NA CD 10 NEJLEPŠÍCH HER ZDARMA + PLNÁ VERZE

23/2010

počítač

PRO KAŽDÉHO

8. 11. 2010 • 69,90 Kč • 3,60 €. Pro předplatitele: 39,80 Kč • 3,20 €. Ceny v eurech platí pouze v SR.

Katedrála sv. Víta

- Historie
- Průvodce
- 800 fotografií

3D televize

NOVINKA

Prostorový obraz u vás doma strana 40

LEVNÝ A RYCHLÝ TISK

TEST

Laserové tiskárny za 5 000 Kč strana 16

NEDEJTE SE OKRÁST

Na co si dát pozor při nákupu na internetu strana 8

JAZYKY ON-LINE

Bezplatné slovníky, překladače i výuka strana 52

12 STRAN NÁVODŮ JAK NA TO:

- Logické funkce v Excelu strana 25
- Obrázky v prezentacích strana 27
- Tipy pro Word 2010 strana 29
- Zásoba kuchařských receptů strana 31
- Kouzla s fotografiemi strana 33
- Gmail – pošta vždy po ruce strana 35

PŘEDSTAVUJEME

GARMIN ETREX

Navigace do přírody strana 14

9 771212 072697 45

Inzerce

OBSAH ▶ PPK 23/10

4 **Co najdete na CD**

6 **Novinky ze světa počítačů**

TÉMA ČÍSLA

8 **Nejčastější hříchy e-shopů**
Některé internetové obchody nesplňují ani základní, zákonem stanovené podmínky. Na takové obchody byste si měli dát pozor.

9 **Pozor na triky e-shopů**
Nakupování na internetu je pro mnohé uživatele běžnou praxí. Radost z pohodlí však může být zkalena některými praktikami internetových obchodníků.

PŘEDSTAVUJEME

12 **Nejen navigátor**

14 **Turistická navigace**

15 **Zálohujte data**
Představujeme externí pevný disk Iomega Desktop Ego, který nabízí dostatečnou kapacitu za příznivou cenu.

TEST

16 **Rychlý laserový tisk**

JAK NA TO

25 **Logické funkce v tabulkách**

27 **Obrázky trochu jinak**

29 **Tipy pro MS Word 2010**

31 **Pomocník nejenom pro kuchaře**

33 **Přeměna fotografie na obraz**

35 **E-mail kdekoliv**

RADY A NÁVODY

20 **Tipy redakce**
Co nás v redakci zaujalo

23 **Rádce kupujícího**
To nejlepší: automobilové navigace od 5 000 Kč do 9 000 Kč, inkoustové tiskárny do 2 500 Kč, notebooky s 15,6palcovým displejem do 25 000 Kč, Wi-Fi routery do 5 500 Kč

38 **Spuštění Linuxu Ubuntu 10.04**

40 **Fenomén 3D se dere do domácností**

46 **Narovnejte obrázek**
Poradíme vám, jak pomocí programu Zoner Photo Studio srovnat a oříznout naskenované stránky knih a časopisů.

47 **Chytré mobilní telefony**

INTERNET

48 **MP3 z YouTube**

49 **Slevy na internetu**

50 **Tak na co se dnes podíváme?**

52 **Jazyky na internetu**

54 **Křížovka**
Naše vydavatelství věnuje 10 výhercům počítačovou myš a sadu sluchátek s mikrofonem.

55 **Listárna**

Témata z titulní strany jsou v obsahu vyznačena červeným číslem stránky.

ÚVODNÍK

TROJROZMĚRNÁ TELEVIZE

Vážení čtenáři, nedlouho poté, co svět domácí audiovizuální zábavy přeřadil na vysoké rozlišení (HD), je tu nová móda, a sice iluze trojrozměrného zobrazení neboli 3D. Zatímco HD na nás útočí ze všech stran (logo Full HD, nebo aspoň HD ready najdete na většině nových televizorů, ve vysokém rozlišení jsou filmy na discích Blu-ray, videa na internetu, a dokonce značná část televizních pořadů), 3D je zatím v začátcích. Dnes používané způsoby vytváření dojmu trojrozměrného obrazu jsou založeny na starém, jednoduchém principu stereoskopie. Scéna je snímána dvěma kamerami ze dvou úhlů pohledu naráz, podobně jako to dělají naše oči. Když je pak dvojice snímků ukázána tak, aby každé oko vidělo jen „svůj“ obraz, jejich složením získáme dojem skutečné hloubky scény. Výrobci televizorů zatím hledají optimální způsob, jak zmíněné dva obrazy divákovi ukázat. Většinou se to neobejde bez speciálních brýlí a výsledky nenaplňují očekávání. A ti, kdo investují do zařízení schopného 3D zobrazit, zjišťují, že nabídka trojrozměrného videoobsahu je zatím velmi omezená. Ve 3D je jen pár filmů na discích Blu-ray. Přesto je téma trojrozměrného videa populární, a tak mu v tomto vydání věnujeme obsáhlý článek, který vás do této zajímavé problematiky uvede.
Na opravdovou trojrozměrnou televizi si ještě nějaký čas počkáme. Do té doby vám přeji dostatek jiné zábavy.

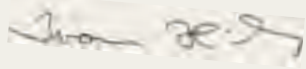

Ivan Heisler, šéfredaktor

14
Turistické navigační přístroje GPS

16
Test laserových tiskáren

POMOZTE NÁM ZLEPŠIT ČASOPIS

Chcete-li ovlivnit obsah a podobu našeho časopisu, máte k tomu příležitost. Do formuláře na stránce **www.ppk.cz** (vpravo dole) nám napište svoji e-mailovou adresu a staňte se členem našeho týmu. Prostřednictvím internetových anket pak budete mít možnost vybírat nejen témata, která vás zajímají, ale také grafickou podobu časopisu.
Těšíme se na spolupráci a na vaše názory.

OBSAH ▶ CD ČASOPISU PPK

SLEVY NA SOFTWARE!
Ve spolupráci se společností **Miton CZ** (provozovatelem serveru **www.sw.cz**) vám přinášíme další slevy na nákup zajímavých programů. **Více informací naleznete na přiloženém CD.**

Katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha

V rubrice Bonus najdete plnou verzi multimediálního interaktivního programu představujícího katedrálu sv. Víta, Václava a Vojtěcha. Interaktivní program obsahuje doposud nejbohatší publikaci o katedrále sv. Víta s velkým množstvím fotodokumentace a doplňujících informací. Pro milovníky výtvarného umění a historie Prahy je určena podrobná interaktivní prohlídka, která vás seznámí téměř s osmi sty fotografiemi katedrály.

rubrika na CD: obsah CD / bonus

HWiNFO32 3.61

Tento program vám umožňuje nahlédnout do útrob vašeho PC. Zobrazuje detailní informace o všech komponentách počítače v přehledné grafické úpravě, v podobné, jakou znáte z Windows. O každém nainstalovaném hardwaru podává zprávu a poskytuje srovnání jeho výkonnosti prostřednictvím výsledků testu, který lze v programu spustit. Dále zobrazuje informace ze senzorů umístěných v hardwaru, pokud jsou ovšem tímto hardwarem podporovány.

rubrika na CD:
obsah CD / zajímavosti

Lemmings 1.0

Hra Lemmings má dlouhou tradici a můžete ji znát také pod rozšířenějším tuzemským názvem Lumíci. V tomto remaku vám na ovládání stačí myš. Herní úkol spočívá většinou v tom, dovést určitý počet skřítků ze startu do cíle. Jakkoliv to zní triviálně, po cestě se vyskytuje spousta problémů a překážek. Lumíkům pomůžete díky spodnímu panelu s vypsanými bonusovými vlastnostmi. Lemmings jsou převážně logickou hrou a poté, co vás úvodní levely tak trochu „oťukají“, půjde do tuhého a každé špatné kliknutí může znamenat opakování levelu od začátku. Lemmings jsou zkrátka klasika, která nezklame!

rubrika na CD: obsah CD / nejlepší hry jsou zadarmo

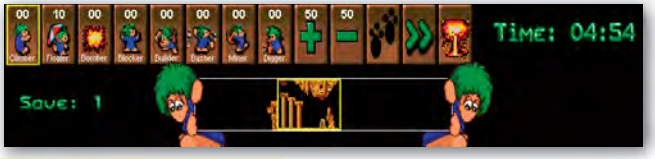

INFO

Licenci antivirového programu **F-Secure Internet Security 2010**, který jsme uvedli jako bonus na PPK CD 3/2010, prodloužíte o další tři měsíce (do konce ledna 2011) pomocí následujícího licenčního klíče: **AA71-UKRL-F8D7-R61F-F7X7.**

Gimp 2.6.11

The Gimp je bitmapový editor, se kterým lze dělat opravdu velkou spoustu věcí: připravovat grafiku pro web a prezentace, upravovat a retušovat fotografie anebo si jen tak pro radost něco nakreslit za doprovodu desítek nástrojů a stovek možností voleb. To však přináší i komplikaci pro nové uživatele tohoto programu – vyznat se ve všech funkcích, nástrojích a možnostech nastavení není otázka pěti minut. Nevýhodou je i značně nepřehledné uživatelské rozhraní.

rubrika na CD: obsah CD / novinky

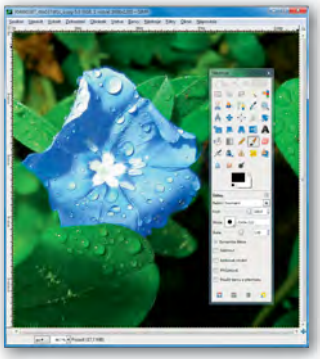

SEZNAM PROGRAMŮ NA CD

BONUS
Katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha

NEJLEPŠÍ HRY JSOU ZADARMO
.kkrieger
Ancient Rome 1
Dots and Boxes 1.0
Funky Farm 1.0
Funny Miners 1.0
Grand Master Chess 3
Lemmings 1.0
Madris 1.0
Modern Warfare 2D
Peklík 1.0

NOVINKY
DesktopOK 2.18
FinalBurner FREE 2.24.0.195
Gimp 2.6.11
GOM Player 2.1.27.5031
ICQ 7.2.3143
Microsoft Security Essentials 1.0.2498
Miranda IM 0.9.8
Notepad++ 5.8.2
Opera 10.63
Revo Uninstaller 1.90
Skype 5.0.0.152

SERVIS
FotoSketcher 1.98
Foxit Reader 4.2
Free YouTube to MP3 Converter 3.9.28
Recepty doma 4.05

ZAJÍMAVOSTI
Desktop Reminder 1.19
Don't Sleep 2.03
doPDF 7.1.348
ExtractNow 4.52
GetFreeMP3.NET 1.0
HWiNFO32 3.61
Chasys Draw IES 3.41
Pozadí z webky 1.3.1
Quick Cliq 1.0.1.0
Similarity 1.5.1
TSR Watermark Image 1.8.5.2

Recepty doma 4.05

Recepty doma je šikovný bezplatný program pro vaši kuchyni. Program nabízí rychlé přidávání a vyhledávání receptů a umožňuje jednoduše přidat k receptu obrázky a vytvořit cenovou kalkulaci. Automaticky sestaví i nákupní seznam potřebných surovin. Velkou výhodou je také velmi snadné ovládání, vhodné i pro nezkušeného uživatele, maximální komfort, fulltextové vyhledávání, praktické využití a velká databáze receptů (aktuálně 11 193!).

rubrika na CD: obsah CD / servis

Inzerce

NOVINKY

AKTUALITY ZE SVĚTA POČÍTAČŮ A SPOTŘEBNÍ ELEKTRONIKY

KINGSTON COMPACTFLASH ULTIMATE 600X

Rychlé paměťové karty CompactFlash

Společnost Kingston uvedla na trh paměťové karty CompactFlash Ultimate 600x, které podporují režim přenosu dat UDMA 6 a nabízejí rychlost čtení i zápisu až 90 MB/s. Jedná se tak o nejrychlejší paměťové karty společnosti Kingston Technology, jež jsou vhodnou volbou pro fotografy, kteří fotografují v tzv. dávkovém režimu. To se hodí při snímání záběrů v rychlém sledu – např. při sportovním klání. Paměťové karty Kingston CF Ultimate 600x jsou k dispozici v kapacitě 16 GB nebo 32 GB a jejich uživatelé si mohou bezplatně stáhnout software společnosti MediaRecover pro obnovu dat. Na paměťové karty Kingston CompactFlash Ultimate 600x je poskytována doživotní záruka a můžete využít nepřetržité technické podpory.

CF Ultimate 600x 16GB
cena s DPH: 2 934 Kč
CF Ultimate 600x 32GB
cena s DPH: 5 135 Kč
více info: www.kingston.com/flash

NÁZOR REDAKCE: Rychlé paměťové karty Kingston jsou vhodné pro náročné fotografy, kteří požadují vysokou úložnou kapacitu a při snímání rychlých scén co nejrychlejší ukládání záznamu (fotografií či videa).

WD CAVIAR GREEN

Pevné disky s velkou kapacitou

Nové pevné disky WD Caviar Green poskytují pro uložení dat vysokou kapacitu – 2,5 TB nebo 3 TB. Tyto disky jsou vybaveny rozhraním SATA 2 a vyrovnávací pamětí o velikosti 64 MB. Podle údajů výrobce jsou tato úložná média v provozu velmi tichá a využívají technologii WD GreenPower Technology, která snižuje spotřebu energie.

WD Caviar Green
cena 2,5TB disku: cca 5 000 Kč
cena 3TB disku: cca 6 500 Kč
více info: www.westerndigital.com

NÁZOR REDAKCE: Pevné disky WD Caviar Green jsou díky své velké kapacitě určeny pro počítače, na kterých se pracuje s velkým objemem dat. Dobře poslouží i v externích zařízeních určených pro zálohování dat.

ASUS G53 A ASUS G73

Herní notebooky

Pro náruživé hráče her, kteří se chtějí svému koníčku věnovat i na cestách mimo domov, jsou určeny herní notebooky Asus G53 a G73. Tyto modely jsou vybaveny výkonným procesorem Intel Core i5 nebo Intel Core i7 a grafickou kartou nVidia GTX 460M, optimalizovanou pro rozhraní DirectX11. Model Asus G53 zobrazuje obraz v rozlišení 1 366 × 768 bodů na 15,6palcovém (39,6cm) displeji a u modelu G73 se můžete těšit na obraz v rozlišení 1 920 × 1 080 bodů, který se vykresluje na 17,3palcovém (43,9cm) displeji. Model Asus G73 navíc zásluhou technologie nVidia 3D Vision podporuje zobrazení 3D obrazu (za pomoci speciálních brýlí). Operační paměť má velikost 4 GB nebo 8 GB, ve výbavě figurují dva pevné disky (každý má kapacitu 750 GB) a vybrat si můžete mezi DVD vypalovačkou a mechanikou Blu-ray.

Asus G53
cena s DPH: od 27 490 Kč
Asus G73
cena s DPH: od 45 025 Kč
více info: www.asus.cz

NÁZOR REDAKCE: Oba notebooky charakterizuje speciální design, inspirovaný neviditelným letounem Stealth, a zajímavě je vyřešen výstup chlazení na zadní straně notebooků. Výborná je výbava, smířit se však musíte s většími rozměry a hmotností – menší model váží 3,6 kg, větší 3,85 kg.

ACER LIQUID E

Vybavený telefon

Společnost Acer představila novou verzi smartphonu Liquid e, který je vybaven operačním systémem Android 2.1 (známým rovněž pod názvem Éclair). Tento model využívá výkon a grafické možnosti procesoru Qualcomm Snapdragon a na 3,5palcovém (8,9cm) dotykovém displeji zobrazuje obraz v rozlišení 800 × 480 bodů. Toto zařízení nabízí vysokorychlostní připojení k internetu, přehrávání videa ve vysokém rozlišení, poslech hudby, hraní her a přístup k e-mailu i k sociálním sítím. Ve výbavě nechybí 5Mpx fotoaparát, adaptér Wi-Fi standardu 802.11 b/g, rozhraní Bluetooth ani modul GPS. Lithiopolymerový akumulátor s kapacitou 1 350 mAh vystačí podle výrobce maximálně na 5 hodin hovoru, v pohotovostním režimu vydrží až 400 hodin. Rozměry jsou 115 × 64 × 16 mm a hmotnost činí 135 g.

Acer Liquid e
cena: zatím neuvedena
více info: www.acer.cz

NÁZOR REDAKCE: Acer Liquid e je telefon vybavený velkým displejem a mnoha funkcemi – v jeho výbavě nechybí bezdrátové adaptéry Bluetooth a Wi-Fi, modul GPS ani fotoaparát.

SOFTWARE

ZVÝHODNĚNÉ RODINNÉ BALENÍ WINDOWS 7

Společnost Microsoft uvádí na český trh zvýhodněné rodinné balení systému Windows 7 Home Premium, a to balení Family Pack. Za doporučenou maloobchodní cenu 3 990 Kč s DPH získají domácnosti tři upgrady licence systému Windows 7 Home Premium. Ty mohou použít k instalaci systému Windows 7 Home Premium na tři počítače, na nichž je nainstalován některý ze systémů Windows XP, Windows Vista a Windows 7 Starter. Systém Windows 7 nabízí vedle operačního systému i řadu nástrojů, které doplňují jeho funkcionalitu. Jde například o bezplatný program Microsoft Security Essentials, chránící počítač před nežádoucím softwarem. Novinkou je i spuštění internetové stránky Windows Product Scout, na níž uživatelé Windows 7 najdou software i zařízení, které ještě více rozšiřují možnosti systému. Viz *www.microsoft.com/windows/product-scout/*.
www.microsoft.cz

BETA NORTON 360, VERZE 5.0

Společnost Symantec představila beta verzi bezpečnostního řešení Norton 360, verze 5.0. Nová verze poskytuje ochranu počítače před škodlivými programy včetně bezpečnostní technologie založené na ověřování pověsti programů. V novém uživatelském rozhraní beta verze Nortonu 360 jsou ovládací prvky, např. zabezpečení, příslušné nastavení a informace o stavu ochrany a výkonu počítače, uspořádány do přehledné obrazovky. Novinkou je mapa ochrany Nortonu, která poskytuje aktuální informace o nejnovějších hrozbách. Nové uživatelské rozhraní obsahuje rovněž okamžitý přístup k Norton Online Family, bezplatné službě, která poskytuje rodičům komplexní nástroje potřebné nejen k blokování nevhodných webových stránek, ale také k získání přehledu o on-line životě jejich dětí, a dále Norton Safe Web, který varuje uživatele před vstupem na nebezpečné stránky. Beta Norton 360, verzi 5.0, si lze zdarma stáhnout na adrese *www.norton.com/n360v5beta*.
www.symantec.cz

HARRY POTTER V NEVYŽÁDANÉ POŠTĚ

Harry Potter a relikvie smrti – to je název sedmého dílu série filmů o Harrym Potterovi. Jak se blíží uvedení tohoto filmu, fanoušci Harryho Pottera netrpělivě očekávají jakékoli novinky. Spammeři této situace využívají a snaží se lákat uživatele například na podvodné nabídky. Příkladem je e-mailová zpráva s předmětem „Lístky do kina a kolekce knih“. Když uživatel nabídku potvrdí, je požádán, aby uvedl e-mailovou adresu a další osobní data, a následně je přesměrován na dodatečnou nabídku čtyř dní a tří nocí v luxusním hotelu. Společnost Symantec proto uživatelům doporučuje, aby byli velmi obezřetní a nedali se kouzlem těchto atraktivních nabídek zlákat.
www.symantec.cz

LOGITECH SPEAKER LAPDESK N550

Podložka s reproduktory

Logitech Speaker Lapdesk N550 je podložka pod notebook vybavená reproduktory. Tato podložka vám tedy nabízí nejen pohodlí při práci s notebookem na klíně, ale i kvalitní zvukovou reprodukci. Přívod zvukového signálu do reproduktorů a také jejich napájení jsou zajištěny prostřednictvím kabelu, který zapojíte do portu USB v notebooku. Rozměry podložky jsou vhodné pro práci s notebookem, jehož displej má úhlopříčku dlouhou až 14,1 palce (35,8 cm).

Logitech Speaker Lapdesk N550
cena s DPH: 1 249 Kč, **více info:** www.logitech.com
NÁZOR REDAKCE: Pokud s notebookem občas pracujete např. v křesle, pak vaši činnost zpříjemní podložka pod notebook. Model Logitech Speaker Lapdesk N550 navíc zprostředkuje i kvalitní zvuk.

INZERCE

Nejčastější hříchy e-shopů

Nemalé procento internetových obchodů (e-shopů) stále nesplňuje ani základní, zákonem stanovené podmínky. Na takové obchody byste si měli dát pozor.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- které údaje musí e-shopy uvádět
- proč některé údaje e-shopy neuvádí
- které informace e-shopy zkreslují
- jaká rizika hrozí zákazníkům
- jak poznat podvodníky

K největším hříchům českých e-shopů patří to, že neuvádějí náležité identifikační a kontaktní údaje. Když si objednáte zboží, které v pořádku dorazí a slouží podle vašich představ, není to z pohledu zákazníka zase takové drama. Mnozí podnikatelé navíc vůbec netuší, jaké informace musí na svých webových stránkách ze zákona zveřejňovat. Za chybějícími údaji tedy nemusí být hned zlý úmysl. Neznalost zákona sice neomlouvá, ale v české právní džungli se dá nějaké to opomenutí do určité míry pochopit. Jenže chybějící povinné informace mohou být také indikátorem toho, že je něco špatně.

NEDOBYTNÉ E-SHOPY

E-shop musí mít na svém webu zveřejněno, kdo jej provozuje – jde o jméno firmy nebo živnostníka, o adresu sídla (bydliště) a v neposlední řadě o identifikační číslo (IČ). Dále je pak bezpodmínečně nutné, aby e-shop nezamlčoval kontaktní údaje, jako je poštovní adresa pro doručování (pokud se liší od sídla provozovatele), telefonní číslo nebo e-mail. Samozřejmě je výhodou pro zákazníka, když e-shop komunikuje i prostřednictvím dalších kanálů, jako je třeba on-line nebo Skype.

Když kontaktní a identifikační údaje chybí, může být velmi obtížné se s e-shopem spojit při řešení problémů, jako je doručení nekompletní objednávky, dodatečné dodání českého návodu ke zboží, reklamace zboží nebo jeho vrácení v zákonné lhůtě čtrnácti dnů. Zejména e-shopy provozované z „obýváku“ či z „garáže“ se často obtížně kontaktují. E-mailovou schránku může provozovatel vybírat jednou za delší dobu a jiné kontaktní údaje neuvede, aby jej snad někdo neobtěžoval v místě bydliště.

> „Některé e-shopy bohužel razí heslo, že čím méně toho zákazník o svých právech ví, tím lépe.“

TAJNŮSTKÁŘSKÉ E-SHOPY

E-shopy také často hřeší tím, že neuvádí všechny informace o povinnostech a hlavně o právech spotřebitele. Nejčastěji opomíjí informovat o možnosti vrátit zboží do čtrnácti dnů od jeho převzetí. Když už je tato možnost zmíněna, velmi často není zákazník informován přesně. Některé e-shopy například trvají na tom, že zboží musí být vráceno nerozbalené a nepoužité. To ale není pravda.

Zboží se musí dát znovu prodat, takže nesmí být poškozené nebo jevit známky opotřebení. E-shop ale nemá právo odmítnout vrácení peněz třeba kvůli tomu, že zboží bylo rozbaleno. To by totiž popíralo smysl zákona o ochraně spotřebitele. Zákon počítá právě s tím, že při nákupu po internetu není možné si zboží předem prohlédnout a vyzkoušet.

Zboží může být rozbalené, ale pokud je obal natolik poškozen, že neumožňuje opětovný prodej, může si obchodník naúčtovat úměrnou částku za opětovné zabalení. Rozbalení zboží však není důvodem k tomu, aby obchodník odmítl zboží vrátit a aby odmítl vyplatit částku za něj zaplacenou. Některé e-shopy ovšem bohužel razí heslo, že čím méně toho zákazník o svých právech ví, tím lépe.

PODVODNÉ E-SHOPY

V posledních měsících se množí podvodné e-shopy, které jenom vylákají peníze předem a zboží nikdy nedodají. Po nějakém čase zmizí z internetu a provozovatel je jen těžko dohledatelný. Takové e-shopy obvykle lákají na nedostatkové zboží (například nejnovější technické hračky, které se u nás ještě ani neprodávají) nebo na předobjednávky za lákavé ceny.

Podmínkou je ale platba předem. Mnozí důvěřivci s vidinou dobrého nákupu skutečně zaplatí, ale na vytoužený balíček pak čekají marně. Teprve až při pokusu o urgenci objednávky zjistí, že na stránkách e-shopu není uveden provozovatel a že zde chybí i kontaktní informace. V horším případě je e-shop už úplně nefunkční. V takových případech nezbývá než podat trestní oznámení, ale cesta k penězům je i tak hodně nejistá.

Jiří Macich ml., jiri@macich.net

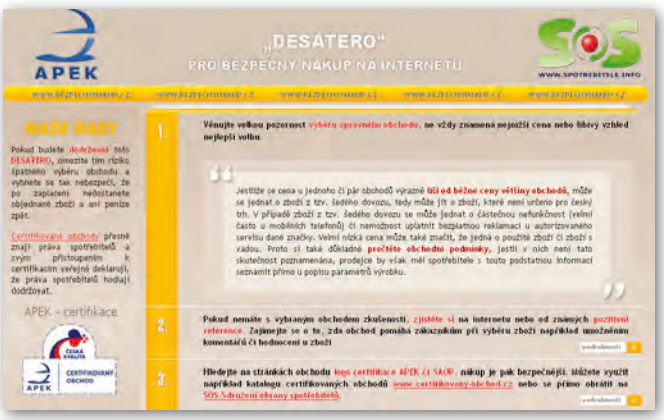

Chcete bezpečně nakupovat? Dodržujte „desatero“ Sdružení obrany spotřebitelů – viz *www.bezpecnynakup.cz*.

Pozor na triky e-shopů

Nakupování na internetu je pro mnohé uživatele běžnou praxí. Radost z pohodlí však může být zkalena některými kontroverzními, či rovnou nezákonnými praktikami internetových obchodníků.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- jak obchodníci zkreslují dodací lhůty
- o možných nevýhodách platby předem
- jak obchodníci manipulují s cenami
- kdy se vyplatí prodloužená záruka
- o svých právech při reklamaci

SKLADEM = RYCHLE?

Očekáváte, že zboží, které má obchodník na skladě, budete mít druhý den doma? V ideálním případě tomu tak skutečně je, ale někteří obchodníci hodně „slovíčkaří“, takže takové zboží může být doručeno i za týden nebo za ještě delší dobu. Jde hlavně o to, čí sklad vlastně je. Je-li zboží ve skladě u dodavatele nebo ve skladě externím, znamená to, že obchodník musí zboží nejdříve dopravit k sobě (od výrobce či dovozce) a teprve pak jej expedovat k zákazníkovi. To dobu potřebnou na vyřízení objednávky samozřejmě prodlužuje.

Dalším oblíbeným trikem je uvádění data dodání, ovšem ne k zákazníkovi (tedy k vám), ale do skladu – teprve odtud může být zboží expedováno. Že nejde o datum reálného doručení k zákazníkovi, to se obvykle dozvíte jen v rozsáhlých obchodních podmínkách (ruku na srdce, kdo je vždy

> „U zboží, které je na skladě, jde hlavně o to, čí sklad vlastně je.“

INZERCE

poctivě čte) nebo ve formě špatně viditelné poznámky pod čarou. V jiných případech se uvádí termín předání dopravci, k němuž je ale obvykle nutné připočítat minimálně ještě jeden pracovní den – teprve pak budete mít vytoužené zboží doma.

Některé menší e-shopy skutečně mohou mít zboží na skladě, ale nemusí být schopné jej obratem expedovat. Typickým příkladem jsou e-shopy provozované jako doplňková služba ke kamenné prodejně. V těchto případech mnohdy vyřizuje objednávky obsluha v prodejně, když zrovna není časově vytížena (zboží se zde balí ručně). Pak se odeslání skutečně může o několik dní zdržet.

Nejsolidnější obchodníci neříkají, že je zboží na skladě, ale uvádí, jak rychle může být u zákazníka.

Férový obchodník by měl na reálné doručovací lhůty viditelně upozornit. Zpravidla se někde můžete dočíst, jak je to s doručováním (obvykle v obchodních podmínkách), ale to, že si na zboží počkáte týden, se mnohdy dozvíte až při potvrzování objednávky.

PLATBA PŘEDEM ZPOMALUJE

Říká se, že v případě nedostatkového zboží mají přednost zákazníci, kteří neplatí předem. Obchodníci to označují za lidovou povídačku, ale řadoví zaměstnanci některých e-shopů tuto praxi neoficiálně potvrzují. Je to logické. Zákazník, který za zboží ještě nezaplatil, může objednávku velmi snadno stornovat a jít nakoupit k lépe zásobované konkurenci. Zákazník, který už zaplatil, je už takříkajíc chycen na háčku.

Zástupci některých e-shopů však argumentují tím, že když už od někoho mají peníze, chtějí naopak přednostně uspokojit právě jeho. Jiné e-shopy se zase dušují, že u nich rozhoduje výhradně datum a čas objednávky a nehledí na způsob platby. Kde je pravda? To se dá obecně těžko říci.

Faktem ale je, že platby předem (převodem z účtu na účet) vyřízení objednávky určitě zbrzdují. Obchodníci totiž čekají na ověření platby a peníze mohou mezi bankami putovat až dva pracovní dny. Teprve pak je zboží expedováno, nebo dokonce objednáno u dodavatele. Stará dobrá dobírka je tak v tomto ohledu rychlejší.

DRAHÉ BALNÉ A DOPRAVA

Někteří obchodníci se snaží zákazníky nalákat na nízkou cenu zboží, kterou si ovšem kompenzují neúměrně vysokými poplatky za zabalení zboží nebo za jeho dopravu. Je to trik používaný zejména kvůli různým nástrojům pro hledání nejnižší ceny. Ty totiž nepřipočítávají k ceně výrobku balné a poštovné. Zákazník se tedy snadno může nachytat na nízkou cenu zboží, ale po připočítání ceny za zabalení a doručení je úspora rázem pryč.

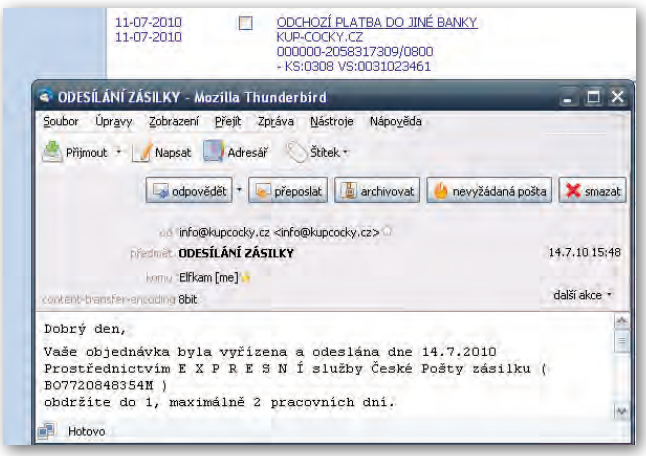

Platba předem může dodání zboží prodloužit, minimálně o dobu, po kterou peníze putují mezi bankami.

Některé e-shopy hřeší i tak, že dostatečně viditelně neuvádějí konečnou cenu zboží, tedy včetně daně z přidané hodnoty a například také autorského a recyklačního poplatku. Někdy se konečná cena objeví až v závěrečné rekapitulaci, kdy se obchodník spoléhá na to, že zákazník objednávku už odsouhlasí. E-shopy nemusí jít až tak daleko, že zákazníka nalákají na cenu bez daně z přidané hodnoty (DPH). Stačí, když cenu bez daně uvedou velmi výrazně velkým a tučným písmem, ale cenu s daní jen písmem malým a nepříliš kontrastním (obvykle šedivým fontem na bílém pozadí). Když tedy hledáte výhodnou cenu, ověřte si, že je skutečně konečná a že doprava a balné nepředstavují nějakou přemrštěnou částku. U zásilek do 30 kg lze za obvyklou cenu poštovného a balného označit sumu do 250 Kč (spíše ale méně).

PRODLOUŽENÁ ZÁRUKA

Standardní, tedy dvouletá záruční lhůta, nařizovaná zákonem, nemusí zákazníkům vždy stačit. Výrobky jsou poruchové a někteří výrobci se ani příliš netají tím, že je v jejich zájmu, aby zákazník jejich produkt kupoval co možná nejčastěji. Tlumit ostré lokty tržního hospodářství má tzv. rozšířená nebo prodloužená záruka, spočívající v tom, že v případě problémů získáte za menší příplatek nadstandardní výhody.

Jenže čeho se prodloužená záruka vlastně týká? S tím byste se měli podrobně seznámit, než si ji k zboží objednáte. Nezřídka jde jen o „placebo“, protože po pročtení podmínek narazíte na tolik výjimek, že prodloužená záruka vám vlastně vůbec není ku prospěchu. Nemusí se totiž řídit stejnými podmínkami jako tradiční, zákonem nařizovaná záruka dvouletá. To si ale mnozí důvěřiví zákazníci neuvědomují.

Zaplatit třeba několik stokorun za případný odvoz zboží k reklamaci někdy není u menšího výrobku vůbec výhodné, protože za obdobnou sumu jej můžete poslat sami. Tu přitom vydáte, jen když skutečně dojde k poruše – nezvyšuje se tedy o ni rovnou cena zboží.

Zdůrazňování cen bez DPH je jedním z největších nešvarů internetových obchodů.

Reklamační řád

1. Všeobecná ustanovení a vymezení pojmů.

1. Tento reklamační řád byl zpracován dle Občanského zákoníku a Zák. o ochraně spotřebitele a vztahuje se na spotřební zboží (dále jen "zboží"), u něhož jsou uplatňována práva kupujícího z odpovědnosti za vady (dále jen "reklamace").
2. Prodávajícím je společnost Kamenný obchod s.r.o., se sídlem **Heskovská 675, 470 01 Česká Lípa**, IČ **25481420**, DIČ **CZ25481420** zapsaná v obchodním rejstříku, vedeném krajským soudem v Ústí nad Labem, oddíl C, vložka 20125. Kupující je subjekt, který s prodávajícím uzavřel smlouvu o koupi zboží.
3. Na kupujícího, který není spotřebitelem, může prodávající aplikovat přiměřeně tento reklamační řád, jinak se práva plynoucí z odpovědnosti za vady řídí uzavřenou smlouvou a obchodním zákoníkem.

2. Rozpor s kupní smlouvou.

V případě, že věc se převzetím kupujícím není ve shodě s kupní smlouvou (dále jen "rozpor s kupní smlouvou"), má kupující právo na to, aby prodávající bezplatně a bez zbytečného odkladu věc uvedl do stavu, odpovídajícího kupní smlouvě, a to podle požadavku kupujícího buď výměnou věci, nebo její opravou; není-li takové postup možný, může kupující požadovat přiměřenou slevu z ceny věci nebo od smlouvy odstoupit. To neplatí, pokud kupující před převzetím věci o rozporu s kupní smlouvou věděl nebo rozpor s kupní smlouvou sám způsobil. Rozpor s kupní smlouvou, který se projeví během šesti měsíců ode dne převzetí věci, se považuje za rozpor existující při jejím převzetí, pokud to neodporuje povaze věci nebo pokud se neprokáže opak.

3. Záruční podmínky

Reklamační řád není záživné čtení, ale měli byste si jej prostudovat už před nákupem. Pokud prodejce reklamační řád nemá, jděte nakupovat raději jinam.

Někdy ani nepotřebujete zapůjčit náhradní výrobek, protože reklamace musí být vyřízena do 30 dnů.

MLŽENÍ O REKLAMACI

Reklamace zboží patří k rizikům podnikání, ale někteří méně poctiví obchodníci se snaží zákazníka „opít rohlíkem“, aby reklamaci mohli zdržovat, nebo aby se jí vůbec nemuseli zabývat. Jedním ze známých triků je zamítnutí reklamace kvůli nedodání zboží v původním obalu. Původní obal však pro reklamaci zboží nutný není. Určitě si nemusíte doma dělat sklad krabic.

> „V případě nedostatkového zboží mívají přednost zákazníci, kteří neplatí předem.“

Dalším pokusem, jak se z reklamace vyvléci, bývá odkaz na zahraniční původ zboží. Česká legislativa uznává dvouletou záruční lhůtu, a je tedy k zákazníkům dosti vstřícná. To, že je zboží dovezeno ze země, ve které platí třeba jen šestiměsíční záruční lhůta, neznamená zkrácení záruky u nás. Na zboží prodané v České republice musí být poskytována záruka podle naší platné legislativy. V rámci Evropské unie se dokonce i mezinárodní on-line prodej musí uskutečnit podle práva platného v zemi kupujícího (platí od 17. 12. 2009).

K reklamacím bohužel čas od času patří i průtahy. Obchodník se omlouvá, že autorizovaný servis je jenom v zahraničí, a že tedy nelze dodržet lhůtu 30 dnů na vyřízení reklamace. To se opravdu stát může, ale pak máte právo na vrácení peněz. Ovšem po vzájemné domluvě můžete na zboží samozřejmě čekat i dál. Pak musíte zvážit, jestli chcete raději peníze, nebo jestli vám nevadí pár dnů počkat.

Jiří Macich ml., jiri@macich.net

Prodloužená záruka může být skvělá služba, ale i způsob, jak ze zákazníků dostat více peněz. Zjistěte si, co prodejce v jejím rámci vlastně nabízí.

PRODLOUŽENÁ ZÁRUKA

Zvláštní nabídka přinášející podstatné výhody uživatelům výrobků Sony

Prodloužená záruka

Spočívá v dokoupení možnosti prodloužení bezplatné servisní opravy některých výrobků nad rozsah záruky, obvyklé při nákupu v obchodě.

1 2 3 Další

Tento systém je již řadu let obvyklý v jiných evropských zemích, případně jej používají některé další značky. Rádi nabízíme podobnou službu i našim zákazníkům pro výrobky Sony.

INZERCE

MIO MOOV S568: automobilová navigace

Nejen navigátor

Navigační zařízení MIO MOOV S568 kromě navigování funguje i jako handsfree sada či přehrávač multimédií. Navíc nabízí několik zajímavých funkcí, z nichž nás nejvíce zaujalo vyhledávání bodů zájmu v místě, kde se právě nacházíte.

Na této navigaci na první pohled zaujme velký displej o úhlopříčce 4,7 palce a také štíhlost přístroje samého – jeho tloušťka je pouze 1,5 cm. Design tohoto modelu je vydařený – jeho zadní část a boky jsou vyvedeny ve stříbrné barvě, ale to se při používání navigace projevilo spíše negativně. Po uchycení na čelní sklo automobilu se totiž od horní hrany přístroje odráží na skle dobře viditelný odlesk. Držák na sklo sice nezajišťuje napájení přístroje, ale je velmi dobře polohovatelný a výborně na skle drží. Kromě držáku jsme v balení spolu s navigačním přístrojem obdrželi i napájecí adaptér do automobilu.

VYJÍŽDÍME

Při prvním nastavování trasy jsme si chvíli museli zvykat na nezvyklé menu přístroje. Při zadávání cílové stanice můžete zadat její adresu, vybrat ji na mapě nebo zvolit některou z posledně zadaných adres. K dispozici je i nabídka „moje místa“ a do paměti přístroje můžete uložit i adresu domova, kterou pak již nemusíte vypisovat. Psaní znaků na zobrazené klávesnici není příliš pohodlné, neboť na displeji se zobrazují malé znaky. Příjemné naopak je, že při psaní adresy se název obce i ulice zapisují v jedné řádce a přístroj po zadání prvních znaků nabízí názvy, které připadají v úvahu.

Navigace nabízí režim „chůze“ a režim „auto“. V automobilovém režimu dostanete na výběr trasu nejrychlejší, nejkratší, optimální a ekonomickou. Zvolit můžete, zda navržená trasa může obsahovat dálnice a placené komunikace, trajekty a nezpevněné cesty.

Při jízdě vás doprovázejí velmi plynule namluvené hlasové pokyny, ale na jedné křižovatce se neshodly s trasou naznačenou na mapě – zatímco na mapě bylo vyznačeno zabočení vlevo, hlasová instrukce nás (nesprávně) naváděla k odbočení doprava. Výhradu máme i ke grafickému vyznačení trasy na mapě – není příliš výrazné a trasa někdy nebyla na první pohled zcela zřejmá.

U horního okraje displeje se zobrazuje informace o času příjezdu do cíle nebo o zbývající době jízdy nebo o vzdálenosti do cíle. U dolního okraje je vyznačen směr dalšího odbočení, název ulice, do které se má zabočit, a vzdálenost k odbočce. Posledně jmenovaný údaj je však vyveden celkem drobným písmem, a proto je třeba se na jeho přečtení více soustředit.

U navigačního přístroje Mio Moov S568 se nám líbila možnost prozkoumat okolí – v daném místě tak snadno najdete bankomat, restauraci, divadlo i jiné body zájmu.

MOŽNOST PROZKOUMAT OKOLÍ

Líbilo se nám snadné a rychlé nastavení hlasitosti, možnost zvolit výstrahu, na kterých úsecích bývá rychlost monitorována radary, a zobrazování údajů o povolené rychlosti. Praktické využití má i rozhraní Bluetooth, díky němuž přístroj po spárování s mobilním telefonem poslouží jako handsfree. Pomocí vysílače FM lze pak navigaci naladit na zvukovou výbavu automobilu, takže navigační pokyny či telefonní hovory uslyšíte z reproduktorů, zabudovaných v autě. Ocenili jsme i funkci označenou v menu jako „Prozkoumat“. Ta v daném místě totiž dokáže vyhledat bankomat, restauraci, divadlo a jiné body zájmu.

Tento přístroj lze navíc použít i pro přehrávání videa či hudby. Oblíbené soubory pro přehrávání dodáte do navigačního přístroje na paměťové kartě microSD. S cenou 5 990 Kč působí tento přístroj s velmi dobrou výbavou jako dobrá volba, ale je třeba si zvyknout na ovládání a také na nevýraznou grafiku. Také čekání na signál GPS bylo celkem dlouhé.

MIO MOOV S568
cena s DPH: 5 990 Kč
poskytl: Mio Technology
info: www.mio.com/cz
displej: 4,7 palce (11,9 cm), dotykový, 480 × 272 bodů
mapy: 44 evropských zemí
obsah balení: držák na sklo, napájecí adaptér do auta
akumulátor: lithioiontový, 720 mAh
další výbava: Bluetooth, FM vysílač, přijímač dopravních informací RDS-TMC, slot pro karty microSD
rozměry: 133 × 85 × 15 mm
hmotnost: 160 g

HODNOCENÍ

+ ovládání hlasitosti, plynule namluvené hlasové instrukce, dobrý držák na sklo
– malé znaky na klávesnici, pomalé vyhledávání signálu GPS, méně výrazná grafika

Martin Semrád

Inzerce

RUČNÍ NAVIGACE GPS: nejen pro pěší turisty

Turistické navigace

Ne každý chce vydat za navigační přístroj částku okolo deseti tisíc korun, a tak vám ukážeme, co nabízí přístroje Garmin řady eTrex za poloviční cenu.

Řada eTrex se od řady Oregon na první pohled liší menším displejem a více tlačítky. Displej není dotykový a pro obsluhu se používá pět tlačítek po stranách a joystick vpředu nad displejem. Komu tedy nevyhovuje dotykové ovládání, pro toho může být řada eTrex řešením. Tělo přístroje padne pěkně do ruky a ovládací prvky jsou navrženy tak, aby je bylo možné ovládat jednou rukou. Potěší i nízká hmotnost. Boky včetně zadního krytu jsou obaleny gumou, takže funkčnost přístroje neohrozí ani nějaký ten drobný pád při toulkách přírodou. Pád do kaluže, nebo dokonce do potoka není pro navigační zařízení zkázou – tělo přístroje je voděodolné až do hloubky jednoho metru po dobu třiceti minut.

VÝŠKOMĚR A KOMPAS

I když je displej menší než u modelů s dotykovým ovládáním, přesto je dostatečně velký pro zobrazení map a je dobře čitelný jak bez zapnutého podsvícení, tak na přímém slunci. Přístroj je také úsporný, neboť na dvě tužkové alkalické baterie vydrží pracovat až 25 hodin. Řada eTrex se vyznačuje také vysoce citlivým GPS přijímačem, což oceníte například v hustém lese nebo ve městě, kde některým navigačním přístrojům už může docházet dech. Přesnost určení polohy je do 15 metrů, při zapnuté funkci WAAS/EGNOS do 3 metrů. Verze eTrex Vista HCx je navíc vybavena barometrickým výškoměrem a elektronickým kompasem. I když směr a výšku lze určit i za pomoci GPS čipu, výsledky nejsou dostatečné, požadujete-li přesné výsledky. Výška se může měnit, i když stojíte na jednom místě, a směr navigační přístroj pozná, až když se dáte do pohybu; při stání na místě nepozná, kam je směrován. Proto výrobci do některých modelů instalují barometrický výškoměr a elektronický kompas. Především výškoměr přijde vhod, když kromě délky trasy evidujete také převýšení, které chcete zdolat.

DRŽÁK NA KOLO

Nejen kvůli odolnosti a dobrému příjmu najde řada eTrex uplatnění i u horolezců a u cyklistů. Na kolo je možné si koupit verzi eTrex Legend HCx Cyklo nebo za příplatek přibližně 400 korun zakoupit samostatný držák, který je u verze Cyklo součástí balení. Držák je masivní a celkem velký navigační přístroj (ve srovnání s cyklocomputery) dokáže dostatečně pevně zadržet i na nezpevněných cestách. Další držák přijde vhod i tehdy, když používáte více kol. Protože si přístroj bere většinu údajů ze satelitů, pro zaznamenávání rychlosti nebo ujeté vzdálenosti není třeba zadávat do navigace průměr kola ani upevňovat na kolo snímač.

MAPOVÉ PODKLADY

Součástí všech verzí přístrojů řady eTrex je základní (base) mapa světa s detailem pro Evropu, který zahrnuje silnice první třídy, dálnice, obce nad 1 000 obyvatel a průjezdní plány měst. Základní mapa je nahrána napevno v paměti přístroje a nezabírá tak místo pro podrobné mapy uložené na kartách microSD, vkládaných do slotu pod krytem baterií. Kromě základní mapy se verze Vista i Legend nabízejí ve dvou verzích. Levnější verze obsahuje turistické mapy Topo Czech, verze Pro nabízí podrobnější mapu Topo Czech Pro s měřítkem 1 : 10 000. Součástí nové verze Pro s označením Topo Czech 2010 je i mapa Cyklo Czech 2010. Cyklomapu si lze pořídit i samostatně, ale taková koupě se už značně prodraží. Více se o mapě Cyklo Czech 2010 můžete dočíst v rubrice Tipy redakce v tomto vydání na straně 20. Jestliže hledáte levné navigační zařízení, které využijete při toulkách přírodou a ve městech a třeba i na kole, řada eTrex vás určitě nezklame.

David Dee Nesiba

DOPORUČENÉ CENY

eTrex Legend HCx: 4 690 Kč
eTrex Legend HCx Cyklo: 4 990 Kč
eTrex Legend HCx PRO: 5 460 Kč
eTrex Vista HCx: 5 490 Kč
eTrex Vista HCx PRO: 6 490 Kč

GARMIN ETREX LEGEND/VISTA HCX

poskytl: Picodas Praha, spol. s r. o.
info: www.garmin.cz

PARAMETRY

velikost a rozlišení displeje: 33 × 43 mm / 176 × 220 bodů
rozměry (š × v × h): 56 × 107 × 30 mm
hmotnost: 156 g
typ displeje: TFT s 256 barvami
napájení, výdrž: 2× AA baterie / 25 hodin

MAPY A PAMĚTI

základní mapa: ano
možnost dohrání map: ano
předinstalované mapy: ne
vestavěná paměť: není
slot na paměťovou kartu: microSD
waypointy/oblíbené/pozice: 1000
trasy: 50
track log: 10.000 bodů / 20 tras

VLASTNOSTI

voděodolnost: ano
USB propojení s PC: ano
plave na hladině: ne
vysoce citlivý přijímač: ano
dotyková obrazovka : ne
autorouting: ano
mód geocaching: ano
outdoorové GPS hry: ano
kalendář lov/ryby: ano
slunce/měsíc info: ano
tabulky příliv/odliv: ne
výpočet plochy: ano
prohlížeč obrázků: ne
možnost přidat body zájmu: ano
cyklista : ano

Zálohujte data

Na to, že nemáte některá důležitá data zálohována, většinou přijdete až v momentě, kdy se vám v počítači porouchá pevný disk. Přitom externí pevný disk, na kterém je můžete mít uložena, je dnes cenově velmi dostupné zařízení.

IOMEGA DESKTOP EGO
cena s DPH: 2 220 Kč
poskytl: Diskus, s. r. o.
info: www.diskus.cz
kapacita: 1 TB
rozhraní: USB 2.0 High Speed
rozměry: 185 × 124 × 41 mm
hmotnost: 949 g
záruka: 3 roky

Pro zálohování velkého objemu dat nebo pro jejich přenos mezi počítači potřebujete patřičně dimenzované zařízení. Tím je externí pevný disk, na který, díky jeho velké kapacitě, snadno uložíte jak pracovní data, tak i sbírku hudby, filmů a fotografií.

Pro takové účely výborně poslouží např. přenosný pevný disk Iomega Desktop eGo, který se k počítači připojuje přes rozhraní USB 2.0 High Speed. Na trhu jsou k dispozici modely s kapacitou 1 TB (2 220 Kč) a 2 TB (4 620 Kč). Z nich nám byl do testu zapůjčen model s menším úložným prostorem.

SNADNÉ PŘIPOJENÍ K POČÍTAČI

Připojení k počítači s operačním systémem Windows XP proběhlo naprosto hladce. Zapojili jsme napájení a zapnuli jsme jej (k tomu slouží spínač umístěný vedle zdířky pro přívod napájení) a pevný disk jsme připojili k počítači prostřednictvím kabelu USB. Po chvilce byl pevný disk automaticky rozeznán jako další disková jednotka a od této chvíle na něj lze kopírovat data.

Uvnitř modré plastové krabičky je uložen 3,5palcový pevný disk Seagate Barracuda ST31000528AS, který je vybaven rozhraním SATA II a 32 MB vyrovnávací paměti. Úložné plotny (uvnitř disku se nacházejí dvě) rotují rychlostí 7 200 otáček za minutu.

RYCHLOST KOPÍROVÁNÍ DAT

I když pevný disk Seagate používá rychlé rozhraní SATA II s maximální přenosovou rychlostí 300 MB/s, pro komunikaci s počítačem slouží u tohoto externího modelu pomalejší rozhraní USB 2.0 s nejvyšší přenosovou rychlostí 60 MB/s. Proto trvá kopírování dat na externí pevný disk déle, než když je kopírujete mezi různými adresáři na disku, který je nainstalován v počítači nebo v notebooku.

Pomocí programu HD Tach jsme zjistili, že přístupová doba k datům uloženým na disku Iomega Desktop eGo je 17,7 ms a průměrná rychlost čtení dat činí 19,4 MB/s. U interních pevných disků je dosahováno přístupové doby 13 ms až 16 ms a rychlost čtení dat u nejlepších modelů přesahuje hodnotu 100 MB/s.

V praxi trvalo kopírování 1 GB dat z počítače na přenosný disk 1:14 min. a na zkopírování 30 GB dat na externí pevný disk jsme čekali 35:58 min. To je poměrně dlouho, a proto bychom u externího disku s velkou kapacitou uvítali kromě rozhraní USB 2.0 i rozhraní rychlejší – např. eSATA nebo USB 3.0. Pozitivně pak hodnotíme, že z internetové stránky *www.iomega.com/suite2* můžete stáhnout programy pro zálohování (v.Clone, Roxio Retrospect Express) a pro ochranu dat v počítači (Trend Micro Internet Security).

HODNOCENÍ:
+ snadné použití, velká kapacita, cena
− absence rychlejšího rozhraní

Martin Semrád

INZERCE

Rychlý laserový tisk

TESTOVALI JSME PRO VÁS:
BROTHER HL-5340D
CANON I-SENSYS LBP6300DN
OKI B411D

I když při nákupu tiskárny do domácnosti hrají prim barevné inkoustové tiskárny, pro uživatele, kteří tisknou více textových dokumentů, se vyplatí zamyslet se nad pořízením tiskárny laserové.

Monochromatické laserové tiskárny sice netisknou barevně, ale díky nízké ceně (jejich cena začíná pod 2 000 Kč) jsou dostupné i pro domácí uživatele. Nejlevnější modely mají udávanou rychlost tisku 16, 18 nebo 20 stran za minutu, my jsme se v tomto testu zaměřili na trochu rychlejší modely s udávanou rychlostí tisku alespoň 30 stran za minutu. U těchto „laserovek" kromě vysoké rychlosti tisku oceníte také nízké provozní náklady a schopnost automatického oboustranného tisku.

CENY A ZÁRUKY

Doporučené ceny testovaných tiskáren se sice pohybují nad hranicí 5 000 Kč, ale při jejich nákupu v internetových obchodech jsou dostupné za zajímavější ceny. Model Canon i-Sensys LBP6300dn tak pořídíte za 4 200 Kč, tiskárnu Oki B411d za 4 800 Kč a nejdražší přístroj v testu – Brother HL-5340D – za 5 000 Kč. Na tiskárnu Canon se vztahuje dvouletá záruční lhůta, u obou dražších modelů lze po registraci produktu záruku bezplatně prodloužit na 3 roky.

Vložení tonerové náplně do tiskárny.

Slot pro rozšíření paměti u tiskárny Brother.

PŘIPOJENÍ K POČÍTAČI

Pro připojení tiskárny k počítači všechny tiskárny používají rozhraní USB. Modely Brother a Oki navíc disponují i portem paralelním a tiskárna Canon zaujme možností zapojit ji do počítačové sítě – je totiž osazena síťovou kartou. S tiskárnami se nedodává USB kabel, takže pokud jej doma nemáte, kupte si i tento kabel, kterým tiskárnu k počítači připojíte.

Při testování tiskáren jsme ve všech případech použili rozhraní USB. Před připojením tiskárny k počítači stačí spustit z instalačního CD instalaci ovladačů, po vyzvání propojit tiskárnu pomocí kabelu USB s počítačem a zapnout ji.

Procesem instalace ovladačů vás provede instalační průvodce, takže tuto operaci zvládne i uživatel, který v této činnosti není příliš zběhlý. U tiskáren Brother a Oki komunikuje instalační průvodce česky, u tiskárny Canon instalace ovladačů do češtiny lokalizována není. Je však velmi snadná, takže ji v anglickém jazyce zvládne každý mírně pokročilejší uživatel.

> „Testované tiskárny nabízejí rychlý, kvalitní a oboustranný tisk."

RYCHLOST TISKU

Obzvláště při tisku větších objemů dat oceníte rychlost tisku: U testovaných modelů uvádějí výrobci maximální rychlost od 30 stran do 33 stran za minutu. Nejvyšší rychlost tisku jsme naměřili u tiskárny Oki B411d, která je kromě nejrychlejší tiskové mechaniky vybavena i největší pamětí – k dispozici je 64 MB paměti, kterou lze rozšířit až na 320 MB. U tiskáren Brother a Canon udává výrobce rychlost tisku 30 stran za minutu a obě jsou osazeny 16 MB paměti. U tiskárny Canon tuto paměť již nelze více zvětšit, tiskárna Brother je připravena na rozšíření paměti až na 528 MB.

V rychlostních testech jsme zjišťovali údaje v šesti disciplínách: Zaměřili jsme se na čas potřebný na vytištění první stránky formátu A4 textového souboru, na dobu nutnou k vytištění 10stránkového textového dokumentu s logem jednostranně a oboustranně, na čas tisku pětistránkového grafického dokumentu, na čas tisku 18stránkového dokumentu PDF a na dobu potřebnou pro vytištění fotografie formátu A4.

CENOVÝ TIP

Z testovaných přístrojů je nejlevnější tiskárnou model **CANON I-SENSYS LBP6300DN**, který je na rozdíl od svých konkurentů připraven pro zapojení do počítačové sítě a překvapivě se může pochlubit i nejnižšími tiskovými náklady – při pořízení velkoobjemové tonerové náplně vytisknete stranu A4 cca za 36 haléřů. Kvalita tisku textových dokumentů je výborná a také rychlost pořizování výtisků je velmi svižná.

počítač PRO KAŽDÉHO CENOVÝ TIP

KVALITA TISKU

Velmi důležitým hodnoticím kritériem je u tiskáren kvalita tisku. Potěšitelnou zprávou je, že při tisku textu dosahují všechny recenzované modely výborných výsledků: Tiskárny chrlí výtisky ve svižném tempu a přitom zvládají přesně vykreslit okraje znaků a velmi dobře čitelné jsou i malé fonty písma.

Větší kvalitativní rozdíly se projevily při tisku stránek s obchodní grafikou, na kterých se kromě textu tisknou i grafy a obrázky. Zde je důležité přesné odstupňování škály šedé barvy a také co nejnižší rastr na vytištěných jednolitých plochách. Nejmenší rastr z testované skupiny produkují tiskárny Brother a Oki, přičemž u modelu Brother se nám více líbily výtisky světlého textu na tmavém pozadí. V kvalitě inverzního tisku však kralovala tiskárna Canon – tisk světlého textu na tmavém pozadí zvládla na výbornou.

Při tisku obrázků a fotografií se nám u tiskáren Brother a Oki líbila nízká úroveň rastru, u tiskárny Oki však nedochází k takovému zesvětlení obrázku, jako je tomu u modelu Brother.

NÁKLADY NA TISK

Laserové tiskárny se vyplatí také díky tomu, že jejich provozní náklady jsou

nízké. Ty jsme vypočítali z ceny tonerových náplní a z ceny tiskového válce. U tiskárny Canon se tiskový válec mění společně s tonerem, u modelů Brother a Oki se tonerová náplň a tiskový válec mění odděleně.

Při nákupu tonerové náplně máte u modelů Brother a Canon na výběr ze dvou náplní, které se liší množstvím toneru. K tiskárně Brother lze zakoupit toner s kapacitou na 3 000 nebo na 8 000 stran, u tiskárny Canon je na výběr náplň s kapacitou na 2 100 stran a náplň s kapacitou na 6 400 stran. K tiskárně Oki se dodává pouze jedináná tonerová náplň, a to s kapacitou na 3 000 stran.

Pokud chcete dosáhnout co nejnižších tiskových nákladů, pak se vám vyplatí pořídit si náplně s větší kapacitou. U tiskárny Brother při pořízení menší náplně vycházejí tiskové náklady na stranu A4 cca na 69 haléřů, při použití větší náplně na 46 haléřů. U tiskárny Canon jsou tiskové náklady v závislosti na použité náplni 63 haléřů, resp. 36 haléřů na stranu. U tiskárny Oki vycházejí tiskové náklady na 66 haléřů na stranu.

Při pořízení tiskárny se s tiskárnou dodávají nové tonerové náplně, u různých výrobců se však setkáte s tzv. startovacími tonerovými náplněmi, které mají menší kapacitu. Např. u testovaného modelu Canon se k nové tiskárně dodává tonerová náplň dimenzovaná na vytištění 1 000 stran a s tiskárnou Oki B411d se dodává náplň na vytištění 2 000 stran. V tomto hodnocení tak nejlépe vychází tiskárna Brother, se kterou se dodává tonerová náplň s kapacitou na 3 000 stran.

Martin Semrád

počítač CENOVÝ TIP

	BROTHER HL-5340D	CANON I-SENSYS LBP6300DN	OKI B411D
Doporučená cena s DPH	5 739 Kč	4 990 Kč	5 148 Kč
Internetová cena s DPH	5 000 Kč	4 200 Kč	4 800 Kč
Poskytl	Brother International, s. r. o.	Canon CZ, s. r. o.	Oki Systems (Czech and Slovak), s. r. o.
Info	www.brother.cz	www.canon.cz	www.oki.cz
Max. rozlišení	1 200 × 1 200 dpi	600 × 600 dpi	2 400 × 600 dpi
Udávaná rychlost tisku	30 str./min.	30 str./min.	33 str./min.
Rozhraní	USB, paralelní	USB, LAN	USB, paralelní
Oboustranný tisk	ano	ano	ano
Max. měsíční zatížení	neuvedeno	25 000 stran	60 000 stran
Paměť: standardní/ maximální	16 MB / 528 MB	16 MB / 16 MB	64 MB / 320 MB
Vstupní zásobník papíru	250	250	250
Kapacita startovacího toneru	3 000 stran	1 000 stran	2 000 stran
Životnost tiskového válce	25 000 stran	mění se s tonerem	25 000 stran
Kapacita toneru: standardního/ /vysokokapacitního	3 000 stran / 8 000 stran	2 100 stran / 6 400 stran	3 000 stran
Cena toneru: standardního/ /vysokokapacitního	1 766 Kč / 2 873 Kč	1 320 Kč / 2 330 Kč	1 700 Kč
Náklady na tisk	0,69 Kč / 0,46 Kč	0,63 Kč / 0,36 Kč	0,66 Kč
Rozměry	371 × 384 × 246 mm	400 × 376 × 260 mm	245 × 387 × 364 mm
Záruka	2 roky (po registraci produktu 3 roky)	2 roky	2 roky (po registraci produktu 3 roky)
RYCHLOST TISKU			
Text – 1. strana A4	9 s	9 s	6 s
Text – 10 stran A4	28 s	26 s	22 s
Text – 10 stran A4 oboustranně	50 s	43 s	42 s
Grafický dokument – 5 stran A4	21 s	15 s	15 s
Dokument PDF – 18 stran A4	51 s	41 s	39 s
Foto A4	25 s	8 s	17 s
KVALITA TISKU			
Text	●●●●●●●●●○	●●●●●●●●●○	●●●●●●●●●○
Grafika	●●●●●●●●●○	●●●●●●●●●●	●●●●●●●●●●
Obrázky	●●●●●●●●●●	●●●●●●●●●●	●●●●●●●●●●

INZERCE

Cena 5 000 Kč | Max. rozlišení tisku 1 200 × 1 200 dpi | Max. rychlost tisku 30 str./min. | Náklady na tisk A4 0,46 Kč

BROTHER HL-5340D

Tiskárna s vysokým rozlišením

Tiskárna Brother HL-5340D pro připojení k počítači nabízí, stejně jako Oki B411d, dvě rozhraní: USB a paralelní. Rychlost tiskové mechaniky je 30 str./min a tento model disponuje 16 MB paměti, kterou lze rozšířit na 528 MB. Maximální rozlišení tisku je 1 200 × 1 200 dpi a podavač papíru má stejně jako u ostatních testovaných přístrojů kapacitu na 250 listů papíru. Instalace ovladačů je doprovázena českými pokyny instalačního průvodce a do češtiny je lokalizován také ovládací program. Po registraci produktu na internetových stránkách získáte bezplatné rozšíření záruky na tři roky. Rychlost tisku v testech nebyla vzhledem k uváděné rychlosti tiskové mechaniky nijak oslnivá – ve všech případech jsme naměřili o několik sekund pomalejší výsledky než u obou ostatních přístrojů v testu. Kvalita výtisků však stojí za to. Výborná byla kvalita tisku textových dokumentů, ale v této disciplíně si zaslouží pochvalu všechny testované tiskárny: Okraje znaků jsou přesně vykreslené a výborně jsou čitelné i velmi drobné fonty písma. Velmi spokojeni jsme byli i při hodnocení výtisků s obchodní grafikou: Na jednolitých plochách není nijak výrazný rastr a povedl se i tisk světlého písma na tmavém pozadí. Potěšitelné je, že s touto tiskárnou získáte toner s kapacitou na 3 000 stran – u tiskárny Canon má startovací toner kapacitu na 1 000 stran a u tiskárny Oki na 2 000 stran. Při nákupu nového toneru máte na výběr mezi náplní s kapacitou na 3 000 stran a náplní s kapacitou na 8 000 stran. Tiskový válec má životnost 25 000 stran a v závislosti na volbě tonerové náplně se tiskové náklady pohybují kolem 0,69 Kč, resp. kolem 0,46 Kč za stranu. Škoda jen, že plasty na tiskárně (např. na zásobníku papíru či výklopné víko v čele tiskárny) jsou slabé a působí málo bytelným dojmem.

HODNOCENÍ:

+ výborná kvalita tisku textu, kvalita tisku obchodní grafiky, tříletá záruka, kapacita startovacího toneru, rozlišení tiskárny

– méně bytelná konstrukce tiskárny

Cena 4 200 Kč | Max. rozlišení tisku 600 × 600 dpi | Max. rychlost tisku 30 str./min. | Náklady na tisk A4 0,36 Kč

CANON I-SENSYS LBP6300DN

Tiskárna vhodná do sítě

Tiskárna Canon i-Sensys LBP6300dn se v rámci testovaných tiskáren od ostatních modelů odlišuje ze čtyř hledisek. 1. Jako jediná nekomunikuje s uživatelem česky: Do naší mateřštiny není lokalizován instalační průvodce ani ovládací program tiskárny. 2. Díky integrované síťové kartě lze tuto tiskárnu zapojit do počítačové sítě. 3. Velikost paměti 16 MB nelze rozšířit. 4. Společně s výměnou tonerové náplně se nahrazuje i tiskový válec. Startovací toner, který se dodává s nově zakoupenou tiskárnou, má kapacitu pouze na 1 000 stran, což je v rámci tohoto testu nejméně. Při nákupu nového toneru máte na výběr ze dvou náplní: Jedna obsahuje toner na potištění 2 100 stran a druhá je dimenzována na vytištění 6 400 stran. Tiskové náklady na vytištění strany A4 jsou v prvním případě cca 0,63 Kč a ve druhém případě cca 0,36 Kč. To jsou velmi dobré údaje. Navíc je tiskárna Canon z testované trojice dostupná za nejnižší cenu – v internetových obchodech se cena pohybuje kolem 4 200 Kč. Tiskárna pracuje v rozlišení 600 × 600 dpi, je vybavena duplexní jednotkou pro automatický oboustranný tisk a udávaná rychlost tisku je 30 stran za minutu. V praktickém provozu však tento přístroj směle držel krok s tiskárnou Oki B411d, jejíž udávaná rychlost tisku je 33 str./min. Například při tisku pěti stran grafického dokumentu dosáhl stejného výsledku (15 s), a tisk fotografie formátu A4 zvládl tento model dokonce rychleji. V rychlosti zahájení tisku byla tato tiskárna stejně rychlá jako model Brother: Na první stranu textového výtisku jsme čekali pouze 9 sekund. Velmi spokojeni jsme byli i s kvalitou tisku: U textových výstupů jsou znaky výborně ohraničeny a výborně jsou vytištěny i světlé znaky na tmavém pozadí. Na výtiscích s obchodní grafikou je však na jednolitých plochách celkem dobře patrný rastr.

HODNOCENÍ:

+ nízké náklady na tisk, výborná kvalita tisku textu, síťové rozhraní

– ovladač není lokalizován do češtiny, menší kapacita startovacího toneru

Cena 4 800 Kč | Max. rozlišení tisku 2 400 × 600 dpi | Max. rychlost tisku 33 str./min. | Náklady na tisk A4 0,66 Kč

OKI B411D

Rychlý a kvalitní tisk

Společnost Oki nominovala do testu tiskárnu B411d. Tento model je stejně jako tiskárna Brother vybaven rozhraním USB a rozhraním paralelním a společné mají tyto tiskárny i to, že se u nich odděleně mění tiskový válec a tonerová náplň. Tonerový válec má životnost 25 000 stran a tonerová náplň je k dispozici s kapacitou na 3 000 stran. V důsledku absence tonerové náplně s větší kapacitou nevyznívají tiskové náklady nejlépe: Výtisk strany formátu A4 s 5% pokrytím vyjde cca na 66 haléřů. Naopak potěší, že tiskárna je vybavena informačním dvouřádkovým displejem a že instalační průvodce i ovladač tiskárny jsou vyvedeny v českém jazyce. Tiskárna disponuje rychlou tiskovou mechanikou (33 str./min.) a standardně je vybavena velkou pamětí (64 MB), kterou lze rozšířit až na 320 MB. Výrobce u této tiskárny uvádí také vysoké maximální vytížení – až 60 000 stran. Pozitivní také je, že po registraci produktu uskutečněné prostřednictvím internetu získáte na toto zařízení (stejně jako u tiskárny Brother) tříletou záruku. U tiskárny Oki se nám líbilo přehledné prostředí ovladače, ve kterém můžete zadat i automatický oboustranný tisk. Při výběru kvality tisku máte k dispozici čtyři položky: volbu Koncept (300 × 300 dpi), volbu Normální (600 × 600 dpi), volbu Vysoká kvalita (1 200 × 600 dpi) a volbu ProQ1200. Tisk probíhá velmi rychle: První strana textového dokumentu vyjela z tiskárny po 6 sekundách, 18stránkový dokument byl vytištěn za 39 sekund a 5 stran grafického dokumentu bylo hotovo za 15 sekund. Z testovaných přístrojů byla rychlejší jen tiskárna Canon, a to pouze při tisku fotografie. Ani u modelu Oki jsme neměli výhrady ke kvalitě tisku textových výstupů – znaky mají ostře vykreslené hrany a dobře čitelné je i velmi drobné písmo. Na výtiscích s obchodní grafikou nás zaujalo dobré rozlišení škály šedé a nepříliš výrazný rastr. Horší je pouze tisk světlých znaků na tmavém pozadí.

HODNOCENÍ:

+ výborná kvalita tisku textu, rychlost tisku, tříletá záruka

– vyšší náklady na tisk

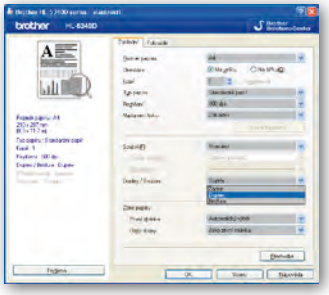

Zadání rozlišení a oboustranného tisku u tiskárny Brother.

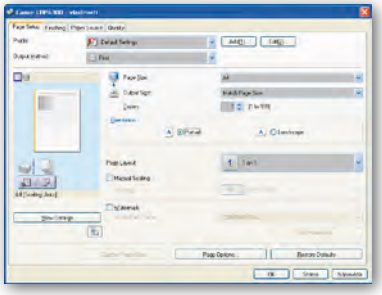

Ovladač tiskárny Canon sice s uživatelem nekomunikuje česky, ale je velmi přehledný.

Volba oboustranného tisku u tiskárny Oki.

INZERCE

VYBRALI JSME PRO VÁS: produkty, které zaujaly redaktory PPK

PŘIPOJENÍ K INTERNETU

Katalog Wi-Fi

Na internetových stránkách *www.bezdratovepripojeni.cz* najdete přehledný, pečlivě tříděný a obsažný katalog poskytovatelů připojení Wi-Fi. Katalog je založen na principu vyhledávání připojení podle obce, jednotlivé poskytovatele můžete filtrovat podle nabízených parametrů připojení, podle ceny a podle dalších kritérií. Nechybí ani sumář výhod a nevýhod každé nabídky. V české džungli bezdrátových připojení je tento katalog ojedinělým a skvěle fungujícím majákem.

Mimochodem: Čtenáři ze Slovenska naleznou stejnou službu pro jejich republiku na adrese *www.bezdrotove-pripojenie.sk*.

Tip Aleše Havlase
Bezdratovepripojeni.cz
cena: zdarma
info: www.bezdratovepripojeni.cz

GENIUS SW-G2.1 1250

Reproduktory nejen pro hráče

Sada reproduktorů Genius SW-G2.1 1250 sestává ze subwooferu, z dvojice satelitních reproduktorů a z ovládacího panelu. Subwoofer o výkonu 20 W je umístěn v dřevěné skříni o rozměrech 230 × 216 × 238 mm a každý satelitní reproduktor nabízí výkon 9 W. Na ovládacím panelu se pomocí dvou otočných ovladačů nastavuje hlasitost a úroveň basů. Jsou zde také zdířky pro připojení mikrofonu a sluchátek, takže hráči mohou při on-line hraní komunikovat s partnery i prostřednictvím headsetu. Na zadní straně tohoto panelu se nachází 3,5mm vstup pro připojení MP3 přehrávače a jsou zde i dva vstupy RCA pro zapojení herní konzole, DVD přehrávače nebo TV.

Tip Martina Semráda
Genius SW-G2.1 1250
cena s DPH: 949 Kč
info:
www.geniusnet.cz

MICROSOFT ARC TOUCH MOUSE

Bezdrátová myš k notebooku

Po skládací obloukové myši Arc Mouse vyvinula společnost Microsoft ohýbací myš Arc Touch. Ve vypnuté poloze je myš rovná (snadno se vejde i do kapsy u saka) a po ohnutí do oblouku se zapne. Snímání polohy zajišťuje technologie modrého laseru a kromě skla a zrcadla dokáže tato myš pracovat na jakémkoliv povrchu, včetně lesklého stolu. Rolovací kolečko myši je nahrazeno dvěma dotykovými kovovými ploškami s hmatovou odezvou, které simulují rotaci i se setrvačností. Myš mohou používat jak praváci, tak leváci. Myš je bezdrátová – s počítačem komunikuje prostřednictvím malého přijímače, který se zasouvá do zdířky USB. Díky vypínači, který se aktivuje ohnutím myši, myš snadno vypnete, takže se šetří i výdrž na baterie. Rozměry myši jsou 129 × 55 × 6–14 mm a hmotnost včetně dvou baterií AAA je 90 g.

Tip Ivana Heislera
Microsoft Arc Touch Mouse
cena s DPH: cca 1 800 Kč
info: www.microsoft.cz

ICQ ONLINE GAMES CENTER

Nové on-line herní centrum

Společnost ICQ zahájila provoz nového herního centra (*games.icq.com*) a nabízí tak uživatelům rychlý přístup k velkému množství her. Uživatelé mohou přistupovat k novému on-line hernímu centru buď přímo z ICQ klienta, nebo jednoduše přes webové stránky ICQ. Společnost ICQ spolu s herními portály Miniclip a Bigpoint shromáždila pozoruhodnou sbírku příležitostných on-line her, včetně populárních her Quick Fire 8 Ball Pool, Commando II, Flood Runner II a Rubble Trouble. Pro strategické hráče nyní ICQ nabízí přímý přístup k Bigpointu, jednomu ze tří největších herních portálů na světě. ICQ také umožňuje snadno zkoumat svět her MMORG a nabízí přístup ke známým hrám. Díky aktualizacím prostřednictvím RSS kanálu a možnosti přihlásit se prostřednictvím ICQ čísla a hesla mohou být uživatelé ICQ vždy informováni o tom, co je in, mohou hrát nejnovější hry a ukládat své poslední nejvyšší skóre.

Tip Jana Jírovce
ICQ on-line herní centrum
cena: zdarma
info: games.icq.com

INZERCE

PŘENOSNÉ POČÍTAČE

Notebooky z bambusu

Společnost Asus uvedla na český trh tři notebooky označené jako U33J, U43J a U53J. Kryt všech tří modelů je vyroben z bambusu kombinovaného s broušeným hliníkem. Bambus není záměrně příliš opracován, aby vynikl jeho přírodní vzhled. Samotný bambus je rychle rostoucí rostlinou a její pevnost zejména v tahu je obdivuhodná. Použitím bambusu klesl podíl plastů asi o 15 % (podle údajů výrobce). Notebook se dodává v obalu vyrobeném z bambusové dužiny a z netkaných obalových látek. Uvnitř „bambusových" notebooků najdete procesor Intel Core i5 450M nebo 460M (podle modelu notebooku), operační systém Windows 7 Home Premium nebo Professional a 4 GB operační paměti. Lesklý displej modelů U53 a U43 má úhlopříčku dlouhou 15,6", úhlopříčka displeje modelu U33 je dlouhá 13,3". Data můžete ukládat na pevný disk s kapacitou 640 GB. Modely U53 a U43 nabízejí DVD mechaniku, model U33 tuto komponentu nemá. Hmotnosti jednotlivých notebooků (včetně baterie) se pohybují od 1,8 kg (U33) do 2,76 kg (U53).

Tip Miroslava Zieglera
Asus U53J, U43J, U33J
ceny s DPH:
U33J: 27 190 Kč
U43J: 27 990 Kč
U53J: 28 750 Kč
info: www.asus.cz

GARMIN CYKLO CZECH 2010

Cyklistické mapy do navigací

Součástí většiny turistických navigací Garmin jsou mapy Topo Czech nebo mapy Topo Czech Pro. V druhém případě jde o podrobnější mapy v měřítku 1 : 10 000. Součástí nové verze Pro označené jako Topo Czech 2010 je i mapa Cyklo Czech 2010 v měřítku 1 : 25 000. Možností mapy je i routování, při kterém jsou kromě nespojitých cyklotras a cyklostezek brány v potaz i další komunikace, samozřejmě bez dálnic a rychlostních komunikací. Při plánování trasy je možné vybírat si mezi jednotlivými typy povrchů a dalšími atributy. Součástí map je výpočet nejrychlejší nebo nejkratší trasy k cíli včetně okamžitého přepočtení trasy v případě chybného odbočení. Pokud navigační přístroj už máte, můžete si koupit mapu samostatně nebo jako součást povýšení na novou verzi Topo Czech Pro. Jestliže koupi navigačního zařízení teprve plánujete a máte o cyklomapy zájem, vyplatí se koupit navigaci s novými mapami ve verzi Pro a získat tak i mapy cyklistické.

Tip Davida Dee Nesiby
Garmin Cyklo Czech 2010
ceny s DPH:
Cyklo Czech – plná verze: 2 490 Kč
Topo Czech Pro – plná verze: 4 990 Kč
upgrade Topo Czech na Topo Czech Pro: 1 990 Kč
upgrade Topo Czech Pro na Topo Czech Pro 2010: 690 Kč
info: www.garmin.cz

INZERCE

Inzerce

NEJLEPŠÍ AUTOMOBILOVÉ NAVIGACE OD 5 000 KČ DO 9 000 KČ

	Produkt	Cena s DPH	Celkové hodnocení	Výbava	Navigační funkce	Kvalita navigace	Doba pro zachycení GPS signálu (s)	Mapové podklady	Rozměry displeje (mm)	Provoz na baterie (hod.)	Hmotnost (g)
1.	**TomTom Go 950 Traffic**	6 000 Kč	**91,3**	**100**	**96**	88	13	Evropa	96 × 54	2:37	210
2.	**TomTom Go 930 Traffic**	7 000 Kč	88,6	91	92	**91**	21	Evropa, USA, Havaj, Kanada	95 × 54	2:36	222
3.	**Garmin nüvi 3790T**	8 100 Kč	83,3	73	92	75	32	Evropa	94 × 56	2:25	**116**
4.	**Navigon 6350 Live**	5 600 Kč	82,8	68	86	84	27	Evropa	97 × 56	2:39	173
5.	**Navigon 7310**	5 700 Kč	79,9	68	91	87	38	Evropa	96 × 54	1:52	184
6.	**Garmin nüvi 765T**	5 900 Kč	74,9	59	86	78	25	Evropa	96 × 55	2:11	182
7.	**Garmin nüvi 760**	5 500 Kč	72,8	60	69	71	78	Evropa	95 × 54	**4:34**	176
8.	**TomTom XL2 IQ Routes Europe Traffic**	5 000 Kč	66,1	54	59	79	27	Evropa	96 × 55	2:06	159
9.	**Mio Moov V735 TV**	6 800 Kč	61,4	33	70	76	**11**	Evropa	157 × 82	1:24	323

V hodnocení je nejvyšší počet bodů 100. Nejlepší hodnoty v dané kategorii jsou zvýrazněny tučně.

TomTom Go 950 Traffic

U navigačního zařízení TomTom Go 950 Traffic se nám líbilo snadné ovládání a také kvalitní navigační program, který využívá i technologii IQ Routes – ta navrhne nejrychlejší trasu s ohledem na denní dobu a na den v týdnu. Na 4,3palcovém displeji, který pracuje v rozlišení 480 × 272 bodů, se zobrazují všechny důležité informace. Ve výbavě nechybí ani adaptér Bluetooth ani slot pro paměťové karty microSD.

HODNOCENÍ:

+ technologie IQ Routes, Bluetooth, rychlé vyhledání signálu GPS

– pomalejší výpočet trasy do vzdáleného cíle

TomTom XL2 IQ Routes Europe Traffic

Navigační přístroj TomTom XL2 IQ Routes Europe Traffic se velmi snadno ovládá – nabízí přehledné menu a na 4,3palcovém displeji, na kterém se obraz zobrazuje v rozlišení 480 × 272 bodů, dobře vidíte potřebné informace. Díky technologii IQ Routes se navigace snaží vyhledat nejvhodnější trasu. Ve výbavě však není rozhraní Bluetooth ani slot pro paměťovou kartu.

HODNOCENÍ:

+ technologie IQ Routes, snadné ovládání

– absence rozhraní Bluetooth a slotu pro paměťovou kartu

NEJLEPŠÍ INKOUSTOVÉ TISKÁRNY DO 2 500 KČ

	Produkt	Cena s DPH	Celkové hodnocení	Kvalita tisku fotografií	Kvalita tisku textu	Výbava/ /dokumentace	Náklady na tisk	Max. rozlišení tisku (dpi)	Rychlost tisku 5 str. textu (s)	Rychlost tisku fotografie A4 (s)
1.	**HP Officejet 6000**	2 400 Kč	**90,0**	95	96	88	**86**	4 800 × 1 200	**43,6**	207,5
2.	**Canon Pixma iP4700**	1 900 Kč	89,1	**100**	**100**	**97**	60	9 600 × 2 400	44,8	**127,5**
3.	**Canon Pixma iP3600**	1 500 Kč	83,9	**100**	**100**	81	60	9 600 × 2 400	64,7	244,5
4.	**HP DeskJet D5560**	1 900 Kč	83,2	96	**100**	78	60	4 800 × 1 200	60,0	390,0
5.	**HP DeskJet D2660**	1 200 Kč	82,0	96	**100**	72	59	4 800 × 1 200	63,0	397,5
6.	**Canon Pixma iP2700**	800 Kč	81,9	99	**100**	72	53	4 800 × 1 200	56,0	257,0

V hodnocení je nejvyšší počet bodů 100. Nejlepší hodnoty v dané kategorii jsou zvýrazněny tučně.

HP Officejet 6000

Tiskárna HP Officejet 6000 na nás udělala velký dojem při tisku textu: 5 stran vytiskla za skvělý čas – za necelých 44 sekund. Pokud jde o kvalitu výtisků, nemáme tiskárně co vytknout: U textů jsou přesně vykresleny okraje znaků a fotografie mají přesné barevné podání. Přesvědčivé jsou také nízké tiskové náklady.

HODNOCENÍ:

+ rychlý tisk textu, velmi dobrá kvalita tisku, nízké tiskové náklady

– větší rozměry

Canon Pixma iP2700

Navzdory velmi nízkým pořizovacím nákladům produkuje tiskárna Canon výtisky s výbornou kvalitou. Textové výtisky mají přesně vykreslené okraje a u výtisků fotografií se nám líbilo dobré podání barev a jen velmi slabý rastr. Rychlost tisku není nijak závratná, ale při maloobjemovém tisku se dá akceptovat, stejně tak i vyšší tiskové náklady.

HODNOCENÍ:

+ nízká cena, velmi dobrá kvalita tisku fotografií a textu

– pomalejší tisk, vyšší tiskové náklady

NEJLEPŠÍ NOTEBOOKY S 15,6PALCOVÝM DISPLEJEM

	Produkt	Cena s DPH	Celkové hodnocení	Mobilita	Výbava	Výkon	Provoz na baterie (hod.)	Procesor (GHz)	Kapacita disku (GB)	Velikost paměti (GB)	Hmotnost (kg)
1.	**Acer TravelMate 8571-944G50Mn**	22 000 Kč	**72,4**	87	89	26	7:54	Intel Core 2 Duo SU9400 (1,40)	500	4	**2,3**
2.	**Asus UL50VT-XX007X**	21 000 Kč	71,6	**96**	88	30	**10:46**	Intel Core 2 Duo SU7300 (1,30)	500	4	**2,3**
3.	**Dell Vostro 3500**	25 000 Kč	69,2	61	81	45	4:48	Intel Core i3-370M (2,4)	320	3	2,4
4.	**Lenovo ThinkPad Edge 15**	20 500 Kč	69,1	47	94	**65**	3:37	Intel Core i5-460M (2,53)	500	4	2,5
5.	**Acer Aspire 5740DG-434G64MN**	20 000 Kč	67,9	36	**96**	60	3:03	Intel Core i5-430M (2,27)	**640**	4	2,8
6.	**Lenovo ThinkPad SL510 (BX100644)**	13 500 Kč	67,7	58	83	38	5:02	Intel Core 2 Duo T6570 (2,10)	250	2	2,5
7.	**Acer Aspire 5738DG-664G50MN**	17 500 Kč	66,4	46	95	46	3:33	Intel Core 2 Duo T6600 (2,20)	500	4	3,0

V hodnocení je nejvyšší počet bodů 100. Nejlepší hodnoty v dané kategorii jsou zvýrazněny tučně.

Acer TravelMate 8571-944G50Mn

V našem přehledu je nejlépe hodnoceným notebookem přenosný počítač Acer TravelMate 8571-944G50Mn s 15,6palcovým displejem, vybavený 1,4GHz procesorem, 4 GB paměti a 500GB pevným diskem. Ve výbavě figurují bezdrátové adaptéry Wi-Fi a Bluetooth, DVD vypalovačka a klávesnice s numerickou částí. Líbila se nám nízká hmotnost (2,3 kg) a také délka provozu při napájení z akumulátoru.

počítač PRO KAŽDÉHO VÍTĚZ TESTU

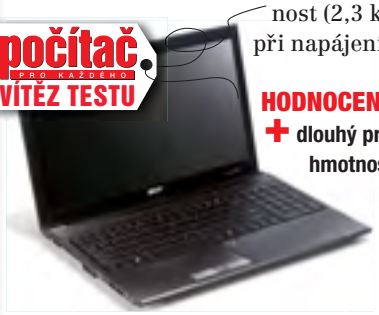

HODNOCENÍ:

+ dlouhý provoz na akumulátor, nízká hmotnost, klávesnice s numerickým blokem

– nižší výkon procesoru, chybí HDMI

Lenovo ThinkPad SL510

U modelu SL510 je výpočetní jednotkou 2,1GHz dvoujádrový procesor, který notebooku uděluje dostatečný výkon. Líbilo se nám kvalitní zpracování – tělo notebooku působí stabilně a na klávesnici (bez numerické části) se bezvadně píše. Výbava je velmi dobrá: Zahrnuje DVD vypalovačku, bezdrátové adaptéry Wi-Fi a Bluetooth, port eSATA i videovýstup HDMI. 2 GB paměti je však málo.

počítač PRO KAŽDÉHO CENOVÝ TIP

HODNOCENÍ:

+ nízká cena, kvalitní zpracování, dobrá výbava

– pouze 2 GB paměti

NEJLEPŠÍ WI-FI ROUTERY DO 5 500 KČ

	Produkt	Cena s DPH	Celkové hodnocení	Výbava	Výkon	Spotřeba energie	Standardy sítě Wi-Fi	2,4 GHz a 5 GHz zároveň	Propustnost sítě Wi-Fi (Mb/s)	Porty LAN/USB	Připojení tiskárny
1.	**D-Link DIR-825**	2 800 Kč	**74,8**	72	**100**	23	802.11 a/b/g/n	ano	99,8	4/1	ano
2.	**Linksys WRT610N**	3 000 Kč	73,1	73	**100**	25	802.11 a/b/g/n	ano	114,7	4/1	ne
3.	**Netgear WNDR 3700**	3 000 Kč	71,9	74	93	26	802.11 a/b/g/n	ano	111,1	4/1	ne
4.	**D-Link DIR-685**	5 000 Kč	69,9	72	87	25	802.11 b/g/n	ne	**130,7**	4/2	ano
5.	**D-Link DIR-655**	2 300 Kč	69,8	69	81	34	802.11 b/g/n	ne	73,8	4/1	ano
6.	**D-Link DIR-855**	5 400 Kč	69,5	**76**	84	20	802.11 a/b/g/n	ano	88,4	4/1	ano
7.	**Belkin F5D8235**	2 100 Kč	62,4	61	76	**37**	802.11 b/g/n	ne	107,1	4/1	ne

V hodnocení je nejvyšší počet bodů 100. Nejlepší hodnoty v dané kategorii jsou zvýrazněny tučně.

D-Link DIR-825

D-Link DIR-825 nabízí vysokou přenosovou rychlost a pracuje i ve dvoupásmovém provozu (při současném přenosu dat ve frekvenčních pásmech 2,4 GHz a 5 GHz). Nastavení přístroje je díky přehlednému webovému rozhraní snadné. K dispozici jsou i čtyři gigabitové porty LAN a port USB pro připojení tiskárny.

počítač PRO KAŽDÉHO VÍTĚZ TESTU

HODNOCENÍ:

+ vysoká přenosová rychlost, přehledné webové rozhraní, port USB

– síť Wi-Fi není v provozu chráněna heslem

Belkin F5D8235

Belkin F5D8235 je vybaven čtyřmi gigabitovými porty LAN a portem USB. Ten slouží pro připojení USB paměťových médií, nikoliv však pro připojení tiskárny. Router podporuje standard 802.11n a v bezdrátovém režimu jsme u něj naměřili rychlý přenos dat (107,1 Mb/s). V provozu je tento router energeticky nenáročný – spotřebuje pouze 6 W.

počítač PRO KAŽDÉHO CENOVÝ TIP

HODNOCENÍ:

+ nízká cena, vysoká rychlost přenosu dat, port USB

– nelze připojit tiskárnu

V příštím vydání PPK: 26" a 27" monitory, interní pevné disky, multifunkční laserové tiskárny, 37" LCD televizory

MS EXCEL 2007

součást MS Office 2007
jazyk: čeština
info: www.microsoft.czm

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- jak rozhodnout o pokračování výpočtu
- jak vyhodnotit více podmínek najednou
- jak ošetřit chyby v tabulce

stupeň obtížnosti: obtížnější

Logické funkce v tabulkách

EXTRA
PŘÍLOHA DO VAŠÍ SBÍRKY
V TOMTO ČÍSLE NAJDETE:
str. 25 • Logické funkce v tabulkách
str. 27 • Obrázky trochu jinak
str. 29 • Tipy pro MS Word 2010
str. 31 • Pomocník nejenom pro kuchaře
str. 33 • Přeměna fotografie na obraz
str. 35 • E-mail kdekoliv

Na použití logických funkcí není nic těžkého, pokud pochopíte princip práce s nimi. A právě tato skupina funkcí vám usnadní některé výpočty.

INFO

• Ve skupině logických funkcí najdete funkce nejenom pro negaci (obrácení znaménka) výrazu, ale i pro ověření podmínek nebo pro testování. V této skupině je sice jen několik funkcí (A, KDYŽ, NE, NEBO, NEPRAVDA, PRAVDA, IFERROR), ale určitě je dobré je vyzkoušet.

NĚCO O FUNKCI KDYŽ

Asi nejznámější a nejčastěji používanou logickou funkcí je funkce **Když**. Použijete ji, když se potřebujete rozhodnout, zda má následující výpočet probíhat jedním, nebo druhým způsobem. Například při stanovení slev, výpočtu DPH, výpočtu pojištění a náhrad, při práci s chybovými hlášeními apod.

Pravidla pro zápis funkce **Když** jsou **=KDYŽ (podmínka; ano; ne)**. Přitom argumentem **podmínka** je libovolný výraz, který se bude vyhodnocovat jako pravdivý nebo nepravdivý. Argument **ano** je hodnota (nebo výraz), která se bude vypočítávat, zapisovat, zobrazovat apod., když je podmínka splněna, tedy když je pravdivá. Argument **ne** je hodnota (nebo výraz), která se bude vypočítávat, zapisovat, zobrazovat apod., když je podmínka vyhodnocena jako nepravdivá.

Představte si, že máte vypočítat konečné ceny prodaného zboží (obr. 1). Například je-li prodaných kusů deset a více, poskytujete slevu ve výši 15 %; je-li prodáno méně kusů, pak zákazník slevu nedostane.

Jako podmínka je zde zadán dotaz na množství kusů, tedy pro druhý řádek je ve vzorci zadáno **A2>=10** a v části pro argumenty **ano** a **ne** jsou zapsány hodnoty **15 %** a **0 %**. Jestliže tedy potřebujete dopočítat ceny po slevě, stačí obě buňky na řádku správně odečíst a vynásobit je (obr. 2).

Konečný vzorec lze vytvořit i najednou (obr. 3). Nemusíte vše rozepisovat do jednotlivých sloupců, podmínku i výpočet stačí zahrnout do funkce **Když()**.

Porovnání pro 10 kusů a více.

Výběr slev na základě porovnání.

B2 =KDYŽ(A2>=10;15%;0%)

	A	B	C	D	E
1	počet kusů	sleva			
2	8	0%			
3	19	15%			
4	11	15%			
5	7	0%			
6	2	0%			
7	33	15%			

OBR. 1

Výpočet ceny po slevě.

Výpočet celkové ceny =A2*D2.

OBR. 2

D2 =C2-C2*B2

	A	B	C	D	E
1	počet kusů	sleva	cena za kus před slevou	cena za kus po slevě	celková cena
2	8	0%	24,0 Kč	24,0 Kč	192,0 Kč
3	19	15%	45,0 Kč	38,3 Kč	726,8 Kč
4	11	15%	81,0 Kč	68,9 Kč	757,4 Kč
5	7	0%	54,0 Kč	54,0 Kč	378,0 Kč
6	2	0%	19,0 Kč	19,0 Kč	38,0 Kč
7	33	15%	25,0 Kč	21,3 Kč	701,3 Kč

Podmínka pro počet kusů.

Procento je spolu s původní cenou zahrnuto již ve vzorci.

Vše je vynásobeno počtem kusů.

OBR. 3

C2 =KDYŽ(A2>=10;B2-B2*15%;B2)*A2

	A	B	C	D	E
1	počet kusů	cena za kus před slevou	celková cena po slevě		
2	8	24,0 Kč	192,0 Kč		
3	19	45,0 Kč	726,8 Kč		
4	11	81,0 Kč	757,4 Kč		
5	7	54,0 Kč	378,0 Kč		
6	2	19,0 Kč	38,0 Kč		
7	33	25,0 Kč	701,3 Kč		

INFO

• ZÁPIS PROCENT DO VZORCE
Pro názornost jsou procenta slevy zapsána přímo do vzorce. V praxi je výhodnější zapsat tyto hodnoty do samostatných buněk a ve vzorci na ně odkazovat. Tímto řešením se značně usnadňuje zanesení změny ve výši slevy – není nutné přepisovat původní vzorce, stačí přepsat hodnotu v jediné buňce.

JAK JE TO S FUNKCEMI A A NEBO?

K zajímavé situaci dochází tehdy, když potřebujete poskytnout slevu ne podle počtu kusů, ale podle místa bydliště, například v internetovém obchodě nebo na burze. Například když je zákazník z **Vyškova** nebo z **Brna**, dostane slevu ve výši **10 %** (obr. 4). Také můžete zadat takovou podmínku, že když je zákazník z **Prahy** a objedná si víc než deset kusů (obr. 5), dostane slevu, jinak sleva celkovou cenu neovlivní.

Pro tento výpočet je třeba vědět něco o logických funkcích **A** a **Nebo**. Funkce **A** vrací hodnotu **Pravda**, pokud všechny její argumenty jsou pravdivé. Její tvar je **=A(loghod1;loghod2; ...)**, kde **loghod1, loghod2, ...** jsou argumenty, které se mají testovat. Funkce **Nebo** zase vrátí hodnotu **Pravda** tehdy, když alespoň jeden argument je pravdivý. Její tvar zápisu je **=NEBO(loghod1; loghod2; ...)**, kde **loghod1, loghod2, ...** jsou argumenty, které se mají testovat s ohledem na to, zda jsou pravdivé, či nikoliv.

Jestliže je třeba zjistit, zda je zákazník z Brna nebo Vyškova, je třeba v rámci

Příloha JAK NA TO k vyjmutí. 12 stran návodů do vaší sbírky

funkce **Když** použít funkci **Nebo** ve tvaru **NEBO(C2="Brno";C2="Vyškov")**. Jestliže město bude **Brno** nebo **Vyškov**, podmínka je pravdivá (obr. 4) a může být poskytnuta sleva. Je-li v buňce uvedeno jiné město, podmínka bude nepravdivá a sleva poskytnuta nebude. Na základě toho pak v posledním sloupci tabulky na obrázku zbývá dopočítat cenu celkovou. Pokud chcete zkusit vypočítat, jak by to bylo, kdyby sleva byla určena pouze pro ty zákazníky z **Prahy**, kteří si objednají **10 kusů a více** (obr. 5), použijte funkci **A**.

V rámci funkce **Když** zapište do podmínky funkci **A** ve tvaru **A(C2="Praha";A2>=10)**. To znamená, že nyní musí být současně splněna podmínka pro město, a navíc i pro počet objednaných kusů. Na řádku **5** je podmínka pro město sice splněna, ale počet kusů je menší než **10**, proto se sleva neposkytuje. Na řádku **4** je zase počet kusů dostatečný, ale objednávka je **z Brna**, proto se sleva opět neposkytuje. Naopak na řádku **3** nebo **7** jsou obě podmínky splněny, a tedy sleva se poskytuje.

INFO

PROČ EXISTUJÍ FUNKCE PRAVDA A NEPRAVDA? • Přestože se samostatné funkce Pravda a Nepravda ve výpočtech často nepoužívají, přece jen jsou v programu MS Excel zahrnuty. Jedná se o funkce bez argumentu a v MS Excelu jsou zařazeny i kvůli kompatibilitě s jinými tabulkovými programy. V tabulkách MS Excelu se místo těchto funkcí využívají především logické hodnoty Pravda a Nepravda.

Funkce Nebo, která vyhodnotí město.

Zde je jen výpočet konečné ceny =(B2-B2*D2)*A2.

OBR. 4

=KDYŽ(NEBO(C2="Brno";C2="Vyškov");PRAVDA;10%;0%)

	A	B	C	D	E	F	G
1	počet kusů	cena za kus před slevou	město	sleva	celková cena po slevě		
2	8	24,0 Kč	Znojmo	0%	192,0 Kč		
3	19	45,0 Kč	Vyškov	10%	769,5 Kč		
4	11	81,0 Kč	Brno	10%	801,9 Kč		
5	7	54,0 Kč	Praha	0%	378,0 Kč		
6	2	19,0 Kč	Vyškov	10%	34,2 Kč		
7	33	25,0 Kč	Olomouc	0%	825,0 Kč		

Funkce A, která vyhodnotí město a počet kusů.

Zde je pouze výpočet konečné ceny =(B2-B2*D2)*A2.

OBR. 5

=KDYŽ(A(C2="Praha";A2>=10);PRAVDA;10%;0%)

	A	B	C	D	E	F
1	počet kusů	cena za kus před slevou	město	sleva	celková cena po slevě	
2	8	24,0 Kč	Znojmo	0%	192,0 Kč	
3	19	45,0 Kč	Praha	10%	769,5 Kč	
4	11	81,0 Kč	Brno	0%	891,0 Kč	
5	7	54,0 Kč	Praha	0%	378,0 Kč	
6	2	19,0 Kč	Vyškov	0%	38,0 Kč	
7	33	25,0 Kč	Praha	10%	742,5 Kč	

NEGACE NEBOLI FUNKCE NE

Co když byste chtěli poskytnout slevu všem zákazníkům s výjimkou těch, kteří bydlí v Praze? V takovém případě využijte funkci **Ne**, která zneguje (obrátí) hodnotu argumentu. Její tvar je **=NE(loghod)**, kde **loghod** je hodnota (nebo výraz), která může být vyhodnocena buď jako pravdivá, nebo jako nepravdivá. Tuto funkci je vhodné využít vždy, když se chcete ujistit, aby se něco nerovnalo zadané hodnotě.

OBR. 6

=KDYŽ(NE(C2="Praha");PRAVDA;10%;0%)

	A	B	C	D	E
1	počet kusů	cena za kus před slevou	město	sleva	celková cena po slevě
2	8	24,0 Kč	Znojmo	10%	172,8 Kč
3	19	45,0 Kč	Praha	0%	855,0 Kč
4	11	81,0 Kč	Brno	10%	801,9 Kč
5	7	54,0 Kč	Praha	0%	378,0 Kč
6	2	19,0 Kč	Vyškov	10%	34,2 Kč
7	33	25,0 Kč	Praha	0%	825,0 Kč

Funkce Ne zajistí, aby sleva nebyla uplatněna pro zákazníky z Prahy.

INFO

KDY POUŽÍT FUNKCI NE? • Někdy se stane, že zápis podmínky v žádaném tvaru je značně složitý. Pak je dobré se zamyslet, zda by nebylo jednodušší podmínku otočit, zapsat do ní to, co není žádoucí, a tuto podmínku „otočit" použitím funkce Ne.

Potřebujete-li tedy například zajistit, aby sleva nebyla poskytnuta lidem z Prahy, ale ostatním zákazníkům ano, do funkce **Když** zapište **NE(C2="Praha")**. Potom sleva nebude zákazníkům z Prahy poskytnuta (obr. 6).

KDY VYUŽÍT FUNKCI IFERROR?

Při výpočtu je někdy výhodné použít funkci **IfError**. Tato funkce vyhodnotí, zda není někde chyba, která by mohla ovlivnit další výpočet. Samozřejmě nejde o chybu číselnou, ale o některé z chybových hlášení: **#N/A**, **#HODNOTA!**, **#REF!**, **#DIV/0!**, **#NUM!**, **#NÁZEV?** a **#NULL!**. Tvar funkce je =IFERROR(hodnota;hodnota_při_chybě), kde argument **hodnota** je výraz, jímž se testuje chyba, a druhý argument **hodnota_při_chybě** je vrácená hodnota v případě, že výsledkem vyhodnocení vzorce je chyba.

Díky této funkci chybu zjistíte hned a řeknete tak MS Excelu, jak má výpočet vést dál (obr. 7). Pokud tedy výsledkem vzorce není chyba, v buňce se přímo zobrazí výsledek. Jestliže výsledkem vzorce je chyba, zobrazí se obsah vámi zadaného druhého argumentu (může to tedy být i text nebo číslo). Záleží na vás a na vašich následujících výpočtech, jak se vám podaří tuto možnost dál využít. Ten, kdo s programem MS Excel pracuje častěji, tuto funkci určitě uvítá. Ve starších verzích toto řešení sice bylo také možné, ale jen za použití informační funkce **Je.chybhodn**.

Funkci IfError můžete využít například u textové funkce **Hledat**. Ta prohledává zadaný text a vrací pozici, na které začíná hledaný textový řetězec. Pokud ale zadaný text vyhledávaný řetězec neobsahuje, vrací funkce chybové hlášení **#HODNOTA!**.

Marie Franců, francu@atlas.cz

OBR. 7

Funkce může zachytit chybu.

=IFERROR(F4/B4;"chybí počet kusů")

	A	B	C	D	E	F	G
3	zboží	počet kusů	reklama	doprava	telefon	celkem náklady	průměr na kus
4	Lampa AWA	245,0	345,0	567,0	124,0	1036,0	4,2
5	Skříň CE	127,0	256,0	876,0	98,0	1230,0	9,7
6	Židle SD		789,0		234,0	1023,0	chybí počet kusů
7	Stolek JK		123,0		567,0	690,0	chybí počet kusů
8	Židle KL		342,0		189,0	531,0	chybí počet kusů

Zde není chyba a zobrazí se přímo výsledek výpočtu.

Zde je chyba, proto se zobrazí obsah druhého argumentu.

POWERPOINT 2007

součást MS Office 2007
jazyk: čeština

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- jak vložit obrázek z klipartu
- jak obrázek uložit do samostatného souboru
- jak obrázek upravit
- jak obrázek uložit na pozadí snímku

stupeň obtížnosti: snadné

Obrázky trochu jinak

Jestliže pracujete s programem MS PowerPoint, víte, že obrázky, různá schémata či jiné grafické útvary jsou při tvorbě prezentace velmi důležité. Už vás ale napadlo, že již vložený grafický útvar je možné uložit znovu jako samostatný obrázek?

VLOŽENÍ OBRÁZKU Z KLIPARTU

Určitě víte, že obrázky lze do prezentace vkládat hned několika způsoby, například vložením ze souboru, nakreslením nebo právě vložením z galerie Klipart. Chcete-li vložit obrázek z této galerie, přejděte na kartu **Vložení** a zde ve skupině ikon **Ilustrace** klikněte na ikonu **Klipart** (obr. 1).

Vpravo se zobrazí podokno úloh a v něm začněte vyhledávat obrázek na základě potřebného tématu. Všimněte si, že u některých vyhledaných obrázků je v levém dolním rohu symbol zeměkoule (obr. 2). To znamená, že daný obrázek je na serveru společnosti Microsoft a byl vyhledán v rámci internetového připojení k síti, tedy že obrázek zatím není uložen ve vašem počítači. Při vkládání do prezentace se k němu chováte stejně, jako kdyby byl bez ikony zeměkoule, tedy jako by byl ve vašem počítači v rámci klipartu přímo uložen.

Vyberte si tedy obrázek a klikněte na něj myší. Když se daný obrázek vloží do snímku, můžete s ním začít pracovat.

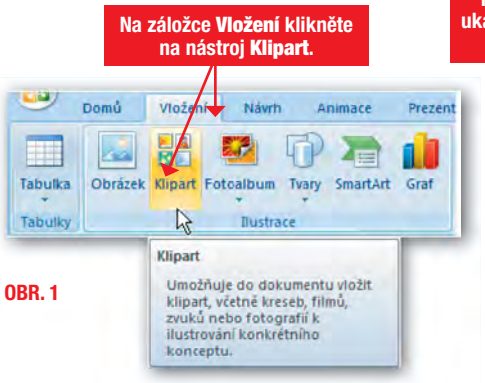

OBR. 1

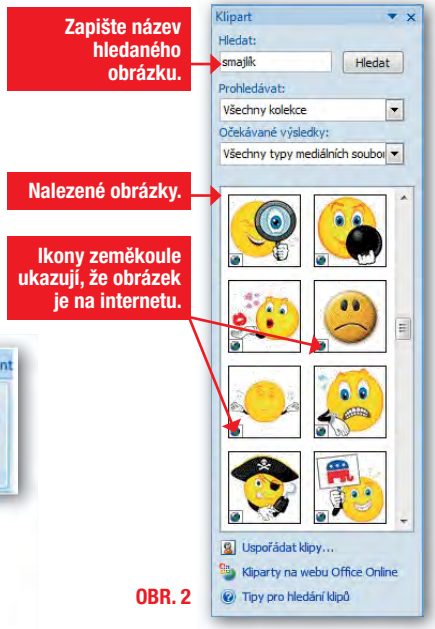

OBR. 2

ZMĚNA OBRÁZKU

Vložený obrázek můžete různě upravovat: zvětšovat a zmenšovat jej, měnit jeho polohu apod. Zajímavá je práce s vloženým obrázkem, který je vektorový. Můžete totiž měnit i jeho tvar, barvy nebo další vlastnosti. Na daný obrázek klikněte pravým tlačítkem myši a ze zobrazené místní nabídky vyberte příkaz **Upravit obrázek** (obr. 3).

Potom se zobrazí dialogové okno, ve kterém se MS PowerPoint zeptá, zda chcete převést obrázek na kresbu Microsoft Office. Po kliknutí na tlačítko **Ano** se obrázek převede a s jednotlivými částmi můžete postupně pracovat.

Jakoukoliv část obrázku označte a pak již můžete použít ikony na kartě **Nástroje kreslení / Formát** (obr. 4). Snadno změníte barvu a okraje, dokreslíte další část nebo nepotřebnou část umažete.

Můžete tedy vlastně využít základ vloženého obrázku a ten postupně po částech přetvořit na obrázek vlastní. Příklad vidíte na obrázku 5. Tato možnost vám otevírá další možnosti při využívání grafiky a již hotových obrázků v prezentacích programu MS PowerPoint.

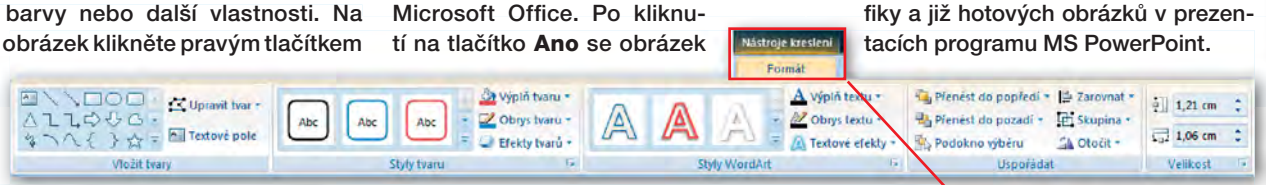

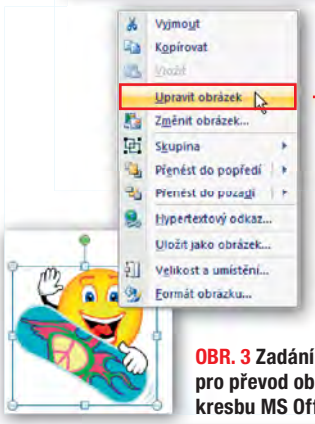

OBR. 3 Zadání příkazu pro převod obrázku na kresbu MS Office.

OBR. 4 Název záložky je zobrazen ve dvou řádcích.

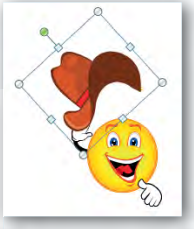

OBR. 5 Vektorové obrázky lze rozdělit na jednotlivé části a ty upravovat samostatně.

ULOŽENÍ OBRÁZKU JAKO SAMOSTATNÉHO SOUBORU

Popisované možnosti můžete využít například tehdy, když vám někdo pošle prezentaci a vy později budete s některým obrázkem pracovat samostatně. Pojďte se proto podívat na jednu nestandardní možnost, kterou MS PowerPoint nabízí.

Pokud obrázek vložený v prezentaci budete chtít později uložit jako samostatný soubor, můžete si ověřit, že právě program MS PowerPoint tuto možnost nabízí (v programu MS Word tuto možnost nenajdete).

Stačí, když na daný obrázek kliknete pravým tlačítkem myši a ze zobrazené místní nabídky vyberete příkaz **Uložit jako obrázek** (obr. 6). Tím se zobrazí dialogové okno, ve kterém je třeba zadat místo pro uložení a dále název obrázku a to, jaký typ souboru má vzniknout (obr. 7), tedy zda půjde o obrázek vektorový, nebo rastrový, případně komprimovaný.

Potom klikněte na tlačítko **Uložit**, a obrázek se uloží do zvolené složky na disku jako samostatný soubor, se kterým pak můžete pracovat i v jiných programech.

OBR. 6

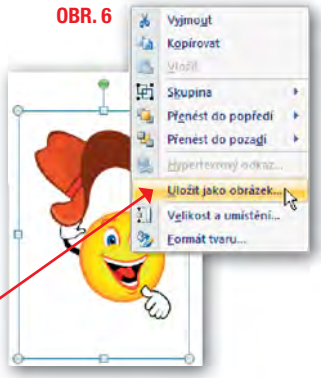

Příkaz pro uložení obrázku do samostatného souboru.

OBR. 7 Okno pro zadání názvu souboru a jeho formátu a pro zadání složky sloužící k uložení.

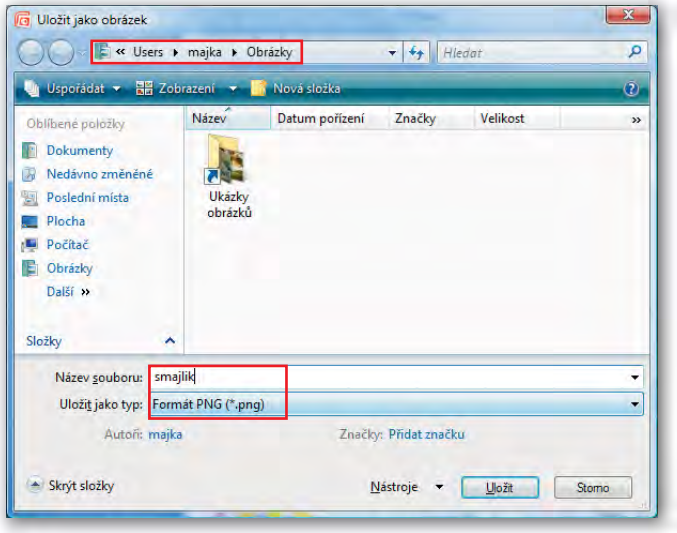

DO KTERÝCH FORMÁTŮ LZE OBRÁZKY V POWERPOINTU UKLÁDAT?

Do kterých formátů lze obrázek uložit? Trochu to závisí i na tom, jaký typ obrázku ukládáte. Jestliže je součástí prezentace obrázek vektorový, zobrazí se všechny možnosti uložení; jestliže pracujete s obrázkem rastrovým, zobrazí se pouze rastrové typy formátů.

Jak to tedy s jednotlivými typy je? Z jednotlivých koncovek souborů snadno zjistíte, že většina možností se týká pouze uložení obrázku jako rastru (bitmapy), jen možnost **Metasoubory (*.wmf)** nabízí uložení obrázku jako vektorového (obr. 8).

Je důležité si hned při ukládání uvědomit, jak budete obrázek později používat. Pokud byste ho chtěli ještě někdy měnit po částech (hlava, oko, klobouk), je třeba zvolit typ vektorový, tedy ***.wmf**. Jestliže obrázek budete používat pro tisk v papírové podobě nebo v některých publikačních programech, je výhodné použít formát ***.emf** nebo ***.tif**. Pro běžné využití na počítači nebo pro publikaci na webových stránkách můžete použít i formáty ***.png**, ***.jpg** nebo ***.gif**.

Formát ***.gif** má tu nevýhodu, že má omezený počet barev, ale umí vytvořit malý soubor, ve kterém může být navíc jedna barva transparentní. Formát ***.jpg** je asi nejrozšířenější, při ukládání však trpí určitou ztrátovou kompresí. Formát ***.png** je určen i pro práci s neztrátovou kompresí, a dokonce podporuje i průhlednost.

Jestliže zkusíte uložit obrázek do formátu ***.bmp**, zjistíte, že soubor je příliš velký. Jedná se totiž o základní rastrový (bitmapový) formát, který nezná žádnou kompresi, a s nímž tedy dokáže pracovat jakýkoliv program určený pro práci s obrázky.

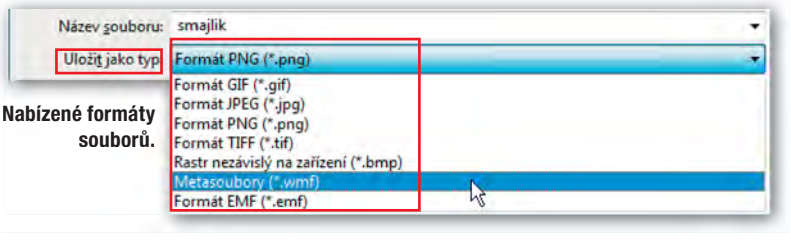

OBR. 8 Nabízené formáty souborů.

A CO OBRÁZEK POZADÍ SNÍMKU?

Jistě se vám už někdy stalo, že vám někdo poslal prezentaci s různými obrázky na pozadí a vy jste tyto snímky chtěli uložit jako samostatné soubory. Co v takovém případě udělat?

Stačí na snímek kliknout pravým tlačítkem myši a ze zobrazené místní nabídky vybrat příkaz **Uložit pozadí** (obr. 9). Zobrazí se dialogové okno **Uložit pozadí** a v něm jen vyberte místo, kam chcete pozadí uložit, případně pozadí pojmenujte nebo pro něj změňte typ souboru. Po kliknutí na tlačítko **Uložit** dané pozadí uložte jako samostatný soubor do svého počítače a můžete je dále využít i v jiných programech nebo prezentacích.

Marie Franců, francu@atlas.cz

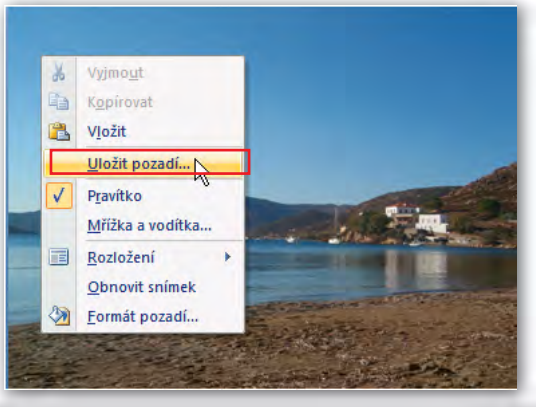

OBR. 9 Jak uložit pozadí snímku do samostatného souboru.

Tipy pro MS Word 2010

Jednou z novinek kancelářského balíku MS Office 2010 je navigační podokno, které dovoluje přehledně zobrazit osnovu dokumentu, stránkovat v něm a vyhledávat v něm text. Všechny tyto možnosti vám v tomto článku ukážeme.

MS WORD 2010

součást MS Office 2010
jazyk: čeština
info: www.microsoft.cz

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- jak zobrazit navigační podokno
- jak v navigačním podokně pracovat s osnovou dokumentu
- jak listovat v dlouhém dokumentu
- jak v dokumentu vyhledávat konkrétní slova

stupeň obtížnosti: snadné

NAVIGAČNÍ PODOKNO

Navigační podokno (obr. 1) je standardně umístěno na levém kraji okna MS Wordu. Tahem myší za horní okraj navigačního podokna jej přesunete na jiné místo a tahem za jeho okraje změníte jeho velikost.

INFO

Navigační podokno, umožňující zobrazit seznam nadpisů a rychle a přehledně vyhledávat v dokumentu, je v MS Wordu 2010 novinkou. Osnova dokumentů zobrazuje pouze odstavce, jimž je přiřazen některý styl z nabídky Nadpis 1 až Nadpis 9 nebo některý styl z nabídky Úroveň 1 až Úroveň 9.

OBR. 1

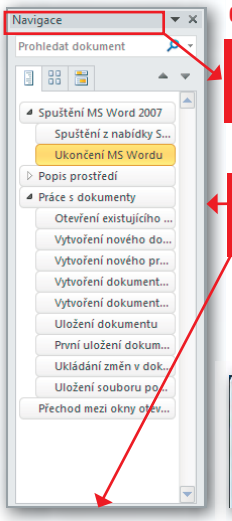

V horní části navigačního podokna je pole pro zadání hledaného textu. Pod ním je trojice záložek, pomocí kterých zvolíte obsah zbývající části podokna. Podokno zobrazíte nebo skryjete tak, že na pásu **Zobrazení**, umístěném na kartě **Zobrazit**, kliknete na položku **Navigační podokno** (obr. 2).

OBR. 2

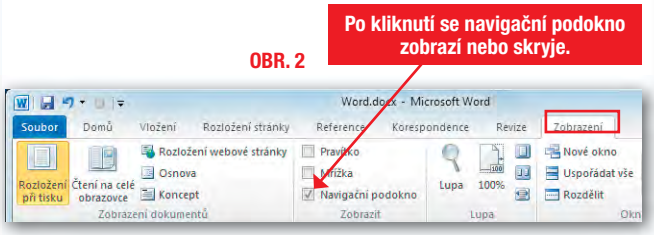

ZOBRAZENÍ OSNOVY DOKUMENTU A PROCHÁZENÍ STRÁNEK

Chcete-li pracovat s osnovou, v horní části okna klikněte na záložku **Procházet nadpisy v dokumentu** (obr. 3). Osnova dokumentu je tvořena odstavci (nejčastěji nadpisy), které jsou naformátovány stylem odstavce Nadpis 1–9 nebo stylem odstavce Úroveň 1–9. Jednotlivé úrovně nadpisů jsou odsazené a je možné je podle potřeby skrýt nebo zobrazit. Další úroveň osnovy se zobrazí či skryje po kliknutí na trojúhelník před názvem nadpisu.

Chcete-li se v dokumentu přesunout na některý ze zobrazených nadpisů, klikněte na nadpis vybraný v navigačním podokně.

Procházení stránek v dokumentu: Potřebujete-li dokumentem rychle listovat, klikněte na záložku **Procházet stránky v dokumentu** (obr. 4). Ve zbývající části podokna se zobrazí náhledy stránek – vyberte si tu, kterou potřebujete zobrazit, a klikněte na ni. MS Word tuto stránku zobrazí ve svém okně.

OBR. 3

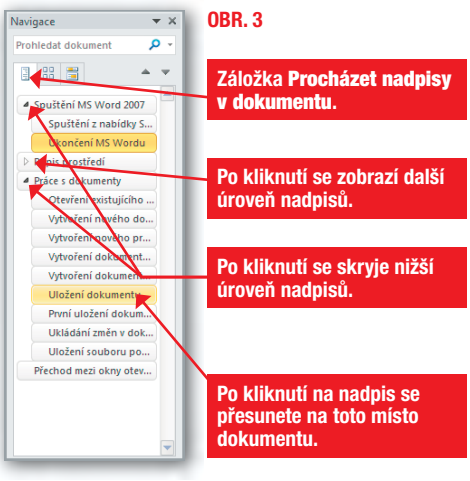

OBR. 4

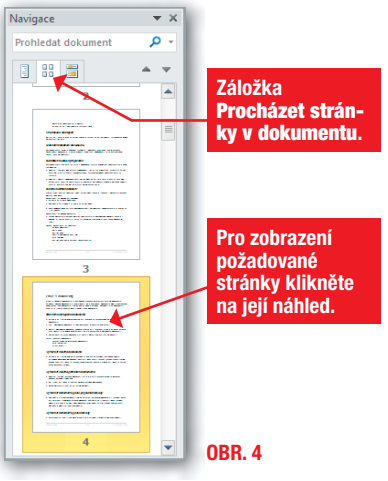

VYHLEDÁVÁNÍ V DOKUMENTU

Jedna ze změn, které MS Word 2010 přináší, se týká vyhledávání. Po kliknutí na nástroj **Vyhledat** na kartě **Úpravy** se zobrazí navigační podokno se záložkou **Procházet výsledky aktuálního hledání**.

V zobrazeném navigačním podokně se ujistěte, že záložka **Procházet výsledky aktuálního hledání** je aktivní (obr. 5). Do editačního pole v horní části podokna zapište hledaný text a sledujte, jak se mění obsah podokna

INFO

• DIALOGOVÉ OKNO NAJÍT A NAHRADIT
Starší verze MS Wordu používaly pro vyhledávání dialogové okno Najít a nahradit. Toto okno bylo možné zobrazit použitím nástroje Najít nebo použitím nástroje Nahradit. Ve Wordu 2010 zobrazíte toto okno pouze příkazem Nahradit (záložka Domů, karta Úpravy). Chcete-li toto okno použít pro vyhledávání, klikněte na nástroj Nahradit a v dialogovém okně klikněte na záložku Najít.

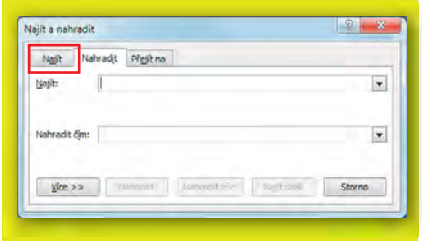

– v něm se postupně objevují rámečky s větami, v nichž byl hledaný text nalezen. Nalezený text se v okně MS Wordu zároveň žlutě podbarvuje (pokud se vyskytuje v právě zobrazeném textu). Chcete-li v dokumentu přejít na některý z výskytů hledaného textu, v navigačním podokně klikněte na příslušný rámeček. V případě, že Word text neprohledává, klikněte na symbol lupy na pravé straně editačního pole. Barevné zvýraznění jednotlivých textů odstraníte tak, že obsah editačního pole s hledaným textem vymažete. To můžete udělat buď prostřednictvím klávesnice, nebo tak, že napravo od editačního pole kliknete na tlačítko se symbolem křížku (obr. 6).

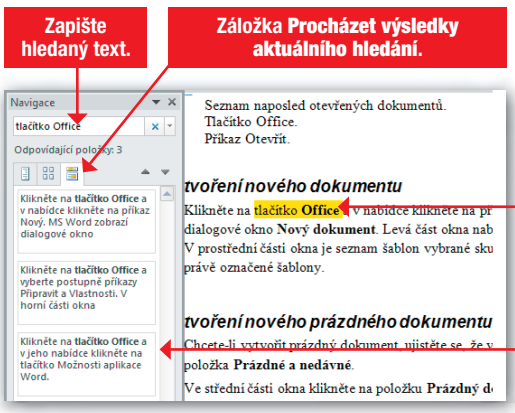

OBR. 5

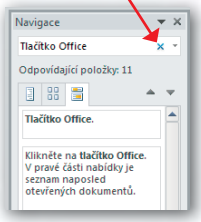

OBR. 6

MOŽNOSTI HLEDÁNÍ – NASTAVENÍ

Chcete-li podmínky pro vyhledávání textu upřesnit, klikněte na tlačítko s černým trojúhelníkem, umístěné napravo od editačního pole pro zadání hledaného textu (obr. 7). Zobrazí se nabídka příkazů a z ní vyberte příkaz **Možnosti**. Otevře se dialogové okno **Možnosti hledání** (obr. 8). V něm můžete zaškrtnutím nastavit jednotlivé volby.)

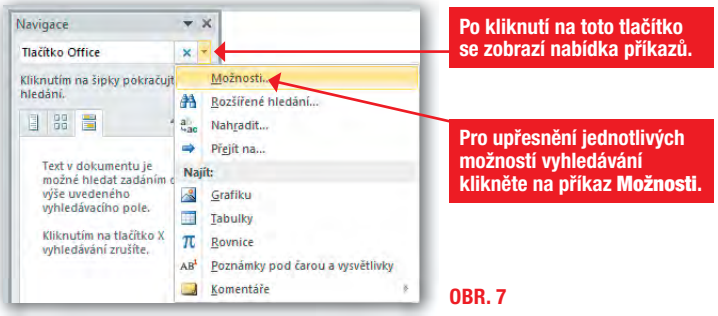

OBR. 7

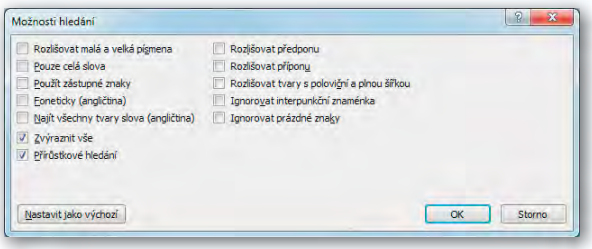

OBR. 8 **Okno pro upřesnění jednotlivých možností vyhledávání.**

JEDNOTLIVÉ MOŽNOSTI VYHLEDÁVÁNÍ

Pouze celá slova: Zadaný text se označí jako nalezený, pokud tvoří samostatné slovo. Je-li text součástí delšího slova, nezahrne se do nalezených položek. Příkladem může být slovo **možný**: Dáte-li vyhledat slovo **možný**, pak nebude-li položka **Pouze celá slova** zaškrtnuta, zahrne se do nalezených výskytů také slovo **nemožný**. Pokud položka **Pouze celá slova** bude zaškrtnuta, slovo **nemožný** se do nalezených výskytů nezahrne.

Foneticky (angličtina): Je-li pro celý dokument nebo pro jeho část nastaven jazyk pro kontrolu anglického pravopisu, můžete vyhledávat slova podle fonetického zápisu. To znamená, že Word najde slovo **dance**, i když do pole pro vyhledávání zadáte **dens** (analogicky to platí i pro slovo **tools**, zadáte-li **tuls**).

Ignorovat interpunkční znaménka: Word při vyhledávání ignoruje čárky a středníky mezi slovy. Doporučujeme spojit tuto možnost s položkou **Ignorovat prázdné znaky**.

Ignorovat prázdné znaky: Word při vyhledávání textu ignoruje mezery. Tato možnost se hodí v případě, že v textu jsou jednotlivá hledaná slova nebo znaky odděleny více než jednou mezerou.

Potřebujete-li pro přesnější vyhledání zadat rozlišení malých a velkých písmen nebo povolit vyhledávání pouze celých slov apod., pak v navigačním pododokně zobrazte nabídku příkazů (viz obr. 7) a z ní vyberte příkaz **Rozšířené hledání**. Zobrazí se okno **Najít a nahradit** s aktivní záložkou **Najít** (obr. 9) a v něm klikněte na tlačítko **Více>>**. Tím zobrazíte další položky pro přesnější zadání podmínek vyhledávání.

Miroslav Ziegler

OBR. 9

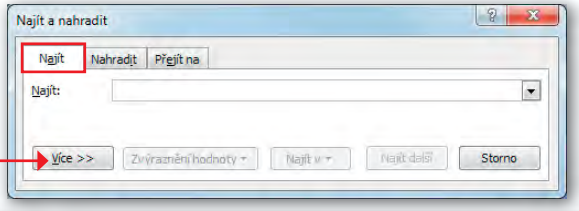

Pomocník nejenom pro kuchaře

Vaříte rádi? Ať už jste ve vaření zběhlí, nebo se to teprve hodláte naučit, bude se vám jistě hodit program Recepty doma. Tento program nabízí rozsáhlou databázi receptů, do které můžete přidávat také recepty vlastní. Dále lze plánovat jídelníček a vytvářet nákupní seznam.

Program najdete na PPK CD 23/10

RECEPTY DOMA 4.05

jazyk: čeština
licence: freeware
rubrika na CD:
Obsah CD / Servis
info: fitlinie.cz/recepty

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- jak program zaregistrovat
- jak se v receptech orientovat
- jak naplánovat jídelníček a nákup
- jak vytvářet nové recepty a poslat je

stupeň obtížnosti: snadné

JAK PROGRAM ZAREGISTROVAT

Program je k dispozici zdarma, ale pro jeho plnou funkčnost je doporučeno jej zaregistrovat. Registrace je snadná. Stačí poslat jeden recept, a otevřou se vám dveře k dalším bezplatným doplňkům programu. V okně programu přepněte do záložky **Recepty** a klikněte na tlačítko **Registrace**. Tím se přenesete na internetové stránky s formulářem. Zde zadejte několik údajů o sobě a vepište pracovní postup a ingredience svého receptu (obr. 1). Případně můžete přidat obrázek pokrmu. Po kliknutí na tlačítko **Odeslat** bude recept odeslán a vám „za odměnu" přijde do e-mailové schránky zpráva s registračním kódem. Ten překopírujte do schránky, v programu přepněte do záložky **Nápověda** a klikněte na tlačítko **Registrace**. Otevře se stejnojmenné okno, vložte do něj registrační kód a klikněte na tlačítko **OK** (obr. 2).

OBR. 1

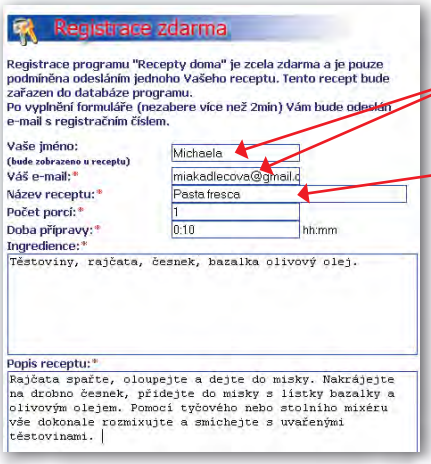

Vepište svoje jméno a svoji funkční e-mailovou adresu.

Vepište údaje o svém receptu.

OBR. 2

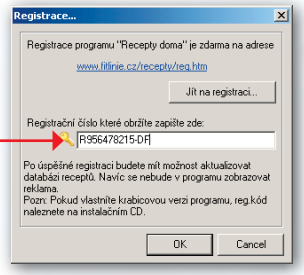

Vložte registrační kód, který jste obdrželi e-mailem.

JAK MEZI RECEPTY VYHLEDÁVAT

Program obsahuje množství receptů: Ty můžete doplňovat a stahovat z internetu další. Přepněte na záložku **Recepty**. V levém sloupci najdete mnoho různých receptů (obr. 3). Výpis těchto receptů můžete omezit pomocí rozbalovacích seznamů. Můžete určit, že se mají zobrazit třeba pouze recepty z internetu, recepty pouze s určitým hodnocením apod. Recepty jsou přehledně řazeny do kategorií podle toho, která hlavní surovina byla k jejich přípravě použita. Po kliknutí na tlačítko **Kategorie** se rozbalí celý strom s jednotlivými kategoriemi (obr. 4). Po kliknutí na určitý recept v seznamu se jeho obsah zobrazí v hlavním poli vpravo. V hlavním poli najdete několik záložek. Jestliže na záložce **Doplňující info** kliknete na tlačítko **Přidat/upravit**, můžete přidat k receptu poznámku (obr. 5). Dále lze k receptu nahrát zvukovou poznámku. Klikněte na tlačítko s červeným kolečkem a mluvte

OBR. 3

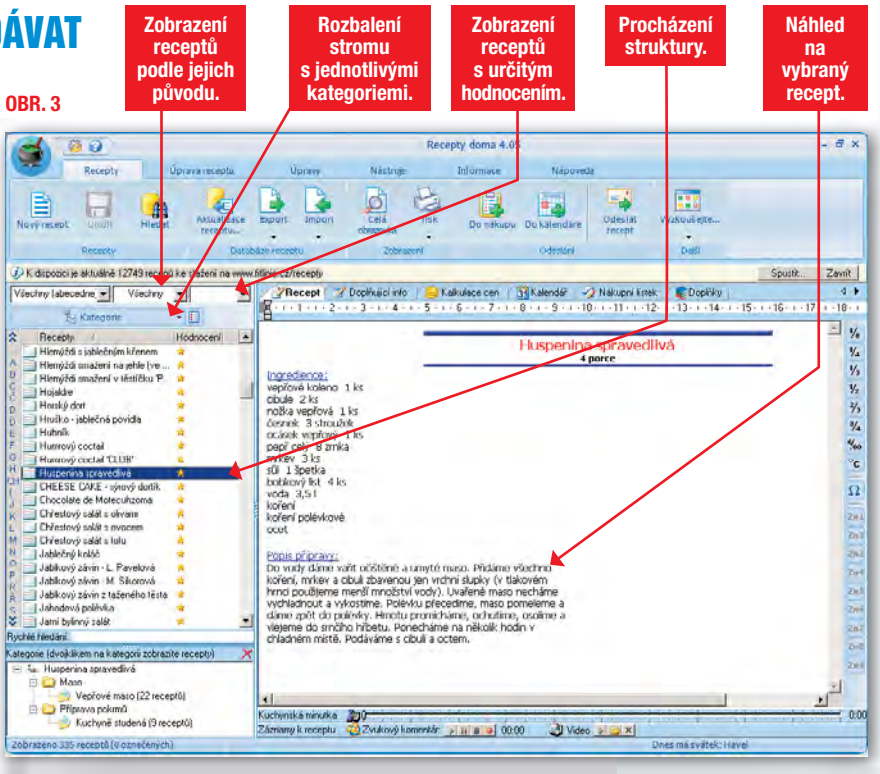

do mikrofonu. Pro přehrání poznámky klikněte na tlačítko se šipkou. K receptu lze také přiřadit videosoubor. K tomu slouží tlačítko se symbolem složky, které najdete vedle položky **Video**.

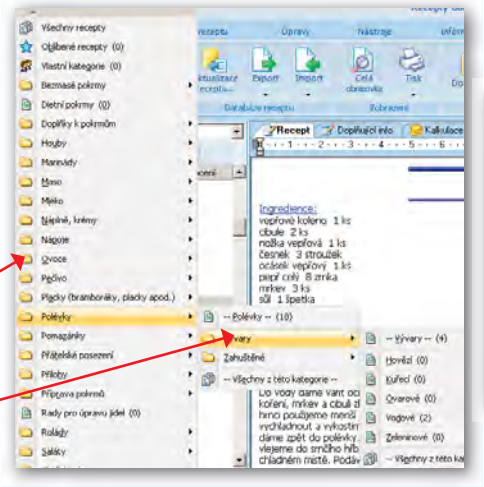

OBR. 4

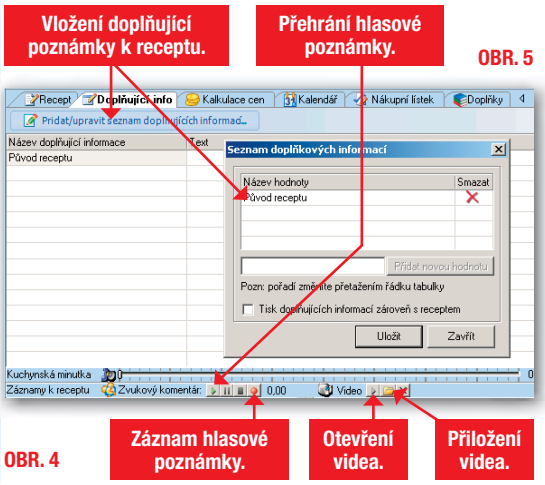

OBR. 5

JAK NAPLÁNOVAT JÍDELNÍČEK A NÁKUP

Záložka **Kalendář** slouží k tomu, abyste vybraný recept mohli vložit do kalendáře a naplánovat si tak, kdy budete pokrm podle daného receptu vařit. Soubor stačí přetáhnout se současně stisknutým levým tlačítkem myši (obr. 6) na první záložku **Denní přehled**. Zde najdete volné pole pro snídani, oběd a večeři. Na záložce **Týdenní přehled** zjistíte, co plánujete vařit v celém týdnu.

Pokud přepnete na záložku **Nákupní lístek**, můžete naplánovat potřebný nákup – ten si můžete vytisknout a vzít si jej s sebou do obchodu. Opět vyhledejte v levém sloupci recept, podle kterého chcete vařit. Nyní tento recept přetáhněte se stisknutým levým tlačítkem myši do pravého pole. Tlačítko myši uvolněte, a otevře se okno se seznamem všech surovin, které k přípravě potřebujete. Tyto suroviny budou označeny zatržítkem. Jestliže některé suroviny kupovat nechcete, zatržítko u nich zrušte. Klikněte na tlačítko **Uložit vybrané**. Dále můžete zobrazit veškeré suroviny, které jsou nezbytné pro přípravu pokrmů, jež jste si naplánovali v jídelníčku. Stačí pouze vymezit období, pro které nakupujete. Tento nákupní lístek si můžete také vytisknout. Klikněte na tlačítko **Tisk**, a otevře se okno, ve kterém můžete tento seznam uložit či otevřít jako dokument PDF. Dále určete orientaci tisku a velikost tištěné stránky.

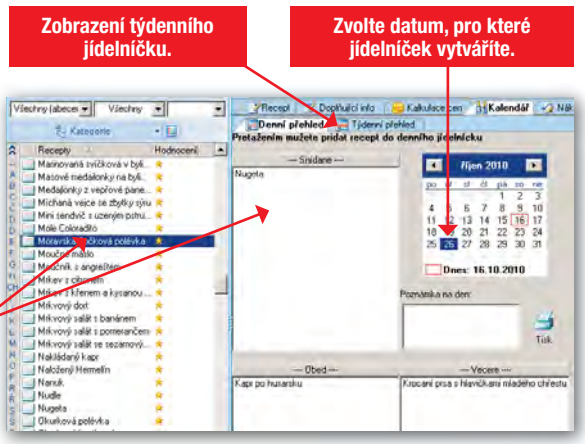

OBR. 6

JAK ULOŽIT VLASTNÍ RECEPT

Do programu můžete také ukládat vlastní recepty a ty pak případně posílat dalším uživatelům programu. Na záložce **Recepty** klikněte na tlačítko **Nový recept**. Otevře se okno **Recept** (obr. 7) a v něm označte, o jaký typ receptu se jedná, vepište jeho název a klikněte na tlačítko **Uložit**. Otevře se nový recept a do něj vepište ingredience, pracovní postup a dobu přípravy. Nyní klikněte na tlačítko **Uložit** v nástrojové liště. Chcete-li odeslat recepty svým známým, nejprve musíte nastavit svůj e-mail: Klikněte na tlačítko **Odeslat recept** v nástrojové liště. Při prvním použití zde najdete informaci, že pro odeslání receptu je třeba nastavit e-mail. Klikněte na tlačítko **OK**. Okno s nastavením programu (obr. 8) se otevře na patřičné záložce. Na ní zadejte svoji e-mailovou adresu, dále SMTP adresu odesílacího serveru, případně svoje přístupové jméno a heslo. Klikněte na tlačítko **OK**, a otevře se okno, ve kterém jste upozorněni, že zvolený recept bude zabalen a odeslán. Svoji volbu potvrďte kliknutím na tlačítko **Ano**. Otevře se okno **Odeslat recept e-mailem**. Nyní musíte vytvořit seznam svých známých, kterým chcete e-mail s receptem poslat: Klikněte na tlačítko **Přidat adresu**, vepište zvolené adresy a klikněte na tlačítko **OK**. Nyní na adresy v seznamu klikněte a dále ještě na šipku směřující do vedlejšího políčka **Příjemci receptu**. Také můžete upravit předmět e-mailu a jeho text. Klikněte na tlačítko **Odeslat**, a vybraný recept se na zvolené adresy odešle.

Michaela Kadlecová,
miakadlecova@gmail.com

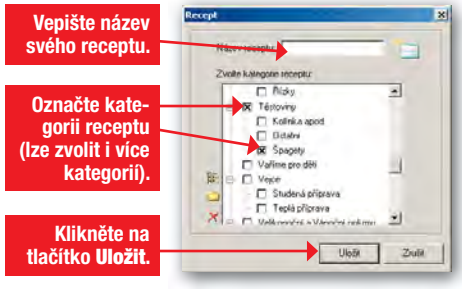

OBR. 7

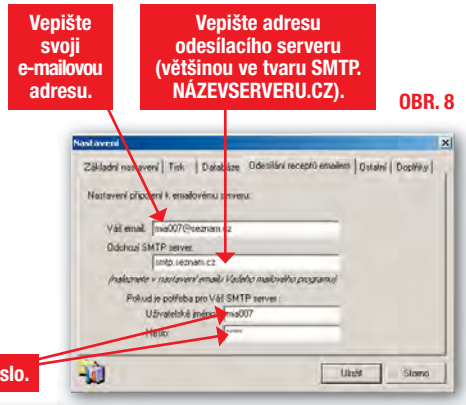

OBR. 8

Přeměna fotografie na obraz

Program, který vám tentokrát přinášíme na našem redakčním CD, není jen tak obyčejný program na úpravu obrázků v počítači. Pomocí programu FotoSketcher totiž můžete obrázky upravit tak, že budou vypadat jako kresba nebo malba.

Program najdete na PPK CD 23/10

FOTOSKETCHER

cena: zdarma (donationware)
jazyk: angličtina
info: www.fotosketcher.com
rubrika na CD:
Obsah CD / Servis

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- jak otevřít obrázek
- jak upravit původní obrázek
- jak z fotografie vytvořit kresbu
- jak přidat k obrázku rámeček a jak vložit text

stupeň obtížnosti: snadné

JAK OTEVŘÍT OBRÁZEK

Program FotoSketcher umožňuje otevřít již vytvořený obrázek (nejčastěji fotografii), který je uložen na disku, ale také upravit obrázek, který je vložen do schránky. V okně programu klikněte na první tlačítko v nástrojové liště **Open a picture** (obr. 1). Otevře se dialogové okno a v něm vyhledejte soubor, který chcete upravovat. Chcete-li vložit obrázek ze schránky, klikněte v nástrojové liště na tlačítko **Paste image from clipboard**. Obrázek se ukáže v hlavním poli programu, a to dvakrát. V levé polovině okna bude zobrazen obrázek původní a vpravo obrázek, na který aplikujete změny. Pokud je obrázek příliš velký, můžete ho zmenšit pomocí lupy. Najdete ji v pravém horním rohu okna programu a slouží ke zmenšení, popř. ke zvětšení obrázku. (Pomocí tlačítka **1:1** zobrazíte obrázek v originální velikosti.) Pomocí tlačítka **Copy drawing to clipboard** vložte aktuální (upravenou) kresbu do schránky.

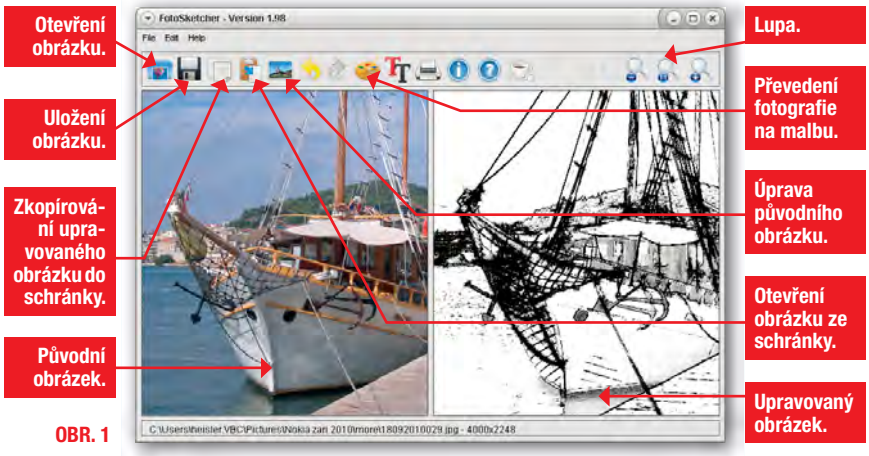

OBR. 1

JAK UPRAVIT PŮVODNÍ OBRÁZEK

Pomocí programu FotoSketcher můžete upravit také původní obrázek. Obrázek otevřete a v nástrojové liště klikněte na tlačítko se symbolem obrázku nebo zvolte příkaz **Modify source image**, zařazený do nabídky **Edit**. Otevře se okno **Source image modification** s několika posuvníky (obr. 2). Pomocí prvního posuvníku **Luminosity** se nastavuje jas obrázku – když za posuvník zatáhnete doprava, obrázek zesvětlíte. Pomocí dalších posuvníků korigujete kontrast, barevnost (**Saturation**) a ostrost obrázku (**Blur/Sharpen**). V programu vidíte také náhled upravovaného obrázku. Nevidíte však celý obrázek, ale jen jeho výřez. Když do tohoto výřezu kliknete a se současně stisknutým levým tlačítkem myši za něj zatáhnete, zobrazí se náhled na jinou část obrázku. Po kliknutí na tlačítko **Reset values** se posuvníky vrátí na původní hodnoty. Kliknete-li na tlačítko **Apply changes**, na obrázek se aplikují změny, které jste určili.

Dále můžete změnit velikost původního obrázku. Z nabídky **Edit** vyberte položku **Resize source image**. Otevře se stejnojmenné okno (obr. 3) a v něm vyhledejte položky „výška“ (**Height**) a „šířka“ (**Width**). Tyto hodnoty můžete nastavit buď v pixelech (absolutní velikost), nebo v procentech (poměr vůči originálu). Využít můžete také posuvník. Jestliže zaškrtnete položku **Keep image ratio**, poměr výšky k šířce obrázku zůstane zachován, a zatáhnete-li jedním posuvníkem, bude se pohybovat i ten druhý. Pokud zaškrtnete položku **Desktop size**, obrázek se upraví, aby měl velikost pracovní plochy – tedy například 1 024 × 768 pixelů.

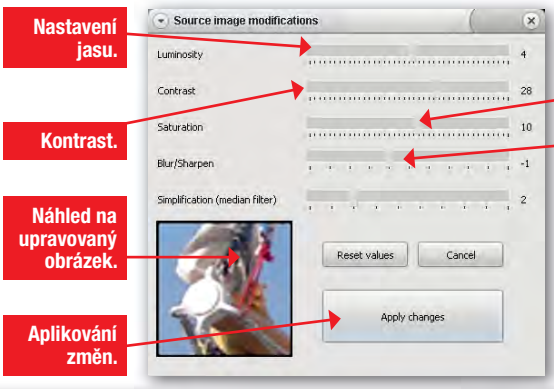

OBR. 2

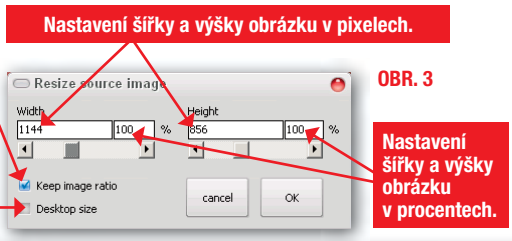

OBR. 3

JAK VYTVOŘIT KRESBU PODLE FOTOGRAFIE

Nyní vám ukážeme, jak upravit běžnou fotografii tak, aby vypadala jako malba nebo kresba. V programu FotoSketcher lze použít několik různých filtrů, takže výsledný obrázek bude vypadat, jako by na něm byly použity různé malířské techniky. Klikněte na tlačítko se symbolem palety, a otevře se okno **Drawing parameters** (obr. 4). V horní části tohoto okna najdete tři různé volby. Parametry pro určitý typ kresby nebo malby totiž můžete uložit a použít je příště, aniž byste je museli složitě nastavovat. Pomocí první volby **Load parameters** můžete tyto parametry otevřít, pokud jste je předtím uložili. Díky položce **Save parameters** můžete vytvořené parametry kresby uložit. Parametry se ukládají v souboru typu FSK, který lze otevřít pouze v programu FotoSketcher. Soubor pojmenujte a zvolte pro něj místo uložení. (Pomocí volby **Reset parameters** vrátíte veškerá nastavení na původní úroveň.) V tomto okně najdete také čtvercové políčko s náhledem na upravovaný obrázek.

V rozbalovacím seznamu **Drawing style** zvolte, kterou techniku chcete použít (obr. 5). Na výběr je kresba tužkou nebo pastelkami (**Pencil sketch**) a také perokresba (**Pen and ink sketch**). Dále si můžete vybrat třeba malbu akvarelem (**Painting 5 – watercolor**), olejomalbu (**Painting 6 – oil painting**) nebo různé tahy štětcem (**Painting 7 – brushstrokes**). Podle toho, kterou techniku zvolíte, zobrazí se v okně další posuvníky, kterými obrázek doupravíte podle svého uvážení. Můžete nastavit např. barevnou intenzitu (**Color intensity**), intenzitu hran (**Edge intensity**), kontrast (**Level of contrast**) a zesvětlení či ztmavení obrázku (**Darken/Lighten**). Můžete zaškrtnout položku **Soften edges**, aby byly vyhlazeny hrany.

Po zaškrtnutí políčka **Texture** můžete nastavit strukturu povrchu plátna nebo papíru, která může být více či méně zrnitá. Texturu vybírejte klikáním na malé šipky doleva a doprava; z rozbalovacího seznamu pod nimi pak vyberte intenzitu textury. Povrch plátna se změní po kliknutí na tlačítko **Draw**!.

OBR. 4

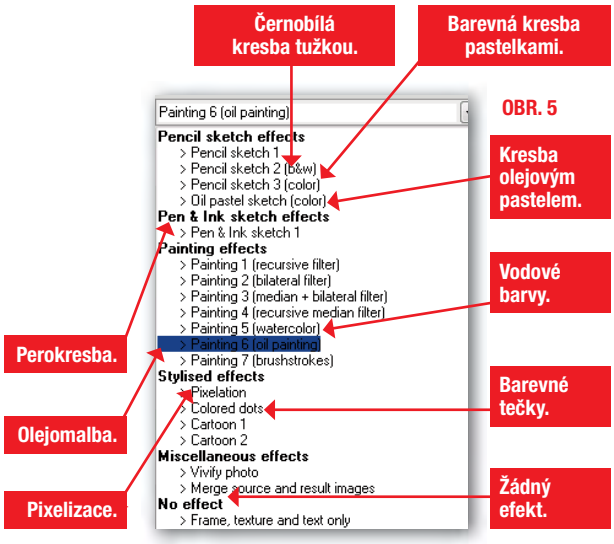

OBR. 5

JAK PŘIDAT K OBRÁZKU RÁMEČEK A JAK VLOŽIT TEXT

K obrázku lze přidat rámeček. Označte položku **Add a frame** a klikněte na tlačítko se třemi tečkami. Otevře se okno **Frame parameters** (obr. 6) a v něm z rozbalovacího seznamu **Frame style** vyberte jeden z nabízených rámečků. Podle toho, který rámeček jste zvolili, se v tomto okně zobrazí další možnosti, jak jej ještě upravit. Zvolíte-li např. položku **Colored frame**, můžete si vybrat barvu, kterou rámeček vyplníte. V položce **Margin size** určete šířku okrajů rámečku.

Do obrázku můžete dále vložit text. Zpět v okně **Drawing parameters** označte položku **Add text** a opět klikněte na tlačítko se třemi tečkami. Otevře se okno **Add text** (obr. 7) a do něj vepište text, který chcete do obrázku vložit. Dále nastavte typ písma (**Font**) a jeho barvu (**Color**). V rozbalovacím seznamu pak zvolte umístění textu na obrázku. Zvolíte-li položku **User defined position**, pak pomocí souřadnic X a Y můžete určit polohu textu na obrázku.

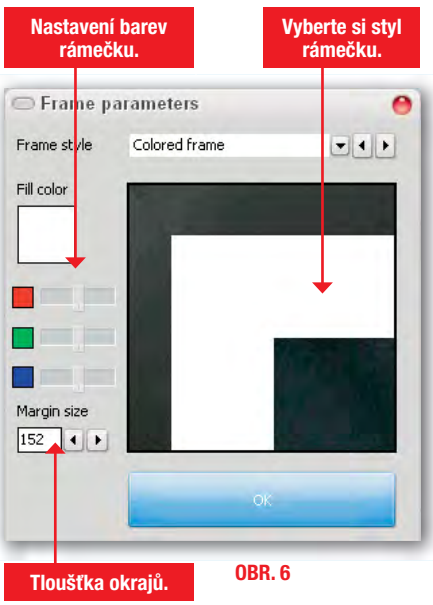

OBR. 6

Klikněte na tlačítko **OK**, a vrátíte se do okna **Drawing parameters**. Zde klikněte na tlačítko **Draw**, a na obrázek budou aplikovány veškeré úpravy.

Obrázek nakonec uložte kliknutím na tlačítko **Save**, zařazené na druhé místo v nástrojové liště.

Michaela Kadlecová,
miakadlecova@gmail.com

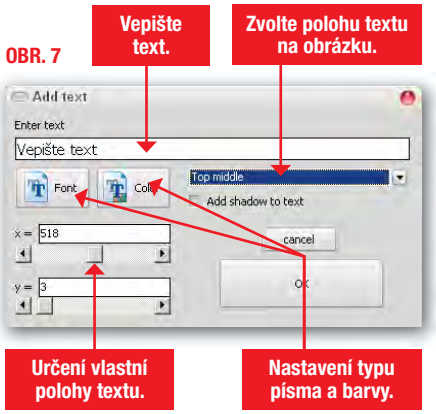

OBR. 7

E-mail kdekoliv

Přes veškeré výhody, které přinášejí klientské e-mailové programy, mnoho uživatelů raději používá webová rozhraní. Jedním z nejlepších webových rozhraní disponuje služba Google Mail, zkráceně Gmail.

GMAIL

výrobce: Google, Inc.
cena: zdarma
jazyk: čeština
více info: http://mail.google.com

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- jak se zaregistrovat na Googlu
- jak se vyznat v Gmailu
- jak vytvořit novou zprávu
- jak spravovat kontakty

stupeň obtížnosti: snadné

REGISTRACE NA GOOGLU

Pokud jste se na serveru Google dosud nezaregistrovali, je třeba registraci vytvořit. Do internetového prohlížeče zadejte adresu (http://)**mail.google.com**. Zobrazí se hlavní stránka Gmailu (obr. 1). Zde vidíte, kromě běžných částí pro přihlášení nebo pro novou registraci, i jednu technologickou zajímavost. V levé části stránky uvádí služba diskový prostor, který může zabírat e-mailový účet každého uživatele. Možná že vás zaujme, že se jedná o podivné desetinné číslo. Pokud chvíli vydržíte, zjistíte, že toto číslo se neustále zvětšuje. Přírůstky nejsou pravidelné, ale dlouhodobá pozorování uživatelů prezentují zvětšování přes 3 MB denně, tedy 1 GB ročně.

Ale zpět k registraci. Klikněte na velké tlačítko **Vytvořit účet**. Objeví se celkem dlouhý formulář, který je naštěstí zpracován v češtině (obr. 2). S políčky **Jméno** a **Příjmení** patrně nikdo nebude mít problém, horší to je s políčkem **Požadované přihlašovací jméno**. Toto jméno jednak slouží k přihlášení na Gmail, jednak určuje vaši e-mailovou adresu. Jelikož Gmail má pouze jednu doménu (*@gmail.com*), která je sdílená pro všechny uživatele na celém světě, znamená to obrovskou konkurenci přihlašovacích jmen. Existuje tedy velká pravděpodobnost, že požadovaný e-mail ve tvaru *jmeno.prijmeni@gmail.com* nebo *prezdivka@gmail.com* již bude obsazen jiným uživatelem. Mějte tedy v rezervě několik různých variant a po prvním neúspěchu se nevzdávejte. O tom, zda je požadovaná adresa volná, nebo obsazená, informuje tlačítko **Zkuste, zda je k dispozici**. Co se hesla týče, systém odmítne použití velmi primitivních hesel („12345“ aj.) a hesel kratších než osm znaků. Pod dvěma kolonkami pro zadání hesla jsou dvě zaškrtávací políčka. Políčko **Neodhlašovat** označte v případě, že jste u svého počítače. Toto políčko totiž způsobí, že po zadání výše uvedené adresy dojde k automatickému přihlášení. Druhým políčkem je **Povolit službu Webová historie**. Jde o mimořádně užitečnou službu: Jste-li na Googlu přihlášeni, dojde k ukládání výrazů, které jste už někdy hledali. V případě potřeby se tak můžete podívat, co jste hledali dříve, a zpětně se dopátrat zajímavé webové stránky. Druhou vlastností této funkce je zpřesňování hledaných výrazů – Google při hledání nabízí výsledky optimalizované podle vašich dřívějších aktivit.

Následuje blok bezpečnostních opatření, jako je kontrolní otázka a odpověď a také e-mailová adresa, na kterou se v případě nutnosti odešlou informace nutné k obnově zapomenutého hesla. Níže opište zobrazené slovo. Na konci

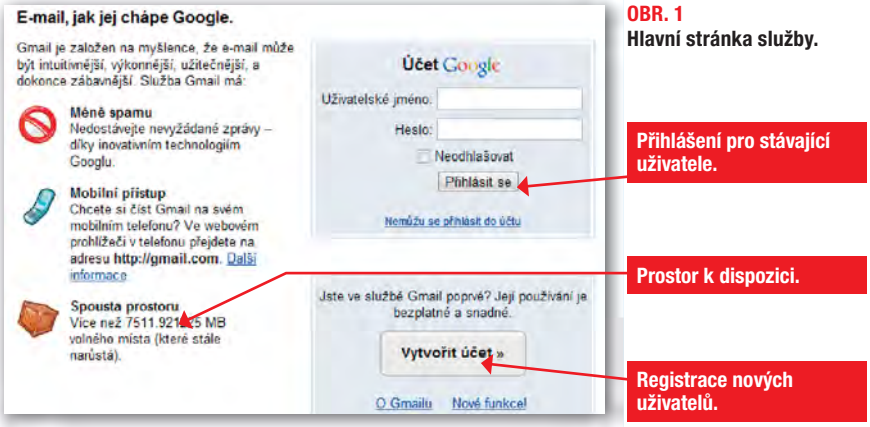

OBR. 1
Hlavní stránka služby.

Přihlášení pro stávající uživatele.

Prostor k dispozici.

Registrace nových uživatelů.

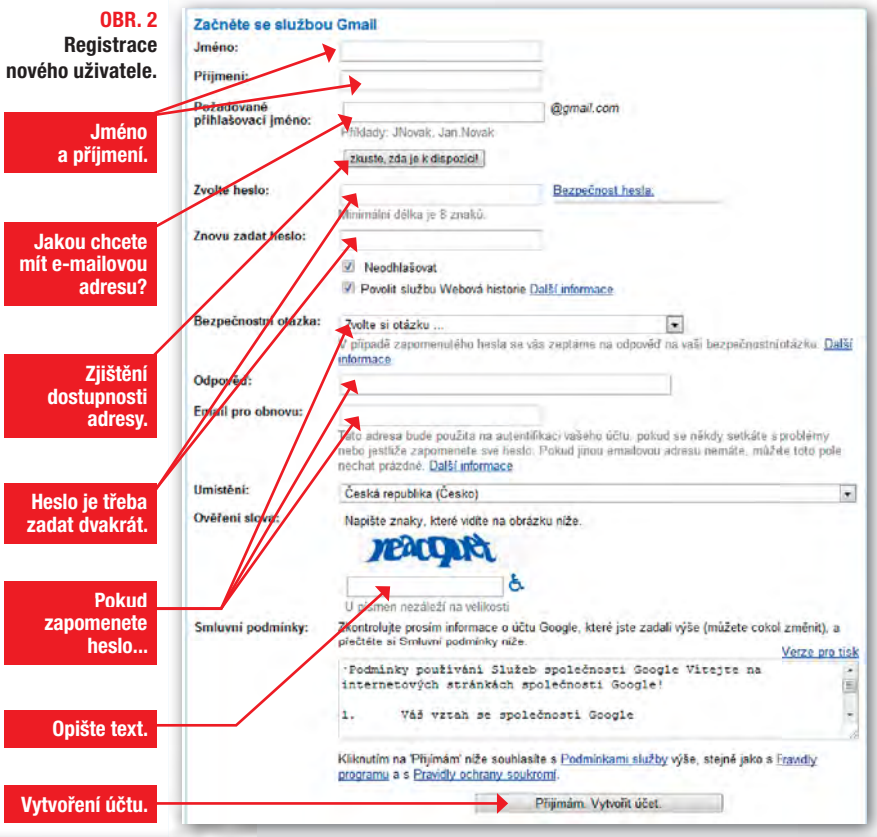

OBR. 2
Registrace nového uživatele.

Jméno a příjmení.

Jakou chcete mít e-mailovou adresu?

Zjištění dostupnosti adresy.

Heslo je třeba zadat dvakrát.

Pokud zapomenete heslo...

Opište text.

Vytvoření účtu.

formuláře jsou smluvní podmínky, které odsouhlasíte kliknutím na tlačítko **Přijímám. Vytvořit účet.**

Pokud jste formulářem propluli bez problémů, objeví se obrazovka s gratulací – zde je důležité pouze tlačítko **Zobrazit můj účet.** Stisknutím tohoto tlačítka zobrazíte svoji novou e-mailovou schránku.

ORIENTACE V GMAILU

Nyní vidíte hlavní stránku Gmailu (obr. 3). Na tuto stránku se později dostanete buď přímo zadáním adresy (http://)**mail.google.com** (je-li aktivní funkce **Neodhlašovat**), nebo otevřením této stránky a zadáním přihlašovacích údajů.

Úplně nahoře je lišta společnosti Google: Na této liště se zobrazuje, ve které službě Googlu zrovna jste, a také to, pod kterým účtem jste přihlášeni. V levém horním rohu je důležitý rozcestník mezi **poštou**, **kontakty** a **úkoly**. Možná že byste od webového e-mailu čekali pouze onu poštovní část, ale Gmail jde ve stopách klientských e-mailových programů, a obsahuje tedy i tyto neméně důležité části. Mimochodem, poštu, kontakty i úkoly z Gmailu, stejně jako službu Kalendář Google, lze synchronizovat s mobilním telefonem.

Pod rozcestníkem naleznete asi nejdůležitější tlačítko – **Napsat e-mail**. Níže jsou k dispozici různé složky, z nichž nejvýznamnější je složka **Doručená pošta**, ve které se po přihlášení objevíte. Dále je tu složka **Odeslaná pošta**, obsahující zprávy, které jste odeslali, a složka **Koncepty**, zahrnující zprávy rozpracované (tedy ty, které jste ještě neodeslali). Ještě níže jsou méně zajímavé vlastnosti Gmailu, jako je například textová nebo obrazová komunikace s těmi z vašich známých a přátel, kteří taktéž používají Gmail.

V pravé části okna máte přehled o aktuálně doručené poště, případně o obsahu jiné vybrané složky. Zde je třeba zmínit, že na rozdíl od mnoha podobných služeb Gmail ukazuje poštu ve stromové struktuře. Pokud tedy s někým komunikujete častěji, vidíte strom vašich a jeho/jejích odpovědí, případně odpovědí dalších uživatelů, kteří se do debaty zapojili (obr. 4). Výše naleznete vyhledávání ve zprávách, níže informaci o aktuálním zaplnění poštovní schránky.

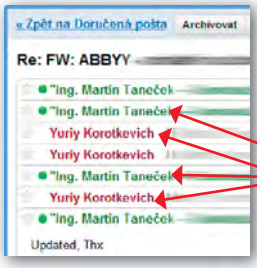

OBR. 4
Řazení zpráv.

Stromová struktura e-mailů a odpovědí.

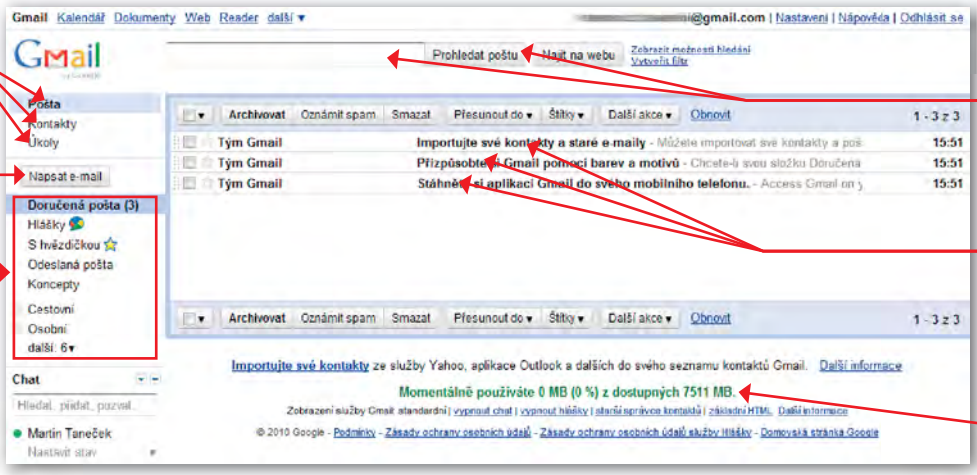

Tři hlavní části Gmailu.

Vytvoření nové zprávy.

Běžné složky.

Vyhledávání ve zprávách.

Aktuální složka.

Zaplnění schránky.

OBR. 3
Hlavní stránka Gmailu.

PSANÍ ZPRÁV

Možná že si říkáte, že vytvoření nové zprávy není nic složitého: Stačí kliknout na tlačítko **Napsat e-mail** a je to. Nicméně to není jediná cesta. Při čtení některé zprávy ve složce *Doručená pošta* jsou pod danou zprávou tlačítka **Odpovědět** a **Přeposlat**. Po kliknutí na ně se vytvoří nová zpráva s vyznačeným obsahem zprávy stávající a s místem, kam můžete dopsat svůj komentář, případně odpověď (obr. 5).

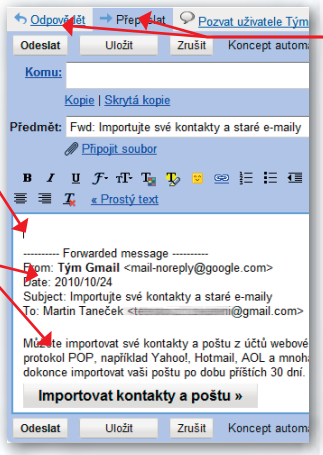

Odpověď, nebo přeposlání?

Prostor pro váš text.

Obsah původní zprávy.

OBR. 5
Psaní zprávy.

KONTAKTY

Pro správu kontaktů klikněte na možnost **Kontakty** v levé horní části Gmailu. Co všechno kontakty obsahují, to je jen na vás. Při použití pouze pro Gmail stačí, aby byla správně zadána jen e-mailová adresa, ale například pro synchronizaci s mobilním telefonem je nutné, aby byla zadána i telefonní čísla. Třešničkou na dortu je možnost přidat ke každému kontaktu fotografii příslušné osoby nebo logo společnosti (obr. 6).

Martin Taneček, martin@tanecek.eu

Fotografie.

Jméno kontaktu.

E-mailová adresa.

Telefon.

Další informace.

OBR. 6
Kontakty.

Inzerce

Spuštění Linuxu Ubuntu 10.04

V prvním díle miniseriálu (v PPK 20/10) jsme si ukázali kroky předcházející instalaci, ve druhém díle (v PPK 21/10) spuštění a průběh instalace a tentokrát si názorně graficky představíme první spuštění po instalaci systému Linuxu Ubuntu 10.04 Lucid Lynx.

INFO
UBUNTU 10.04 LUCID LYNX
- **jazyk:** čeština
- **info:** www.ubuntu.cz
- **stupeň obtížnosti:** obtížnější

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- co se stane po skončení instalace a restartu
- jak probíhá spuštění
- jak se poprvé přihlásit
- jak vypadá grafické prostředí

1. NAJETÍ SYSTÉMU

Po skončení instalace a restartu počítače se objeví obrazovka s logem a tečkami signalizujícími najíždění systému.

2. PŘIHLAŠOVACÍ OBRAZOVKA

V okně se zobrazuje název počítače a jsou vypsána jména uživatelů. Počítač může používat více uživatelů a každý z nich může mít vlastní domovskou složku se soukromými údaji. Pokud je založeno více uživatelských účtů, zobrazují se v okně pod sebou.

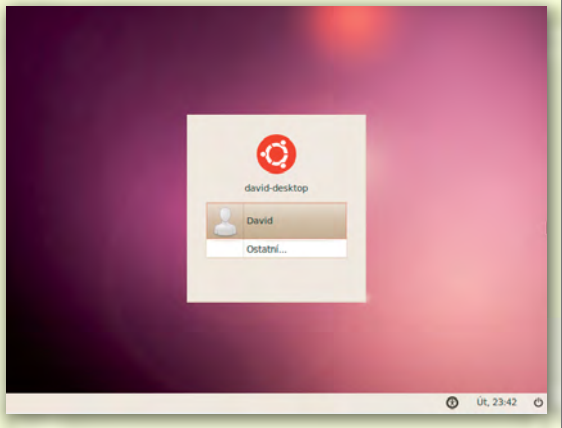

3. PŘIHLÁŠENÍ

Po kliknutí na zvoleného uživatele se objeví pole pro zadání hesla. Ve spodní části můžete zvolit jazyk, rozložení klávesnice a grafické prostředí. Jestliže počítač používá jen jeden uživatel a nehrozí, že by se k počítači dostaly nepovolané osoby, pak po přihlášení v systémových nástrojích můžete zvolit automatické přihlašování a přihlašovací obrazovku tak přeskočit.

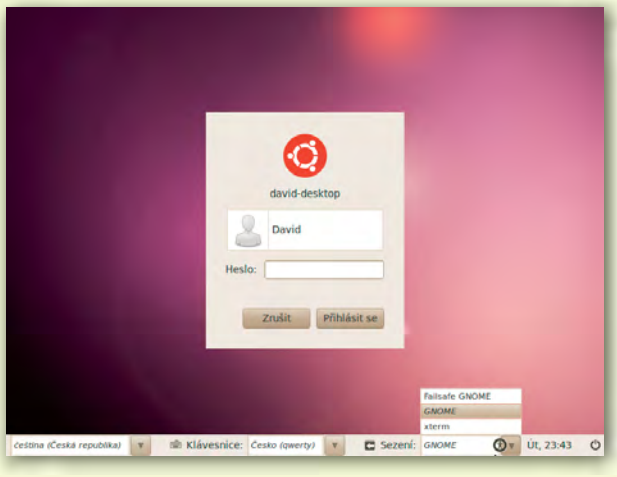

4. PRACOVNÍ PROSTŘEDÍ

Po zadání hesla a stisku klávesy Enter nebo po kliknutí myší na tlačítko Přihlásit dojde k přihlášení a objeví se pracovní prostředí. Hlavní panel s menu, ikonami a dalšími údaji je v horní části, a nabídkové menu se tedy rozbaluje směrem dolů. Pracovní plochy a panel s okny jsou ve spodní části.

David Dee Nesiba

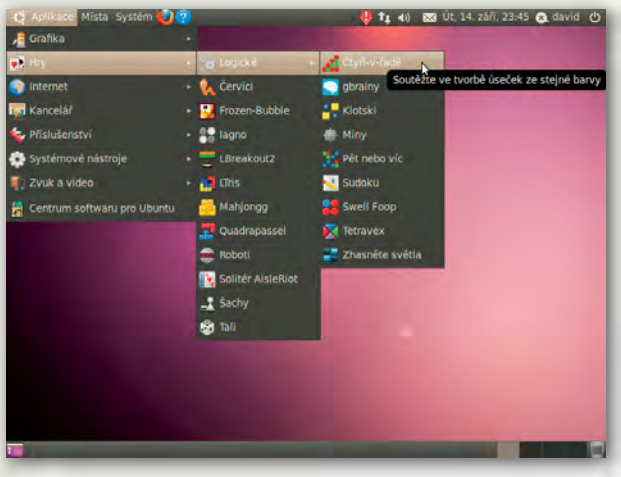

Inzerce

Fenomén 3D se dere do domácností

Když pomineme pouťová 3D kina, třetí rozměr při sledování videa se u nás dostal do širšího povědomí s otevřením kina Imax v Praze v březnu roku 2003. Ale opravdový boom propukl až před rokem s uvedením filmu Avatar, který se v trojrozměrné podobě objevil ve více kinosálech po celé republice. A od dubna 2010 si můžeme třetí rozměr pořídit i do našich domácností.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- kdy se 3D video objevilo
- které technologie jsou nejznámější
- o výhodách jednotlivých sledovacích ploch
- co vše je nutné si pořídit
- jaká je nabídka obsahu pro sledování
- co nás čeká do budoucna

3D UŽ V POLOVINĚ MINULÉHO STOLETÍ

Přestože trojrozměrné promítání není žádnou novinkou a první pokusy jsou známy z první poloviny minulého století, hlavní veřejnou premiéru mělo 3D promítání na světové výstavě Expo 70 v japonské Ósace. Rok na to byl otevřen první kinosál Imax v kanadském Torontu. My jsme se této výsady dočkali až v roce 2003, kdy kino Imax bylo otevřeno v Praze na Floře.

BAREVNÉ BRÝLE

I v ostatních kinosálech bylo občas možné sledovat trojrozměrná představení za použití anaglyfických barevných 3D brýlí. Podobné brýle byly také součástí různých DVD, nejčastěji DVD s dokumentárním filmem, a tak 3D promítání není úplnou novinkou.

IMAX Když pomineme pouťová 3D kina, třetí rozměr při sledování videa se u nás dostal do širšího povědomí s otevřením kina Imax v Praze v březnu roku 2003.

> „Trojrozměrný obraz není žádnou novinkou: První pokusy jsou známy z první poloviny minulého století.“

DVOJICE BAREVNÝCH FILTRŮ

Anaglyfické brýle mají jednu červenou očnici a jednu modrou nebo zelenou. Sledované video obsahuje dva stereoobrazy v sobě a pro oddělení slouží základní dvojice barev: červená a modrá, respektive červená a zelená. S 3D brýlemi tak divák dostává (díky barevným filtrům) do každého oka zvlášť oddělený obraz a mozek z něj pak vytváří trojrozměrnou scénu.

NÍZKÁ CENA

Největší výhodou tohoto trojrozměrného řešení je jeho cena a snadná možnost šíření. Není potřeba žádný speciální přehrávač, k prohlížení stačí stávající výbava, například VHS přehrávač nebo DVD přehrávač a třeba i starý televizor. Brýle stojí zanedbatelnou částku. Je to tedy nejsnadnější možnost, jak si 3D obrazu užít bez velké investice.

ZTRÁTA BAREV

Jistě se ptáte, proč se toto řešení více nerozšířilo, když je ideální. Problém je v nekvalitním zobrazení: Kvůli barevným filtrům dochází ke ztrátě barevných informací, a navíc každé oko vidí scénu jinak barevně (podle použitého filtru). I když se mozek snaží tento efekt eliminovat, výsledek se často blíží skoro černobílému obrazu

ANAGLYFICKÉ BRÝLE **Mají jednu červenou očnici a jednu modrou nebo zelenou. Výhodou je nízká cena, nevýhodou ztráta barev.**

a kvalitou se ani zdaleka nepřibližuje k jiným typům 3D projekcí. Uplatnění tedy tato technologie najde spíš na reklamních akcích, kdy je možné lidem rozdat brýle a pak jim v průběhu večera promítat nějaké jednoduché 3D obrazce, u kterých na barevné věrohodnosti nesejde.

3D STEREOSKOPICKÁ TECHNOLOGIE

3D, tedy třetí rozměr, jak už název napovídá, řeší kromě šířky a výšky, které známe z běžných filmů, také třetí rozměr, a sice hloubku. Aby lidské oko vnímalo promítaný obraz jako prostorový, používá se stereoskopie: Není promítán pouze jeden obraz, ale dva oddělené obrazy zároveň (jeden obraz pro levé oko, druhý obraz pro pravé) a je třeba zabezpečit, aby levý obraz sledovalo levé oko a pravý obraz oko pravé. K tomu se dnes nejčastěji používají různé typy brýlí.

JEDNODUCHÁ UKÁZKA

Abychom dokázali stereoskopii lépe pochopit, můžeme fungování lidského vidění simulovat na běžném předmětu v okolí, například na láhvi od piva. Když si zakryjeme pravé oko a díváme se na láhev zblízka jen levým okem, vidíme kromě přední části i část etikety na straně levé. Když postup zopakujeme se zakrytým levým okem, pak pravým okem vidíme obdobnou přední část, ale levá část je mimo zorný úhel a naopak vidíme kus části pravé, která byla pro levé oko skryta. Právě díky odchylkám obrazů z obou očí získává mozek pojem o prostoru a na obdobném principu funguje i stereoskopie.

> „Pasivní stereoskopie je méně náročná na oči, ale snižuje rozlišení sledovaného snímku.“

STEREOSKOPICKÉ SNÍMÁNÍ

Pro snímání 3D videa je třeba mít dvě kamery, z nichž každá má objektiv s roztečí podobnou vzdálenosti lidských očí, nebo jednu kameru s dvěma objektivy s obdobnou vzdáleností. Dvojice nasnímaných obrazů je pak obdobná jako v případě, že se na danou scénu dívá člověk.

PASIVNÍ STEREOSKOPIE

Pasivní stereoskopii známe nejčastěji z kina Imax. Tato technologie trojrozměrného zobrazení používá pasivních polarizačních brýlí. Brýle tedy nejsou ničím napájeny. Vypadají podobně jako běžné brýle, ale oproti nim jsou osazeny speciálními, a to polarizačními skly. Obě očnice mají stejný filtr, u druhé očnice je ale otočen o devadesát stupňů. První očnice tak

AKTIVNÍ BRÝLE **Používají se u aktivní stereoskopie, najdeme je v 3D kinosálech a jsou také využívány všemi hlavními výrobci 3D televizorů.**

INZERCE

propouští jen světlo kmitající v horizontální rovině a druhá pouze světlo v rovině vertikální. Na speciální plátno, které zachovává polarizaci dopadajícího světla, jsou promítány dva obrazy zároveň, přičemž každý z objektivů promítaček je vybaven stejným filtrem, jaký mají brýle diváka, a tak na plátno se propouští jen světlo kmitající v dané rovině. Polarizační filtry v brýlích pak zabezpečují, že se ke každému oku dostane ten správný obraz a lidský mozek pak danou scénu vnímá jako trojrozměrnou.

SNÍŽENÉ ROZLIŠENÍ

Nevýhodou této technologie je, že snižuje rozlišení obrazu na polovinu. V době, kdy se stále mluví o plně vysokém rozlišení, je to hlavní příčinou toho, že se výrobci soustřeďují na jiné technologie. Pokud si chcete užít plně vysokého rozlišení a všech jeho detailů, nezbývá než se zaměřit na technologii, o které se zmiňujeme v dalším odstavci. Přesto je ale možné 3D obraz za použití polarizační technologie sledovat doma a nemusí jít jen o projektory promítající na plátno, ale i o monitory umožňující užít si 3D efektu za použití polarizačních brýlí, a to nejen při hraní her. Na trhu jsou také projektory s jedním objektivem a s modulátorem, který každou 1/120 sekundy polarizuje obraz v jedné rovině a který ve chvíli, kdy projektor generuje obraz pro druhé oko, polarizuje obraz ve druhé rovině. Cena tohoto řešení se však pohybuje okolo 150 000 korun. Výhodou pasivní stereoskopie je, že sledování 3D obrazu přes polarizační brýle vadí lidem méně než použití aktivních brýlí, a některé způsoby polarizace dokonce umožňují při sledování videa ležet, tedy mít hlavu ve vodorovné poloze. Jak je prakticky vidět v kině Imax, je možné, aby jeden film sledovalo velké množství diváků zároveň.

AUTOSTEREOSKOPICKÝ TELEVIZOR Výhodou je absence brýlí – 3D efektu je docíleno speciální fólií, jinak nazývanou také prizmová maska, která způsobuje lámání svislých pixelových sloupců obrazu vedle sebe odlišným směrem.

AKTIVNÍ STEREOSKOPIE

Aktivní brýle, které se používají u aktivní stereoskopie, najdeme v 3D kinosálech a jsou také využívány všemi hlavními výrobci 3D televizorů. Sledovaný obraz – ať už na plátně, nebo na televizoru – má dvojnásobnou snímkovou frekvenci, při níž se střídají snímky pro levé a pro pravé oko. Aktivní brýle, nejčastěji bezdrátové, jsou dálkově synchronizovány s projektorem nebo televizorem a střídavě zatmívají levé a pravé oko, což se děje minimálně 120× za sekundu. Výsledkem pak je, že liché filmové políčko vidí jedno oko a sudé snímky oko druhé. Tím se frekvence snímků pro každé oko sníží na polovinu, ale jelikož se vše děje v rychlém sledu, mozek si z obou obrazů poskládá trojrozměrné video.

VELKÝ NÁPOR NA OČI

Právě toto střídavé zatmívání způsobuje, že řada lidí má se sledováním 3D obrazu prostřednictvím aktivních brýlí problémy. Problémy mohou mít především tupozrací, šilhající, majitelé brýlí s více dioptriemi a starší lidé, u kterých může mít mozek problém vytvořit 3D efekt. Mezi výrobci spotřební elektroniky tato technologie zatím převládá a je upřednostňována i proto, že zachovává rozlišení. Aktivní stereoskopii můžeme najít také v některých řešeních pro hraní her, a to jak pro hry hrané na počítači, tak pro hry hrané prostřednictvím konzole. Počet zároveň sledujících diváků závisí na prostoru a velikosti plochy, ale obecně platí, že by pozorovací úhel pro zachování kvalitního dojmu neměl překročit 30 stupňů do obou stran od osy obrazovky nebo plátna.

AUTOSTEREOSKOPIE

Nejspíš všichni tuší, že používání brýlí, ať už anaglyfických, pasivních, nebo aktivních, je jen mezistupeň a že budoucnost je v 3D obrazu bez použití brýlí. Nějaké pokusy na veřejnosti se sice už objevily, ale je otázka, jestli si výrobci nedají za současné technologie zaplatit a 3D řešení bez brýlí ve větším měřítku neodloží na později, podobně jako v případě panelů OLED. Výhodou autostereoskopie je právě absence jakýchkoli brýlí – 3D efektu je docíleno speciální fólií, jinak nazývanou také prizmová maska, která způsobuje lámání svislých pixelových sloupců obrazu vedle sebe odlišným směrem, tedy pro levé a pravé oko. Jde o podobný efekt, jaký můžeme pozorovat na pohlednicích, které změnou naklopení mění zobrazení na jiný obraz. Kromě masek se mohou používat i speciální čočky s podobným efektem. Projektory s plátnem jsou tedy alespoň v současnosti mimo hru.

HERNÍ KONZOLE U her je dobré, že hráč sedí na jednom místě přímo před obrazovkou, a tak zde najde uplatnění autostereoskopie (jako v případě této konzole). Navíc s tak krátkou úhlopříčkou je i cena mnohem zajímavější než u delších úhlopříček využívajících stejný princip.

PRO JEDNOHO I PRO VÍCE DIVÁKŮ

V současnosti jsou na některých trzích dostupné autostereoskopické monitory, které šíří obraz jen dvěma směry, jde tedy o pasivní monitory. 3D efekt tak může vnímat jen jedna osoba sedící přímo před monitorem. Toto řešení má možná šanci na úspěch u hráčů her, kteří sedí v přímé pozici před monitorem sami. Pro běžné použití je tato technologie příliš drahá, neboť technologie s krátkou úhlopříčkou na úrovni 20palcových monitorů stojí přes 50 tisíc korun. Zajímavější technologií jsou aktivní stereoskopické monitory, kdy monitor dokáže sledovat oči diváka a podle jeho pozice upravuje svou prizmovou masku. Jinou variantou jsou monitory, které šíří lom světla až do devíti směrů zároveň, a tak se na jednu scénu může dívat více lidí zároveň nebo mohou kolem monitoru i procházet a 3D efekt zůstane zachován.

VELIKOST PLOCHY

Ať už se rozhodnete pro jakoukoli technologii, určující pro výsledný dojem je velikost plochy, ať už jde o televizi, nebo o plátno. Čím delší je úhlopříčka, tím větší zážitek to pro diváka je. Z tohoto hlediska mají zdánlivě navrch

PROJEKTOR Kvalitní full HD 3D projektory jsou pro běžné uživatele zatím cenově nedostupné: Stojí přes sto tisíc korun, tento konkrétní model dokonce přes čtvrt milionu korun.

projektory, ale zatímco v případě běžného, dvojrozměrného zobrazení vycházejí projektory cenově celkem výhodně s ohledem na velikost úhlopříčky, v případě 3D stojí kvalitní full HD projektory podporující aktivní brýle přes sto tisíc korun. U 3D televizorů ceny běžně začínají na částce okolo 30 tisíc korun v závislosti na úhlopříčce a výbavě. Jako minimum doporučujeme úhlopříčku dlouhou 50 palců, tedy 127 centimetrů. Abyste si mohli vychutnat všechny detaily plně vysokého rozlišení, je pro 50palcovou úhlopříčku doporučena maximální velikost

PLAZMA Plazmové televizory zpravidla nabízejí větší kontrast, lepší podání černé barvy, sytější barvy a lepší pozorovací úhly.

odstupu dva metry. A zatímco v případě standardního vysílání se zase tolik nestane, když sedíte od televizoru dál, v případě 3D platí, že efekt je tím lepší, čím blíže sedíte. Jako nejzazší maximum odstupu se doporučuje přibližně čtyřnásobek výšky panelu.

TYP PLOCHY

Jak jsme uvedli výše, používání 3D s aktivními brýlemi u projektorů je pro většinu uživatelů zatím cenově nedostupné; na trhu je jen pár modelů s nativním, plně vysokým rozlišením a ještě chvíli potrvá, než se jejich cena dostane na přijatelnější úroveň. Projektory samozřejmě mají dostatečnou velikost úhlopříčky, ale kvalitou obrazu zaostávají, i když i tady jde vývoj dál – například použití „černého“ plátna je zajímavou možností, jak zlepšit horší podání barev především během dne. Pro sledování trojrozměrných filmů tak lze doporučit televizory (ať už plazmové, nebo LCD) používající aktivní brýle. Plazmové televizory nabízejí zpravidla větší kontrast, lepší podání černé barvy, sytější barvy a lepší pozorovací úhly – je možné sledovat vysílání úplně ze strany bez zkreslení barev nebo stínů. U plazmového televizoru (v porovnání s LCD) také často cenově lépe vychází pořízení modelu s delší úhlopříčkou, ale to se týká spíše typů s nižším rozlišením. U 3D modelů, které všechny mají plně vysoké rozlišení, jsou na tom obě technologie cenově podobně. Starší modely panelů LCD také dříve zaostávaly v ostrosti videa při rychlých scénách, ale to se už znatelně zlepšilo a rozdíl je téměř zanedbatelný (o něco lépe je na tom televizor plazmový).

SPOTŘEBA TELEVIZORŮ

Oproti tomu LCD mají výhodu v průměrně nižší spotřebě energie, zvlášť patrné to bylo u starších typů plazmových panelů. Nízká spotřeba se týká především LCD televizorů s LED podsvícením. Ano, jedná se stále o LCD televizory, zjednodušené označení „LED televizory“ je jen marketingový trik výrobců, když trubicové podsvícení nahradily diody; je to podobné, jako bychom novým plazmovým televizorům neříkali „plazmy“, ale „neoPDP“. Nejčastější jsou dva druhy rozmístění LED diod: Plošné rozmístění zajišťuje velmi jasný obraz a hlubokou černou barvu, ale častější je případ, kdy jsou diody rozmístěny po okrajích panelu (tzv. edge podsvícení), což má výhodu v možnosti konstrukce velmi tenkých panelů. Pro oba typy LED podsvícení platí delší životnost a nižší spotřeba, a to i ve srovnání s trubicovým svícením. U plazmového televizoru je to se spotřebou složitější: Zatímco u LCD televizorů je spotřeba stále stejná, ať se díváme na temný horor nebo na zimní

LCD LCD televizor s plošným rozmístěním LED diod zabezpečuje velmi jasný obraz, hlubokou černou barvu a vysoký kontrast oproti ostatním LCD televizorům, a to díky několika stovkám LED diod rozmístěných po celé ploše, jež umožňují lokální regulaci jasu. Bohužel většina trojrozměrných LCD televizorů s LED podsvícením používá horší řešení: s diodami jen po stranách.

> „Na velikosti záleží. Čím delší je úhlopříčka, tím lepší je výsledný dojem.“

sporty, u televizoru plazmového se spotřeba mění v závislosti na sledované scéně i na okolním světle. A tak je možné narazit na 42palcový plazmový televizor s průměrnou spotřebou 120 wattů a na stejně velký LED televizor se spotřebou 150 wattů. Ale různé šetřicí technologie najdeme u všech typů panelů, takže spotřebu nelze paušalizovat.

DOSTATEČNÁ ŽIVOTNOST

U starších typů plazmových televizorů také platilo, že mají kratší životnost, ale životnost posledních modelů přesahuje morální zastarání televizorů: Vydrží necelých 28 let při průměrném sledování 6 hodin denně, což je srovnatelné s LCD televizory. Starší plazmové televizory také trpěly vypalováním, například od loga často sledovaného programu. Novější verze jsou na tom mnohem lépe díky vylepšeným technologiím a různým šetřičům. Pokud přesto k vypálení dojde, po pár dnech se vytratí, už není trvalé, jako tomu bývalo dříve. LCD technologie umožňuje vyšší rozlišení i v případě kratších úhlopříček, ale 3D televizory se vyrábějí jen s úhlopříčkou dlouhou od 40 palců a všechny mají plně vysoké rozlišení.

PŘEHRÁVAČ

Kromě televizoru je třeba mít také přehrávač. Podobně jako nelze sledovat 3D video na běžném full HD televizoru, ani na přehrávání nestačí obyčejný přehrávač Blu-ray. Ten opět musí podporovat 3D přehrávání – jeho cena začíná na částce okolo 5 tisíc korun. Na částce pohybující se okolo 10 tisíc korun začíná i cena trojrozměrných domácích kin: Kromě přehrávače získáte i reproduktory, které dopomohou dovršit celkový dojem z prostorového videa také prostorovým zvukem. Majitelé konzole PlayStation 3 ji mohou po nahrání nového firmwaru použít také jako přehrávač trojrozměrných disků Blu-ray. Časem se jistě objeví i různá další multimediální centra zvládající šíření tohoto typu videa.

BRÝLE

A pak tu máme aktivní 3D brýle. U některých modelů televizorů bývají součástí balení, s dražšími modely se dodávají dokonce ve více kusech. Při srovnávání cenových nabídek je tedy dobré kromě dalších parametrů sledovat i to, zda jsou součástí balení brýle a v kolika kusech. Další kusy brýlí je samozřejmě možné dokoupit samostatně za částku okolo tří tisíc korun, jen je nutné dát si pozor na kompatibilitu. Zatím bohužel neexistuje jednotný standard, a tak brýle zpravidla nelze zaměňovat napříč různými značkami a je dobré si ověřit funkčnost, a to i když jde o brýle od stejného výrobce, od kterého je televizor. Novější model vždy nepodporuje starší typ brýlí a naopak. Vaši známí, kteří mají 3D výbavu od jiného výrobce, si tak k vám nemohou přinést vlastní brýle a sledovat 3D video každý se svými brýlemi. Pokud nosíte klasické, dioptrické brýle, nemusíte se bát, brýle jsou konstruovány tak, aby je mohli nosit i lidé krátkozrací – ani oni nejsou o zážitek z 3D připraveni. Jen je u některých modelů problém, že špatně drží na nose, a problémy mívají také děti. Proto už existují brýle ve více velikostech.

3D OBSAH

Když už máme sestavu tvořenou z televizoru, přehrávače a brýlí, je poslední nutnou součástí 3D obsah. A to je ten hlavní problém. Na trhu je jen pár filmů a film Avatar, který 3D mánii odstartoval, by se měl objevit teprve v následujících týdnech. Ale kupovat si tak drahou sestavu jen kvůli několika filmům, které se ve 3D formátu ročně objeví, se zatím moc nevyplatí. Kolik z těch několika málo filmů bude stát opravdu za koupi disku Blu-ray a za zhlédnutí více než jedenkrát? Když se sečtou náklady za příplatky 3D řešení, vyjde finančně výhodněji zajít si na takový film s celou rodinou do kina. Televizor v domácích podmínkách se používá na sledování běžných filmů, a tak z hlediska rozšíření 3D režimu do domácností bude důležité, kdy a jaké 3D kanály se objeví v nabídce kabelových nebo satelitních společností, a především to, kdy budou vysílat v češtině. Tím spíš, když u nás jde vše pomalu a když jsme pozadu i ve vysílání kanálů v plně vysokém rozlišení. Výhodou 3D disků Blu-ray je, že kromě 3D zobrazení umožňují také přepnout do 2D režimu; nemusíte si tedy kupovat dvě kopie filmu (2D a 3D verzi), ale stačí vám jen jedna kopie, kterou zvládnou přehrát i klasické přehrávače a televizory.

VLASTNÍ VIDEO

Pokud se někdo nechce spoléhat jen na pár 3D filmů na discích Blu-ray a na omezenou, pomalu se rozšiřující nabídku kanálů, může nabídku 3D videa obohatit sám. Na trhu se totiž objevily první 3D kamery. Můžete si tak natočit vlastní 3D dokumenty, např. záznam své dovolené, a přátelům pak nabídnout jedinečný zážitek při sledování prostorového obrazu, jako kdyby byli na dovolené s vámi. K tomu je ale nutné mít i příslušný počet brýlí, protože sledovat 3D video bez brýlí není nic příjemného ani pro osobu, která promítání doprovází komentářem. Výhodou 3D kamery je i to, že záznam je možné exportovat a následně pouštět na zařízeních nepodporujících trojrozměrné přehrávání. Nemusíte tedy s sebou nosit dvě kamery a vše natáčet dvakrát jen proto, abyste záběry mohli promítat i na návštěvě u známých, kteří 3D sestavu nemají.

PŘEHRÁVAČ Na přehrávání nestačí obyčejný přehrávač Blu-ray. Opět musí podporovat 3D přehrávání a cena začíná na částce okolo 5 tisíc korun.

MÉDIA Na trhu je jen pár filmů, jako například třetí díl Doby ledové. Film Avatar, který 3D mánii odstartoval, by se měl objevit teprve v následujících týdnech.

TELEVIZE V zahraničí zahajují provoz první 3D kanály. U nás si na ně budeme muset ještě nějakou dobu počkat.

I DVOUROZMĚRNÉ VYSÍLÁNÍ

Novější modely 3D televizorů také umožňují dvojrozměrné vysílání převést do 3D zobrazení, ale tento efekt není nikterak uchvacující a s pravým trojrozměrným vysíláním jej nelze vůbec srovnávat. Samozřejmě že 3D televizor i 3D přehrávač neslouží jen k přehrávání trojrozměrného obsahu, ale i k přehrávání klasických, dvojrozměrných filmů, podobně jako to umějí běžné televizory a přehrávače. Některé 3D televizory i některé 3D přehrávače umožňují i přístup k internetu, chcete-li zhlédnout video na YouTube nebo video z archivu Eurosportu. Některé také podporují standard DLNA (Digital Living Network Alliance), který umožňuje sdílet multimediální obsah mezi přehrávačem/televizorem a vaším počítačem. Filmy, hudbu nebo fotografie tak můžete mít uloženy na disku svého počítače a v menu televizoru si vyberete, co je vám zrovna po chuti. Může jít o propojení síťovým kabelem nebo i bezdrátově (Wi-Fi).

VYPLATÍ SE?

Jestliže nejste příznivci moderní techniky a módních výstřelků, kteří musí mít všechno hned, nebo nemáte zbytečných 40 a více tisíc korun, pak se investice do 3D výbavy moc nevyplatí. Ceny jsou dost vysoké, jen příplatek za podporu 3D činí okolo 10 tisíc korun v případě televizoru a přibližně o polovinu

jsou dražší také přehrávače. Hlavním důvodem, proč se nám v dnešní době zdá investice do 3D zatím předčasná a zbytečná, je to, že nabídka dostupného obsahu je značně omezená. Za rok může být situace jiná, ale to už tady budou jiné modely snad za lepší ceny. Pořídit si 3D sestavu může mít větší smysl pro někoho, kdo hodně cestuje a spolu s touto výbavou plánuje pořídit si i 3D kameru. Takový uživatel pak jistě nebude mít nouzi o dostatek materiálu na prohlížení. Pokud vás 3D technologie zaujala, určitě doporučujeme navštívit před konečnou koupí některou z větších prodejen, které nabízejí možnost vyzkoušet si 3D na vlastní kůži. Ale několikaminutové zhlédnutí ukázky vestoje vám příliš nepomůže, domluvte se proto s prodejcem, kdy je v obchodě nejméně lidí, a podívejte se na celý film, abyste se přesvědčili, že sledování prostorového obrazu nedělá vašim očím problém. Pokud i po tak dlouhé době bude vše v pořádku, teprve potom stojí za to investovat do tak nákladné techniky. Mít doma něco tak drahého, na co se budete dívat jen pár minut v kuse, si může dovolit málokdo.

BUDOUCNOST VE 4D

Je možné předpokládat, že aktivní brýle tu s námi ještě pár let budou, ale dříve nebo později se bez nich už obejdeme a budeme se usmívat při pohledu na fotografie rodinky sedící s 3D brýlemi před televizorem. A postupně se i do domácností bude rozšiřovat i čtvrtý rozměr, ať už ve spojitosti s brýlemi, nebo bez nich. Jde samozřejmě o reklamní označení: Nejedná se o čtvrtý rozměr obrazu, ale o další doplněk domácí zábavy, který posune sledování filmu a videa zase o kus blíže k realitě. Jedná se o křesla nebo sedačky vybavené elektrohydraulickými prvky, které jsou propojeny s domácím kinem a hýbou nebo třesou diváky podle scénáře naprogramovaného pro každý film nebo hru. Loni mělo pohybovou stopu přes 850 filmů – tato stopa bývá už uložena přímo na disku Blu-ray vedle stopy obrazové a zvukové. Do budoucna nás také čeká větší rozlišení a zvětšování úhlopříček. Někteří výrobci tvrdí, že opravdu realistický prostorový zážitek nám poskytnou až televizory s čtyřnásobně větším rozlišením, než jaké mají dnešní modely. Můžeme se tedy těšit na světlé zítřky, jen si na tu vícerozměrnost musíme také najít čas.

David Dee Nesiba

KAMERA Nabídku 3D obsahu je možné rozšířit i vlastním přičiněním, a to prostřednictvím 3D kamery, která je dostupná i pro běžné uživatele. 3D kameru lze pořídit za částku lehce přesahující 30 tisíc korun.

3D LOGO Známé logo, jež se objevuje na výrobcích, které podporují přehrávání prostorového videa v plně vysokém rozlišení na přehrávačích Blu-ray.

INZERCE

Narovnejte obrázek

Zub času se neodvratně podepisuje na starých časopisech a knihách, které tvořily nedílnou součást našeho mládí. Jednou z možností záchrany je dané tituly naskenovat a pak je upravit. Jejich úpravou se zabývá tento článek.

INFO
ZONER PHOTO STUDIO 13
- **jazyk:** čeština
- **cena:** 999 Kč (elektron. verze)
- **cena:** www.zoner.cz
- **stupeň obtížnosti:** snadné

1. OTEVŘETE OBRÁZEK V EDITORU

Upozornění: Předtím než se pustíte do editace, zkopírujte naskenované stránky do jiné složky jako zálohu. Stránky je třeba skenovat do některého ze souborových formátů, se kterými umí použitý program pracovat.
Pro úpravu obrázků, které jste získali naskenováním jednotlivých stránek, používáme v tomto článku program Zoner Photo Studio 13 (ZPS 13). V okně tohoto programu jsou zobrazeny náhledy jednotlivých obrázků. Dále budeme popisovat úpravu jedné stránky.
Klikněte pravým tlačítkem myši na obrázek, který chcete editovat, a z místní nabídky vyberte příkaz **Editor**. V záhlaví okna ZPS se objeví nová záložka a v okně se zobrazí obrázek vybraný z prostředí editoru.

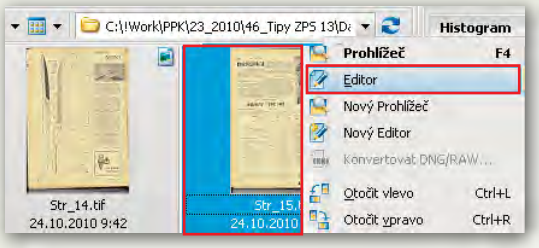

2. ZMĚNA ORIENTACE STRÁNKY

Zdroj (tedy časopis nebo kniha) se do skeneru obvykle vkládá tak, aby se tam vešla naskenovaná stránka. To často znamená, že stránka je otočena na bok (o 90 stupňů) nebo „hlavou dolů“ (o 180 stupňů). Změna orientace je jednoduchá: Na panelu nástrojů klikněte na jeden z nástrojů pro otočení obrázku. Na stejný nástroj klikejte tak dlouho, dokud se stránka neotočí podle vašich požadavků. Stránky lze otočit také hromadně, přímo v průzkumníku ZPS 13. V tomto případě nejprve označte obrázky, kterých se změna týká, a poté již popsaným způsobem použijte nástroj pro otočení obrázku. V okně ZPS 13 jej najdete na vodorovném panelu blízko levého okraje okna.

3. SROVNÁNÍ ŠIKMÝCH ŘÁDKŮ

Nejprve je třeba upravit pracovní prostředí: Není-li obrázek stránky dostatečně čitelný, změňte měřítko zobrazení tak, abyste dobře viděli jednotlivé řádky nebo tu část stránky, podle které budete stránku narovnávat. Pro změnu měřítka klikněte na nástroj **Měřítko** a z jeho nabídky vyberte buď procentuální zvětšení obrázku, nebo možnost **Kratší strana**.
Je-li obrázek zobrazen ve vhodném měřítku, na levém panelu nástrojů klikněte na nástroj **Srovnat horizont**. V obrázku se objeví modrá přerušovaná čára se dvěma bílými čtverečky. Tahem myší za některý z bílých čtverečků natočte čáru tak, aby byla rovnoběžná s linií, která má být vodorovná.
Je-li čára umístěna ve správném úhlu, klikněte na nástroj **Použít**. Vodorovnou čáru nástroje **Srovnat horizont** odstraňte z obrázku výběrem jiného nástroje.

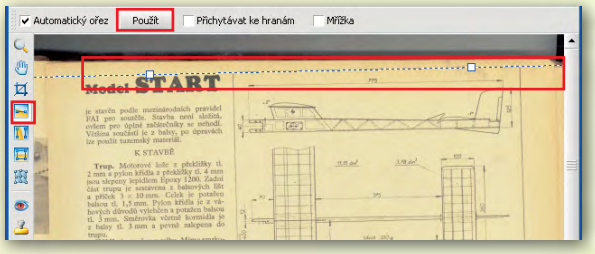

4. OŘÍZNUTÍ STRÁNKY

Velikost stránky často neodpovídá rozměru skenovaného obrázku, proto je třeba obrázek oříznout. Klikněte na nástroj **Oříznout** na levém panelu nástrojů a tahem myší nakreslete obdélník, který vymezí rozměr stránky. Ta část obrázku, která bude oříznuta, zšedne.
Obdélník, který vymezuje oříznutou část, je zobrazen modrobílou čárkovanou čarou. Jednotlivé čáry obdélníku můžete tahem myší posouvat a upravit tak velikost oříznuté části. V případě, že jste nastavili požadovanou velikost a umístění ořezu, klikněte na tlačítko **Oříznout**.

Miroslav Ziegler

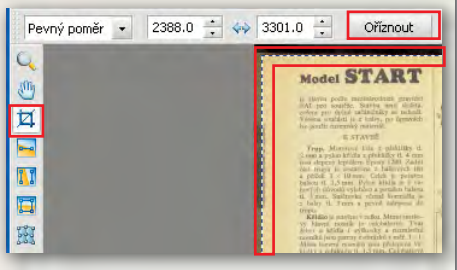

INFO

OŘÍZNUTÍ VÍCE STRÁNEK NA STEJNÝ ROZMĚR • Při zpracovávání více stránek je vhodné oříznout stránky na stejný rozměr. Každá stránka je však na skenu umístěna jinak – to znamená, že levý horní roh oříznuté oblasti je vždy jinde. Řešením je nastavit přesný rozměr oříznuté stránky: Kliknutím rozbalte seznam nabízející hodnotu Volný poměr a nastavte v něm hodnotu Pevná velikost. Poté způsobem popsaným v kroku 4. Oříznutí stránky nastavte velikost oříznuté stránky a stránku ořízněte. U dalších stránek pak pro ořez stačí, když kliknete na nástroj Oříznout a potom do obrázku na místo, kde má být levý horní roh oříznuté oblasti. Do obrázku se vloží hranice ořezávané oblasti. Takto vložený rámeček můžete přesunout tahem myší. Je-li vše v pořádku, klikněte na tlačítko Oříznout.

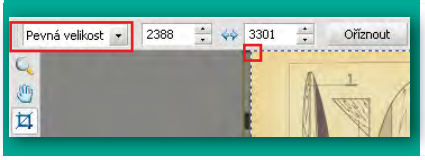

Chytré mobilní telefony

Ještě před pár lety byly tzv. chytré mobily doménou technologických nadšenců. Oproti těm tradičním totiž měly kromě nesporných výhod i mnoho nevýhod: výrazně větší rozměry a hmotnost i citelně menší výdrž baterie. Doba však pokročila.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- co je to chytrý mobil
- jak se chytrý mobil pozná
- o operačních systémech pro mobily
- který operační systém zvolit
- o nevýhodách chytrých mobilů

JAK JEJ POZNAT?

Chytrý mobil (anglicky *smartphone*) je mobilní telefon vybavený operačním systémem umožňujícím instalaci aplikací třetích stran. Softwarová výbava je tedy stejně jako na počítači přizpůsobitelná – nejste omezeni jen základní výbavou, danou výrobcem.

Někdy se za chytrý mobil mylně označuje telefon s přístupem k internetu. Určující je však přítomnost operačního systému. Přístup k internetu mají i mobily tradiční, ale operační systém obsahují jen ty chytré. Faktem je, že k chytrým telefonům přístup k internetu tak nějak patří.

Hlavní výhodou chytrých mobilních telefonů je možnost doinstalovat si nástroje, které vyhovují právě vám.

> „Míníte-li používat mobil jen pro volání a pro posílání SMS, bez chytrého telefonu se určitě obejdete.“

Indikací chytrého mobilu není ani přítomnost dotykového displeje. Starší typy s dotykovým displejem vůbec nepočítaly. Přinejlepším je bylo možné ovládat stylusem (speciální tyčinkou). Ovládání mobilu prsty přímo na displeji je výsledkem přirozené evoluce až v posledních letech. Chytrý mobil však takový displej nutně mít nemusí, i když dnešní mobily s ním počítají (na druhé straně dotykový displej mají i některé mobily tradiční).

NABÍDKA SYSTÉMŮ

S boomem chytrých mobilů se objevují nové a nové mobilní operační systémy. Mezi matadory lze zařadit Symbian, s nímž se lze setkat u mobilů Nokia. V brzké budoucnosti by jej však na dražších modelech měl nahradit nový systém Mobilin. Dalším matadorem je systém Windows Mobile od společnosti Microsoft. Ten ale pomaličku končí svou pouť a štafetu od něj přebírá nástupnický systém Windows Phone, který nasazují různí výrobci (mj. HTC, LG, Samsung a Dell).

Windows Phone je odpovědí na „černé koně“, které se na trhu objevily až v posledních letech. Prvním takovým systémem je otevřený systém Android, za nímž stojí společnost Google. Druhým systémem je iOS, s nímž se lze setkat na zařízeních společnosti Apple, jako je např. oblíbený iPhone, přehrávač iPod Touch a tablet iPad.

Chytré mobily neumožňují oproti počítačům střídat systém. Musíte vystačit se systémem, který byl s přístrojem dodán. Na iPhone tak třeba nenainstalujete systém Android apod. Pokud si chcete vybrat nějaký konkrétní operační systém, musíte se zaměřit na mobily, které jím disponují.

KTERÝ SYSTÉM ZVOLIT?

Mezi systémy existují mnohé rozdíly, ale nelze jednoznačně říci, který systém je lepší nebo horší. Pořád byste si tedy měli vybírat mobil spíše podle jeho technické specifikace než podle operačního systému. Ten může být při výběru mobilu jedním z kritérií, ale nemělo by jít o kritérium rozhodující.

Dotykový displej k chytrým telefonům patří, ale není to poznávací znamení. Existují jak chytré telefony bez dotykového displeje, tak běžné telefony, které dotykový displej obsahují.

Pokud bychom měli nějaký systém doporučit, byl by to zřejmě Android. Nabídka telefonů s tímto systémem je hodně široká – stejně tak nabídka dostupných aplikací. Systém je otevřený, takže výrobci nemají při návrhu telefonů a jejich funkcí tolik svázané ruce. Totéž platí o vývojářích aplikací.

NEVÝHODY

Pokud jde o eliminaci nevýhod, výrobci chytrých mobilů sice udělali velký kus práce, ale určité stinné stránky se pořád najdou. Smartphony již nejsou těžké „cihličky“ trhající kapsy, ale tradiční mobily jsou mnohdy přece jen výrazně kompaktnější.

Ani výdrž baterie pořád není optimální. Mobil totiž musíte připojovat k nabíječce třeba i každý den. To ale není dáno přítomností operačního systému, ale multifunkčností mobilního telefonu. Při pravidelném surfování po internetu, při poslechu hudby nebo při využívání navigace zkrátka baterie nevydrží týden (to platí i pro mobily bez operačního systému).

Míníte-li mobil používat jen pro volání a pro posílání SMS, bez chytrého telefonu se určitě obejdete. Chcete-li ale, aby vám mobilní telefon sloužil jako praktický pomocník i jako zdroj zábavy, měli byste se po nějakém chytrém telefonu určitě podívat.

Jiří Macich ml., jiri@macich.net

MP3 z YouTube

Populární videoportál YouTube obsahuje velké množství hudby. V tomto článku vám poradíme, jak z písniček na YouTube udělat populární „empétrojky“ – soubory k přehrávání na počítači či v přenosném přehrávači.

FREE YOUTUBE TO MP3 CONVERTER
tvůrce: DVDVideoSoft.com
jazyk: angličtina
cena: zdarma
rubrika na CD: Obsah CD / Servis
více info: http://odkaz.ppk.cz/YouTubeMP3

1. INSTALACE PROGRAMU

Šikovný bezplatný program **Free YouTube to MP3 Converter** získáte na přiloženém CD, resp. na internetových stránkách uvedených v záhlaví článku. V prvním okně průvodce instalací se dozvíte, že nástroj komunikuje pouze anglicky. Nevadí, kliknutím na tlačítko **OK** pokračujte dále. V následujícím okně klikněte na tlačítko **Next**, ve třetím označte volbu **I accept...** (souhlas s licencí) a znovu klikněte na tlačítko **Next**. Čtvrté okno opět uzavřete kliknutím na tlačítko **Next,** ale nyní pozor! V dalším okně (postupně odspodu) zrušte všechna zatržení, jinak program změní nastavení webových prohlížečů. Poté pokračujte kliknutím na tlačítko **Next**. Kliknutím na tlačítko **Install** zahajte instalaci programu a po jejím dokončení program kliknutím na tlačítko **Finish** spusťte.

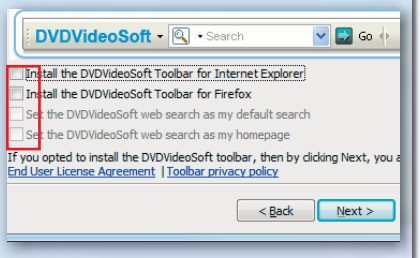

2. VYHLEDÁNÍ VIDEA NA YOUTUBE

Otevřete prohlížeč internetových stránek a na YouTube vyhledejte video, které chcete převést do MP3. Kliknutím za text adresy v adresním řádku prohlížeče označte odkaz na video a použijte klávesovou zkratku **Ctrl+C** (nebo příkaz **Úpravy/Kopírovat**).

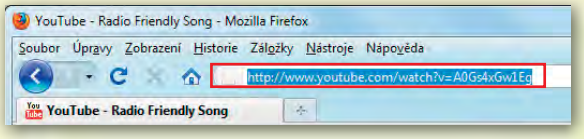

3. STAŽENÍ VIDEA A JEHO PŘEVOD DO MP3

Zobrazte okno programu **Free YouTube to MP3 Converter** a klikněte v něm na tlačítko **Paste**. V rámečku **Input URLs** se objeví název videa. Nyní klikněte na tlačítko **Download**, a zvuk příslušného videa se stáhne do formátu MP3. (Další části návodu věnujeme některým nastavením. Ta však není nutné provádět, slouží pouze ke „kosmetickému“ vylepšení vytvořeného MP3 souboru.)

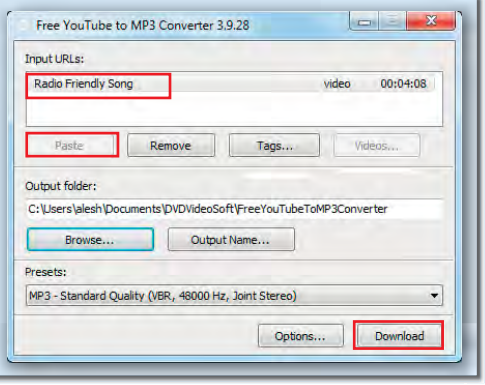

4. VÝBĚR CÍLOVÉ SLOŽKY

Stažená videa se standardně objeví ve speciálním podadresáři složky **Dokumenty** tak, jak je uvedeno v políčku **Output folder**. Chcete-li výstupní složku změnit, klikněte na tlačítko **Browse**.

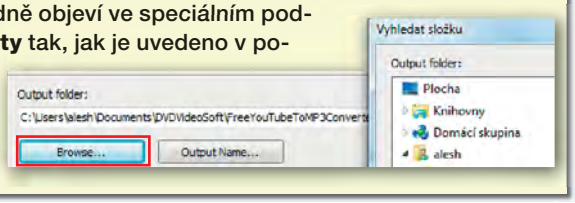

5. JMÉNO SOUBORU

Název vytvořeného souboru lze upravit po kliknutí na tlačítko **Output Name...** Jméno je tvořeno z předpony zadané uživatelem (**Name prefix**), z názvu videa na YouTube (**Include original...**) – případně i z data stažení (**Include date**) – a nakonec z přípony definované uživatelem (**Name postfix**). V menu **Separating char** určujete dělicí znaménko, mezeru reprezentuje položka **(space)**. Přibližnou podobu názvu vidíte v dolní části okna.

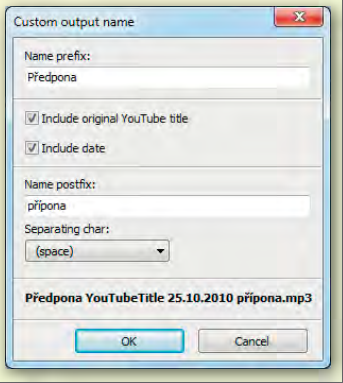

6. POPIS SOUBORU (MP3 TAG)

Chcete-li rovnou upravit popisky (tzv. tagy) vytvářené „empétrojky“, klikněte na tlačítko **Tags**. V zobrazeném okně můžete určit číslo stopy (**Track #**), její název (**Title**), jméno interpreta (**Artist**), jméno alba (**Album**), rok vydání (**Year**) a žánr (**Genre**), přidat komentář (**Comment**) a dovolit programu automaticky vyhledat obrázek přebalu alba (**Add artwork...**). Libovolná položka může zůstat nevyplněná.

INFO

DOPLŇKY• Při uzavření programu se zobrazí okno s doporučením instalovat do prohlížeče doplňky. Tuto výzvu ignorujte a chvíli vyčkejte, než se v pravém dolním rohu objeví tlačítko Close. Kliknutím na toto tlačítko okno uzavřete.

Slevy na internetu

Líbila by se vám večeře ve špičkové restauraci za polovinu ceny nebo třeba thajská masáž za sto korun? Pak zavítejte na stránky, které představují největší současný internetový hit – hromadné nakupování s báječnými slevami.

ADRESÁŘ
- www.dnesnebonikdy.cz
- www.megasleva.cz
- www.nebeslev.cz
- www.slevomat.cz
- www.slevopolis.cz
- www.vykupto.cz

HROMADNÉ NAKUPOVÁNÍ VELKÝM HITEM

Asi si říkáte, že na slevách na internetu není nic tak převratného – na slevy se nás snaží nalákat každý internetový obchodník. Stránky, které vám chceme představit, jsou ale jiné. Předně nejde o stránky, na kterých by byla nabídka určitého internetového obchodu, ale jde pouze o slevy, a to o slevy výrazné a velmi atraktivní. Slevy jsou nabízeny na velmi jednoduchém principu – čím více lidí si určitou věc (výrobek nebo službu) objedná a zakoupí, tím nižší cena může být nabízena. Provozovatelé stránek tak vlastně pouze s tím, kdo zboží nabízí, domluví určitou slevu a její podmínky. Ty spočívají hlavně v tom, kolik lidí si tuto službu nebo výrobek bude muset zakoupit, aby byla sleva poskytnuta. Na stránkách se pak nabídka vystaví a jde o to, zda se do určité doby získá dostatečný počet zájemců. Pokud vás sleva zaujme a budete ji chtít získat, je pochopitelně i ve vašem zájmu, aby se tito zájemci našli. Uživatelé se proto sami snaží šířit oznámení o slevě dále, a to hlavně prostřednictvím sociálních sítí, především Facebooku a Twitteru.

Jednu slevovou akci denně nabízejí stránky www.slevomat.cz.

JAK NA TO?

Na stránkách je třeba se zaregistrovat. Jednotlivé nabídky na slevy vám poté chodí do vaší e-mailové schránky. Pokud se vám některá ze slev zalíbí, musíte zlevněné zboží nebo službu okamžitě zakoupit (pouze objednávka nestačí). A potom už čekáte, zda se do určité doby najde dostatečný počet zájemců. Jestliže se potřebný počet kupujících nesejde, nákup se neuskuteční, ale provozovatelé stránek slibují, že o peníze nepřijdete – ty zůstanou na vašem účtě na slevových stránkách. U každé slevy je uvedeno, kolik uživatelů již projevilo o slevu zájem, a kolik jich je tedy ještě třeba.

SLEVY NA DVACETI STRÁNKÁCH

V současné době u nás funguje zhruba dvacet internetových stránek, které tyto slevy nabízejí. Ve většině případů patří k jejich sortimentu výrobky a služby z oboru gastronomie a péče o tělo a zboží sportovní. Nechcete-li procházet všechny weby, můžete použít vyhledávač, který byl nedávno zprovozněn. Na adrese *www.slevopolis.cz* můžete vyhledávat zadáním města, ve kterém chcete slevu uplatnit. Kromě toho je na těchto stránkách každý týden nabízena jedna sleva mimořádná, a to až do výše 80 %.

Michaela Kadlecová, miakadlecova@gmail.com

SLEPÁ DŮVĚRA SE NEVYPLÁCÍ

Nepovažujte slevové stránky za jediný zdroj informací. Zaujme-li vás některá nabídka, vždy před nákupem si ověřte, zda se dané zboží nedá koupit jinde stejně výhodně, nebo třeba ještě výhodněji. Internet je vhodným nástrojem k takovému porovnávání – můžete například využít svůj oblíbený vyhledávač a do něj zadat název požadovaného zboží, případně navštívit přímo internetové stránky výrobce či poskytovatele služby. Třeba tam najdete akční nabídky, které budou ještě výhodnější. A hlavně pamatujte na to, že slevové akce často „nutí“ zákazníky, aby si koupili něco, co vlastně nepotřebují. Řiďte se vlastním rozumem a nekupujte nepotřebné věci jen proto, že vám je prodejce nabídne lacino. I ty nejbáječnější slevy jsou pro vás výhodné jen tehdy, když díky nim ušetříte za zboží, které opravdu potřebujete.

INZERCE

Tak na co se dnes podíváme?

V kategorii tzv. Open Source Movies se můžete setkat s animovanými filmy vyrobenými v bezplatném programu Blender. Shora: Big Buck Bunny, Elephants Dream a Sintel.

Když 1. dubna 2009 vstoupil ve Švédsku v platnost nový „protipirátský“ zákon, díky kterému vlastníci autorských práv mohou požadovat po poskytovatelích internetového připojení informace o uživatelích sdílejících data v tzv. P2P sítích (např. typu bittorrent nebo dříve v síti Napster), tentýž den klesl provoz na švédském internetu o jednu třetinu.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- jaké televizní pořady naleznete na internetu
- kde naleznete dokumentární filmy
- co jsou to Open Source Movies

To celkem výstižně ilustruje zájem uživatelů internetu o stahování filmů a hudby, které tvoří drtivou většinu sdílených dat na těchto sítích. A nejen ve Švédsku, u nás by asi byla situace obdobná. Podle služby Google Trends, která eviduje statistiky vyhledávání klíčových slov, je Česká republika ve vyhledávání výrazu AVI, což je nejčastější koncovka videosouborů, celosvětově na prvním místě!

Zde je třeba říci, že přestože podle některých výkladů autorského zákona je v České republice možné hudbu a filmy z internetu beztrestně stahovat, používání sítí P2P legální bezesporu není, protože zde obsah při stahování zároveň poskytujete dalším uživatelům. Pojďme se tedy podívat, jak je možné získat audiovizuální obsah bez hrozby porušení zákona.

Na své oblíbené televizní seriály se můžete podívat i na internetu.

TELEVIZE I BEZ TELEVIZE

Pořady, které vyrábějí přímo jednotlivé televizní stanice, je možné sledovat i na jejich webových stránkách. O české seriály, soutěže nebo zpravodajské pořady tak nepřijdete, i když nemáte doma televizor. Česká televize provozuje internetové vysílání na adrese *www.ceskatelevize.cz/ivysilani*, kde naleznete bohatý archiv pořadů z dílny ČT. Televize Nova nabízí své pořady na adrese *http://archiv.nova.cz* a TV Prima na adrese *www.iprima.cz/videoarchiv*. ČT a Nova nabízejí také možnost sledovat některé pořady živě.

DOKUMENTY Z CELÉHO SVĚTA

Portál DocAir nabízí ke zhlédnutí či stažení dokumentární filmy z celého světa. Většina filmů je zpoplatněna, ale nejedná se o žádné závratné částky. Navíc zde naleznete poměrně slušný výběr dokumentárních filmů, které jsou zcela zdarma (*http://docalliance-films.com/film/free*).

OTEVŘENÉ ZDROJE

S pojmem Open Source jste se na našich stránkách už setkali. OpenOffice nebo Linux jsou bezplatné programy, jejichž zdrojové kódy jsou přístupné. Podobné je to i u Open Source Movies. Například animované filmy jsou vyrobeny v bezplatném animačním programu Blender a vy si můžete stáhnout nejen samotný film, ale často i jeho zdrojové soubory a třeba si vyzkoušet vlastní zpracování ve výše zmíněném Blenderu nebo v jiném bezplatném programu. Výroba těchto filmů sice také něco stojí, ale rozpočet oproti animovaným filmům z dílny velkých studií je podstatně nižší – ovšem výsledek je mnohdy zcela srovnatelný. Posuďte sami na těchto odkazech: *www.bigbuckbunny.org*, *www.elephantsdream.org* nebo *www.sintel.org*.

Milostný příběh v absolutním světě režiséra Spikea Jonze.

ABSOLUTNÍ ZÁŽITEK

Na závěr ještě jedna zajímavost. Americký režisér Spike Jonze, který je i u nás známý díky filmům V kůži Johna Malkoviche, Adaptace nebo Max a maxipříšerky, natočil za podpory firmy Absolut krátký film I'm here. Tento milostný příběh dvou robotů, odehrávající se v Los Angeles, kde žijí společně lidé a humanoidní roboti, můžete zdarma zhlédnout na adrese *www.imheremovie.com*. Ke společnému sledování můžete pozvat i své přátele z Facebooku.

Kateřina Rettová

Inzerce

eset chráníme vaše digitální světy SPONZOR RUBRIKY INTERNET

Jazyky na internetu

V globalizovaném světě je stále těžší vystačit si jen se znalostí své mateřštiny. Na internetu však existují bezplatné nástroje pro strojový překlad celých dokumentů, nepřeberné množství cizojazyčných slovníků i stránky poskytující on-line kurzy cizích jazyků, a to zdarma.

STROJOVÝ PŘEKLAD

Alespoň jednou za čas potřebuje snad každý porozumět textu v cizím jazyce. Proto také mnozí velcí hráči na poli počítačového průmyslu investují nemalé prostředky do strojových automatických překladačů. Tím neznámějším je dnes zřejmě **Google Translate** (*http://translate.google.com*), jehož český název zní Překladač Google. Podporuje už téměř šest desítek nejrůznějších jazyků, mezi nimiž dokáže automaticky a zdarma poskytovat okamžitý překlad.

Na seznamu podporovaných jazyků je i čeština a slovenština. Český i slovenský jazyk „umí“ také konkurenční služba **Bing Translator** (*http://www.microsofttranslator.com*), byť její nabídka jazyků je oproti službě Googlu chudší.

Google Translate lze použít pro přeložení kompletní webové stránky. Stačí zadat adresu webu, který potřebujete přeložit. Služba Google Translate nabízí i automatický překlad webových stránek zpracovaných v cizím jazyce. Platí to zejména v kombinaci s prohlížečem **Google Chrome** (*http://chrome.google.com*), který je s touto službou úzce propojen: Pokud detekuje stránku v cizím jazyce, automaticky nabídne její překlad do češtiny.

Stejného efektu lze dosáhnout za použití doplňku **Google Toolbar** (*http://toolbar.google.com*) v prohlížeči Internet Explorer nebo Mozilla Firefox. Kromě překladů kompletních stránek umí Google Translate přeložit i ručně zadaný text, resp. text vložený ze schránky (jednotlivá slova i delší pasáže), a také dokumenty, které si vyberete z pevného disku. Strojový překlad je rychlý, je však třeba počítat jen s orientačním překladem.

> „U textu, který obsahuje delší souvětí, je mnohdy těžké pochopit jeho význam, a to i přibližný.“

Poskytnutý překlad není moc přesný, takže se z kurzu cizího jazyka určitě neodhlašujte. Čeština jako okrajový jazyk (z globálního hlediska) trpí při překladu opravdu hodně. U textu, který obsahuje delší souvětí, je mnohdy těžké pochopit jeho význam, a to i přibližný. Překladatelé se tedy o místo bát nemusí, ale určitou míru užitečnosti nelze službě upřít.

Jako zajímavé se jeví předčítání textu, kdy si lze ověřit výslovnost. Opět platí, že hlavní světové jazyky jsou na tom s touto funkcí vcelku dobře. Strojová výslovnost češtiny ovšem místy připomíná „špatnou parodii na sci-fi“.

SLOVNÍČKY NA INTERNETU

Kromě služeb pro strojový překlad existuje na internetu i nespočet slovníčků. K veteránům českého internetového prostředí patří ten od portálu Seznam.cz (*http://slovnik.seznam.cz*). **Slovník Seznam.cz** nabízí oboustranný překlad slovíček v rámci těchto jazyků: angličtina, němčina, francouzština, italština, španělština a ruština (k ní je přidána i virtuální

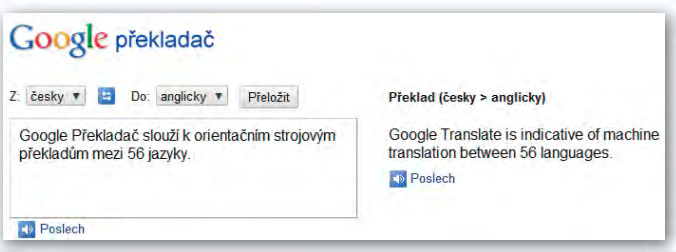

K rychlému porozumění cizojazyčnému testu poslouží nejlépe strojový překladač.

Na internetu jsou zdarma dostupné rozsáhlé slovníky.

ADRESÁŘ

PŘEKLADY
- http://translate.google.com
- http://chrome.google.com
- http://toolbar.google.com
- http://www.microsofttranslator.com

SLOVNÍKY
- http://slovnik.seznam.cz
- http://slovniky.centrum.cz
- http://www.e-slovensko.cz
- http://www.google.com/dictionary
- http://www.slovnik.cz
- http://slovnlky.centrum.cz/sl/
- http://slovnik.lingea.cz

JAZYKOVÉ KURZY
- http://vyuka.lide.cz
- http://www.helpforenglish.cz

ruská klávesnice). Šikovným doplňkem jsou nahrávky vybraných slov, díky nimž si lze ověřit výslovnost.

Slovník poskytuje i konkurenční český portál Centrum.cz (*http://slovniky.centrum.cz*), který pracuje se stejnými jazyky, k nimž přidává ještě hantec. Zní to možná kuriózně, ale je to tak. Výjimkou nejsou ani česko-slovenské a slovensko-české slovníky (např. *http://www.e-slovensko.cz*).

Další zajímavou slovníkovou službou je **Google Dictionary** alias Slovník Google (*http://www.google.com/dictionary*). Zaměřuje se na překlad slovíček z angličtiny celkem do 26 různých jazyků včetně češtiny a naopak. K přeloženým slovům poskytuje i související slovní spojení a také definici pojmů, které čerpá z otevřených internetových zdrojů, jako je třeba encyklopedie Wikipedia.

Za zmínku stojí i český **Slovník.cz** (*http://www.slovnik.cz*), který kromě podpory angličtiny, francouzštiny, italštiny, španělštiny a ruštiny zaujme i latinou a esperantem. Latinu se mimochodem pomaličku „učí“ i Google Translate (šlo dlouhodobě o jeden z nejžádanějších jazyků), ale prozatím běží jen testovací verze překladů z/do latiny.

CESTOVNÍ SLOVNÍČKY KE STAŽENÍ

Portál Centrum.cz poskytuje k bezplatnému vytištění **základní turistické slovníky** (*http://slovniky.centrum.cz/sl/*) v angličtině, němčině, francouzštině, španělštině, italštině, ruštině, chorvatštině, řečtině, portugalštině, nizozemštině a bulharštině. Obsahují vždy 100 nejpoužívanějších slovíček a frází pro cestování, včetně informací o správné výslovnosti.

Jednotlivé slovníčky obsahují základní užitečné fráze (pozdravy, poděkování, dotazy) a také slovíčka a fráze hodící se při cestování městskou dopravou, dopravě letadlem či jízdě automobilem, pobytu v hotelu, stolování v restauraci a při nakupování.

Tyto slovníky si lze stáhnout i jako PDF dokument, takže si je nutně nemusíte hned tisknout. Můžete si je zkopírovat třeba do mobilního telefonu s PDF prohlížečem, abyste je měli na dovolené při ruce i bez přístupu na internet.

Studujete angličtinu? Zavítejte na stránky Help for English!

JAZYKOVÉ KURZY ON-LINE

Nechcete-li se spoléhat jen na služby strojových překladačů a různých slovníčků, můžete se na internetu aktivně pustit do výuky cizího jazyka. Večerní školy a kurzy jsou pomaličku passé, budoucnost přeje tzv. e-learningu, tedy řízenému internetovému samostudiu z pohodlí domova.

Nemusíte si hned platit nějaký drahý kurz. Pokud si chcete vzdělávání prostřednictvím internetu zatím jen vyzkoušet, doporučujeme **kurzy na českém komunitním serveru Lidé.cz**, v jehož výukové sekci (*http://vyuka.lide.cz*) je momentálně k dispozici celkem šest jazykových kurzů: angličtina, španělština, němčina, francouzština, italština a ruština.

> „Kurz nabízí 400 hodin výuky zdarma s nahrávkami od rodilých mluvčích, s interaktivními cvičeními a s testy.“

Nejrozsáhlejší je kurz angličtiny, který nabízí pět různých úrovní: pro úplné začátečníky, pro začátečníky, pro mírně pokročilé, pro středně pokročilé a pro pokročilé. Kurz nabízí 400 hodin výuky zdarma s nahrávkami od rodilých mluvčích, s interaktivními cvičeními a s testy a s několika tisíci obrázků a fotografií. Při troše snahy zde základy angličtiny (i dalších jazyků) může pochytit kdokoliv. Při zájmu o další studium jsou pak nabízeny kurzy placené.

Při studiu angličtiny by vás mohly zajímat i české stránky **Help For English** (*http://www.helpforenglish.cz*), které studentům anglického jazyka (ať už těm ze školních lavic, nebo samoukům) poskytují doprovodný servis. Stránky vytvářejí pedagogové zabývající se výukou angličtiny. Jsou zde k dispozici různé testy a můžete odsud čerpat zajímavé informace z oblasti slovní zásoby, gramatiky i výslovnosti.

Součástí stránek je i sekce zaměřující se na maturanty z angličtiny a na účastníky nejrůznějších jazykových kurzů snažící se získat nějaký certifikát. V dnešní době přijde vhod i on-line kurz obchodní angličtiny pro středně pokročilé. K dispozici je ale i základní kurz angličtiny pro naprosté začátečníky.

Jiří Macich ml., jiri@macich.net

Unikátní možnost nabízí portál Seznam.cz – můžete zde zdarma absolvovat on-line jazykové kurzy.

Portál Centrum.cz připravil šikovné minislovníky pro cestovatele.

KŘÍŽOVKA

▶ VYHRAJTE MYŠ A SLUCHÁTKA

VAŠE VÝHRA
Naše vydavatelství věnuje 10 výhercům **počítačovou myš a sadu sluchátek s mikrofonem.**

Abych tě lépe slyšela

Pohodlná náhlavní sada sluchátek s mikrofonem vám umožní poslouchat hudbu... (dokončení v tajence).

Počítač stále častěji používáme k poslechu hudby, ke sledování videa nebo ke hraní her. Nechceme-li obtěžovat své okolí hlukem a chceme-li při tom naplno využít zvukovou stránku zábavy, je dobré mít vždy po ruce sluchátka. Kvalitní sluchátka vám zajistí lepší poslech hudby než stolní reproduktory (o reproduktorech vestavěných do notebooku ani nemluvě) a navíc vám zajistí soukromí při telefonování prostřednictvím počítače.

SOUTĚŽNÍ OTÁZKA

Které počítačové časopisy vydává společnost Burda Praha?
a) Mobil, Počítač pro každého a PC World,
b) Počítač pro každého, Svět počítačů a Internet,
c) Chip, Level a Počítač pro každého.

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději **do 29. listopadu 2010** na korespondenčním lístku označeném heslem **Křížovka PPK** na adresu Burda Praha, redakce PPK, Přemyslovská 2845/43, 130 00 Praha 3 nebo **e-mailem** na adresu krizovka23@ppk.cz. **Účastí v soutěži souhlasíte s uložením své e-mailové adresy a s jejím využitím k zasílání zpráv a nabídek vydavatelství Burda Praha.** Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Jména výherců uveřejníme v PPK č. 1/2011.

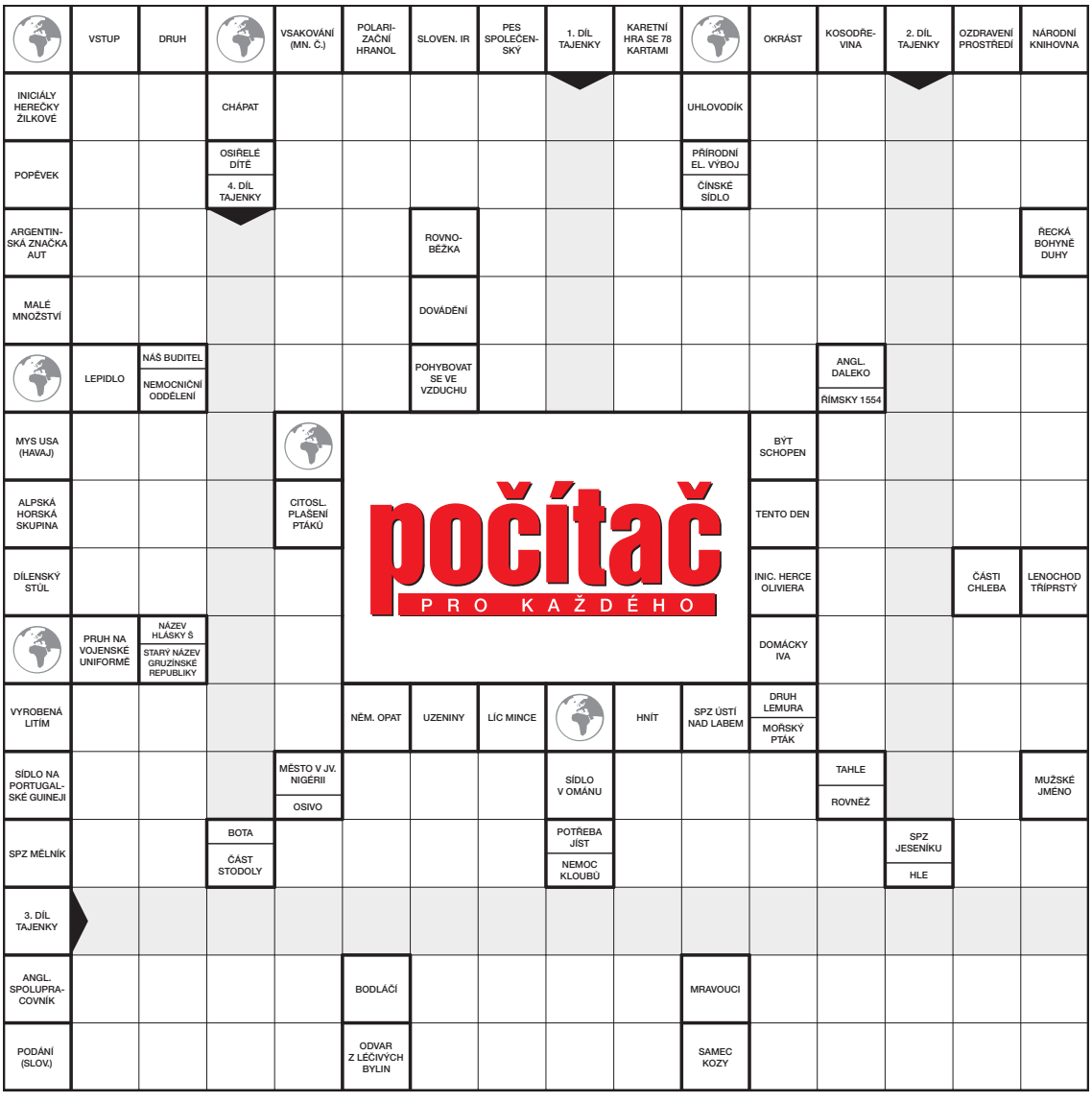

Tajenka křížovky z PPK 20/2010 zní: Školicí středisko NICOM má za cíl **zachovávat individuální přístup k posluchačům.**

Správná odpověď na soutěžní otázku: Pro vytváření reklamních materiálů je vhodné navštívit kurz Reklamní grafika. Než si tento kurz vyberete, měli byste umět alespoň na základní úrovni pracovat s programy Adobe Photoshop a CorelDRAW **(odpověď c).**

Poukázku na školení v hodnotě 3 000 Kč od školicího střediska NICOM dostanou tito výherci: M. Odstrčil z Napajedel, N. Jančárková z Karlových Varů, J. Bužek z Palkovic, R. Čech z Českých Budějovic a P. Kozáková ze Slatiňan.

LISTÁRNA

dotazy zasílejte na e-mailovou adresu redakce@ppk.cz

Za redakci odpovídal **ALEŠ HAVLAS**

Otázka čísla

Můžete mi poradit, jestli lze přehrávat DVD v notebooku a sledovat ho na televizi? A pokud ano, jak na to?

Ano, to určitě lze. Stačí připojit televizi jako druhý monitor počítače. Postup jsme popisovali v PPK 9/2010; článek si můžete stáhnout z našich webových stránek (viz *http://odkaz.ppk.cz/PCnaTV*).

? Jde ve Windows 7 zakázat Internet Explorer, aby se děti omylem nedostaly na závadné internetové stránky?

Windows 7 obsahují velmi šikovný nástroj pro tzv. rodičovskou kontrolu, v němž můžete nejen omezovat dostupné webové stránky, ale třeba také spouštění jednotlivých programů (a her), délku doby pobytu dětí u počítače a mnoho dalšího. Mnohé jiné funkce pak lze snadno a zdarma doplnit (a to i do starších systémů). Doporučuji vaší pozornosti článek „Děti pod kontrolou“, který byl uveřejněn v PPK 12/2010 (článek je k dispozici na našich webových stránkách; viz *http://odkaz.ppk.cz/Deti-u-PC*).

? Líbí se mi jeden USB flash disk, který však nemá klasický USB konektor, ale jen jakousi plastovou placičku se čtyřmi kontakty. Půjde tento disk připojit do klasického USB vstupu počítače?

Nemusíte se obávat, podobné disky (obr. 1) lze do zdířky USB zapojit bez problémů. USB konektory klasických USB flash disků jsou tvořeny plastovou destičkou se čtyřmi kontakty (piny), kolem níž je plechový kryt. Kvůli úspoře místa, hmotnosti a materiálu je konektor u menších disků tvořen pouze zmíněnou plastovou destičkou s kontakty. Plechový kryt okolo tu není a konektor vypadá trochu jinak, ve skutečnosti je menší než příslušná zdířka v počítači. Je však možné jej do zdířky normálně zasunout a flash disk bude fungovat. Jediný rozdíl je v tom, že kvůli chybějícímu „oplechování“ bude flash disk zasunutý do počítače méně odolný například proti ulomení. To vás však vzhledem k jeho minimální hmotnosti nemusí trápit.

Ivan Heisler

OBR. 1

INZERCE

Chci nainstalovat MS Office 2007 pro studenty a domácnosti. Při instalaci mi počítač hlásí, že mám nepodporovanou verzi Windows. Mám operační systém Windows 2000 Professional – dá se tento problém vyřešit, aniž bych musel kupovat vyšší verzi Windows?

Kancelářský balík MS Office 2007 lze nainstalovat na počítač s operačním systémem Windows XP SP2 nebo novějším. Bohužel neexistuje žádný způsob, jak dostat MS Office 2007 do počítače vybaveného starším operačním systémem. Pro ostatní čtenáře doplním, že MS Office 2010 vyžaduje Windows XP SP3 nebo Windows Vista SP1 nebo Windows 7. Jinými slovy, v případě systémů Windows XP a Windows Vista musí být nainstalovány i poslední opravné balíčky (anglicky *Service Pack*, *SP*).

Mám nainstalován e-mailový klientský program Mozilla Thunderbird. Program mi zabírá moc místa na disku C:\. Konkrétně ve složce „C:\Documents and Settings/(jméno uživatele)/Data aplikací/Thunderbird/Profiles/qc7me3jc.aaa/Mail/Local Folders-1/“ je uloženo asi 5 GB dat. Je možné to odstranit?

Složka, kterou popisujete, obsahuje uložené stažené e-mailové zprávy. Její velikost je taková, jaká je velikost uložené pošty, respektive taková, jaká je velikost uložených příloh pošty. Samy e-maily totiž nezabírají skoro žádné místo.

Z toho plyne, že jedinou možností, jak velikost složky zmenšit, je úplně odstranit staré, nepotřebné zprávy, zejména ty, které obsahují přílohy. Úplné odstranění zpráv provedete pomocí klávesové zkratky **Shift+Del**. Zprávy je třeba odstranit z každé složky zvlášť (tedy ze složek Doručená pošta, Odeslaná pošta a Koš a z případných dalších složek, které jste sám vytvořil). Pozor, takto odstraněné zprávy již nebude možné obnovit, proto postupujte s rozvahou. Pokud chcete všechny zprávy zachovat, nezbude vám nic jiného než velikost složky tolerovat. V nejnovější verzi Thunderbidu už sice existuje možnost archivovat staré zprávy, ale to prostor zabraný na disku nijak významně neuspoří.

V PPK jsem četl článek o zabezpečení Wi-Fi sítě a o rizicích spojených se sítí nezabezpečenou. Doma mám bezdrátový router a připojuji se k němu jak ze stolního počítače, tak z notebooku. Můžete mi poradit nějaký postup, jak Wi-Fi síť zabezpečit?

Bohužel nelze uvést žádný přesný návod krok za krokem, neboť postup se liší podle toho, jaký konkrétní router máte. Rozhodně se tedy neobejdete bez manuálu k tomuto zařízení.

Obecný postup je takový, že spustíte internetový prohlížeč, zadáte číselnou adresu, na které je router dostupný (viz manuál), a přihlásíte se k administračnímu rozhraní routeru (obr. 2). Pokud jste přihlašovací údaje dosud neměnil, použijte tovární nastavení – viz manuál. V administračním rozhraní routeru je poté třeba zobrazit sekci týkající se bezdrátové sítě (viz manuál). Obvykle je označena jako **Wireless LAN**, resp. **WLAN** (pozor, neplést s WAN, to je úplně jiné nastavení!). Zde je třeba aktivovat šifrování. Na obrázku 3 jsem to učinil tak, že jsem z menu **Authentication Type** vybral nejsilnější možné zabezpečení **WPA2-PSK** se šifrováním (**Encryption**) **AES** a zadal jsem heslo pro přístup k síti (**Pre-Shared Key**). Na vašem routeru však může menu vypadat poněkud odlišně (viz manuál). Celé nastavení je pak třeba potvrdit (tlačítko **OK**, **Submit** nebo nějaké podobné v dolní části stránky).

Po této úpravě musíte na počítačích při pokusu připojit se k bezdrátové síti zadat heslo. Díky tomu se do sítě nedostane nikdo nepovolaný.

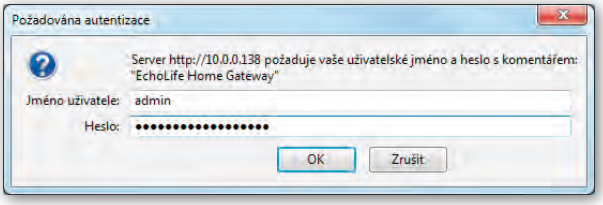

OBR. 2

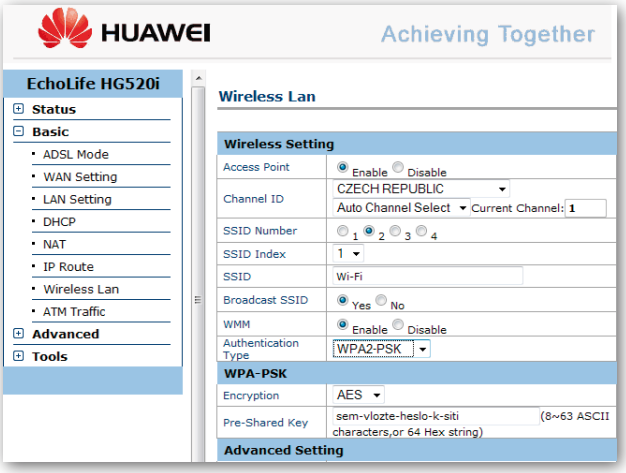

OBR. 3

Zaujal mě v PPK 22/2010 článek „Internet na maximum“, kde se píše o zlepšení příjmu Wi-Fi signálu připojením externí antény. Nemáte náhodou kontakt, kde se taková anténa dá zakoupit? Začal jsem pátrat v internetových prodejnách, ale nic jsem nenašel. Respektive našel, ale koncovky se popisují jako „SMA female“ nebo „SMA male“. Já potřebuji takovou, která půjde připojit do interní Wi-Fi karty po vyšroubování té stávající. U karty je koncovka s venkovním závitem a s drátem uprostřed.

Musím vám trochu oponovat, podobných antén je v nabídce prodejců výpočetní a kancelářské techniky celá řada, viz například *http://odkaz.ppk.cz/WiFiAnteny*. Koneckonců sám jste se zjevně dopátral – vtip je v tom, že ona „koncovka s venkovním závitem a drátem uprostřed“ je konektor SMA, přesněji řečeno konektor RP-SMA male (resp. RP-SMA-M nebo RSMA-M). K takové koncovce potřebujete anténu s konektorem RP-SMA female. Dlužno dodat, že tato kombinace konektorů je naprosto standardní.

Při spuštění počítače se mi na monitoru objevují v horní části obrazovky pruhy, jako by se chtěl obraz odtrhnout. Zkoušel jsem i druhý počítač a je to stejné. Můžete mi poradit, kde je chyba a jak ji odstranit? Mám Windows XP a osm let starý monitor ProView.

Pokud se chyba projevila na dvou počítačích, je s největší pravděpodobností vada v monitoru (mohlo by jít i o závadu grafické karty). Asi vás příliš nepotěším, ale celá situace neodvratně směřuje k výměně monitoru. Koneckonců osm let starý model má už své jistě odslouženo.

Inzerce

PŘÍŠTĚ

▶ 22. LISTOPADU 2010

PPK DVD 24/2010

PLNÉ VERZE

Slovníky Magnus 2011

Přílohou čísla 24/2010 bude letošní poslední DVD, na kterém opět najdete hned několik bonusů v podobě plných verzí programů. Jedním z bonusů budou výborné překladové slovníky Magnus 2011, které jsou v současné době špičkou mezi počítačovými slovníky. Vynikají bezkonkurenčním rozsahem oborových databází, jež nemají na našem trhu obdobu. Množství zastoupených oborů a počet hesel předurčují slovníky Magnus především pro použití specialistům a překladatelům, jednotlivé moduly však najdou uplatnění u všech skupin uživatelů, od studentů a začátečníků přes obchodní manažery a oborové specialisty až po vrcholové manažery a profesionální překladatele.

Jak vaří Češi

Mezi bonusy najdete videokuchařku „Jak vaří Češi“, pomocí které zvládne i úplný kulinářský začátečník připravit tradičního vánočního kapra s bramborovým salátem, rybí polévku a staročeského kubu. Dále pro vás připravujeme rubriku „Nejlepší programy v češtině“ a rubriku „Bezpečnostní programy“.

BUDOUCNOST PŘICHÁZÍ

Data v oblacích

Počítačoví odborníci a firmy vyrábějící výpočetní techniku čím dál častěji používají anglické slovíčko „cloud“ – oblak. Jde o nový přístup k výpočetní technice. V čísle 24/2010 vám jednak vysvětlíme, co se oním záhadným „oblakem“ myslí, jednak se podíváme na on-line zálohování a skladování dat – na možnosti, které jsou učebnicovou ukázkou tohoto přístupu.

BENQ ML2441

Monitor i televizor

Pro zájemce o monitor, který lze díky TV tuneru používat i jako televizor, je určen model BenQ ML2441. Je dodáván s dálkovým ovladačem, má tenký displej a díky podsvícení LED diodami zaujme i nízkou spotřebou energie.

ÚSPORY ENERGIE

Posviťte si na spotřebu

Důležitým parametrem každého elektronického zařízení je spotřeba energie. Vzhledem k tomu, že v našich domácnostech je elektřinou napájena většina přístrojů, vyplatí se sledovat spotřebu a vhodným způsobem ji omezit. Při stále rostoucích cenách elektřiny můžete dosáhnout výrazných finančních úspor. Poradíme vám, jak na to.

TIPY NA VÁNOČNÍ DÁRKY

To nejlepší pod stromeček

Vánoce se blíží a my vám pomůžeme s výběrem dárků. V příštím vydání najdete tipy jednotlivých členů redakce na dárky, kterými potěšíte uživatele počítačů nebo o které si můžete napsat Ježíškovi. Nemusí jít hned o nový počítač – i drobné doplňky mohou zvýšit užitnou hodnotu počítače a hlavně vašim blízkým udělat radost.

počítač PRO KAŽDÉHO

TOTO ČÍSLO VYŠLO: 8. 11. 2010
ISSN 1212-0723 MK ČR E 7931
Vydává: Burda Praha, spol. s r. o.

Managing Director: Petra Fundová
Publisher: Jan Lodl
Šéfredaktor: Ivan Heisler
Redakce (redakce@ppk.cz): Aleš Havlas, Jan Jírovec, David Nesiba, Martin Semrád, Miroslav Ziegler
Grafická úprava: DTP Burda Praha
Foto: Martin Tryščuk
Ilustrační foto: Fotolia
Jazyková úprava: Richard Straberger
Externí spolupracovníci: Marie Franců, Michaela Kadlecová, Milan Loucký, Jiří Macich, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Martin Taneček

Osvit a tisk: Česká unigrafie, a. s.

Předplatné: Mediaservis, s. r. o., Zákaznické centrum, Kounicova 2b, 659 51 Brno
tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: ppk@mediaservis.cz
Informace o předplatném, objednávky: tel.: **840 200 260**
Příjem reklamací: tel.: 800 800 890

Předplatné na Slovensku: Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Šustekova 10, P. O. Box 17, 850 00 Bratislava 5
tel.: +421 267 201 931
fax: +421 267 201 910
e-mail: predplatne@press.sk
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3
tel.: +421 244 458 816
fax: +421 244 458 819
e-mail: predplatne@abompkapa.sk

Inzerce (inzerce@ppk.cz): Zuzana Hošková
tel.: 225 018 762, fax: 225 018 600

Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje: ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1

V prodejní síti rozšiřuje: V České republice: Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s. r. o. Na Slovensku: Mediaprint & Kapa, s. r. o.

© Burda Praha, spol. s r. o.
Přemyslovská 2845/43, 130 00 Praha 3
tel.: 225 018 566
IČO 15273598

Za původnost a obsahovou správnost příspěvku ručí autor. Právní režim autorských děl nabídnutých redakci se řídí zejména autorským zákonem č. 121/2000 Sb. a dalšími českými právními normami. Rukopisy redakce nevrací. V případě přijetí díla k uveřejnění redakce autora o této skutečnosti uvědomí. Tím nabývá vydavatel práva k šíření přijatého díla časopiseckou formou včetně možnosti zveřejnění na WWW stránkách časopisu, vydání na CD-ROM nebo jiným způsobem v elektronické podobě. Autorská odměna bude poskytnuta jednorázově do pěti týdnů po prvním uveřejnění příspěvku ve výši určené interním sazebníkem a zahrne i odměnu za případné vydání díla v elektronické podobě. Všechna práva k uveřejněným dílům jsou vyhrazena. Přetisk, přepracování, překlad do jiného jazyka a jiné užití díla nebo jeho části, jakož i zařazení díla do jiného díla (souborného, spojení s dílem jiným, zařazení do jakékoliv formy elektronické publikace ap.) bez souhlasu vydavatele jsou zakázány. Autorské právo k časopisu a navazujícím elektronickým publikacím vykonává vydavatel.